

Bu Eser Kahramanmaraş Belediyesi'nin Bir Kültür Hizmetidir

**MARAŞ İŞİ SİM SIRMA VE
BİNDALLI'LAR**

Esmâ YAKAR – Elif Betül YAKAR

BASKI

**Öncü Basımevi
Kazım Karabekir Caddesi
Ali Kabakçı İşhanı No 85/2
İskitler / ANKARA
Tel: (0216) 384 31 20**

İLETİŞİM ADRESİ

**Kahramanmaraş Belediyesi
Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü
Tel: (0344) 228 46 00
Belgegeçer: (0344) 228 46 99
e.posta: basinyayin@kahramanmaras.bel.tr**

Birinci Basım: Nisan 2011

Esma YAKAR – Elif Betül YAKAR

MARAŞ İŞİ
SİM SİRMA
VE
BİNDALLI'LAR

KAHRAMANMARAŞ
2011

ESMA YAKAR

1971 yılında Kocaeli İzmit'te doğdu. İzmit İmam Hatip Lisesi ve A.Ü. Ev İdaresi Bölümünü bitirdi.

İlk kitabı olan hastane günlüğü “Sefer Vakti” 1990’da okurla buluştu. Yedi baskı yaptı. Kadın ve Aile, Altınoluk ve Gülçocuk dergilerinde şiir ve hikayeleri yayınlandı. Günlük ulusal bir gazetede kadın sayfası düzenledi.

1989’da Muammer Dolmacı Senaryo yarışmasında ikincilik, 1991’de Atlas-Gösteri’nin Hiciv-Güldürü senaryo yarışmasında jüri özel ödülü ve 1999’da Tuzla Belediyesinin Roman yarışmasında mansiyon ödülleri aldı.

Evli ve üç çocuk annesi olan yazar eşinin görevi gereği Kahramanmaraş’a yerleşti. Yazarlarının tamamı bayan olan “Hale” adlı bir dergi çıkardı.

Halen kişisel gelişim konusunda çalışmalar yapmaktadır.

Yayınlanmış romanları:

“Sefer Vakti”, “Gizem”, “Bahar İçimizde”, “Kır Çiçekleri”, “Özlem Ektim Yıllara” ve “Küskünüm Yağmurlara”dır.

ELİF BETÜL YAKAR

1988 Yılında İstanbul’da doğdu. Anne ve babasının yolundan giderek resim ve şiir çalışmalarını ilk olarak Gülçocuk Dergisinde yayınladı.

1997 yılı 23 Nisan Cumhuriyet Bayramı etkinlikleri kapsamında Kahramanmaraş’ı temsilen Ankara Büyükşehir Belediyesi Çocuk Meclisi’ne katılarak bir tebliğ sundu.

1999 yılında 12 Şubat Kurtuluş Bayramı konulu resim yarışmasında ikinci oldu.

Kahramanmaraş’ta ilk yerel TV’lerden olan Yunus TV’de çocuk programları hazırlayıp sundu. Yazdığı günlükler “Betül’ün Günlüğü” adıyla kitaplaştırıldı.

2003 yılında Yeni Ufuk Dergisinin hikaye yarışmasında mansiyon ödülü aldı.

2007 yılında Kurtuluş Dergisi’nin Yazı İşleri Müdürlüğü görevini aldı.

Aynı yıl Kahramanmaraş Mimarlar Odası’nın düzenlediği resim yarışmasında Özel Başarı Ödülü aldı.

2008 yılında ülke genelinde gerçekleştirilen “Hayatımın Fikri Gençlik İçin Girişimcilik” proje yarışmasında K.S.Ü. adına “Geleneksel El Sanatımız Sim Sırma” konulu iş fikri ile girişimcilik kredisi almaya hak kazandı.

K.S.Ü. Pazarlama Bölümü’nü bölüm birincisi olarak tamamlayıp 2010 yılında İşletme Fakültesini bitirdi.

Halen Sim-Sırma üzerine çalışmalarını sürdürmektedir.

İÇİNDEKİLER

TAKDİM.....	10
ÖNSÖZ.....	11
İŞLEME SANATI.....	13
TÜRK TARİHİNDE İŞLEME SANATI.....	15
TÜRK İŞLEME SANATI VE TARİHİ.....	19
DİVAL İŞLEME (SİM SİRMA).....	21
 MARAŞ İŞİ TARİHÇESİ - ÖZELLİKLERİ - İŞLEMeye GEÇİŞ	
MARAŞ İŞİ.....	32
MARAŞ İŞİ TARİHÇESİ.....	32
MARAŞ İŞİ'NİN ÖZELLİKLERİ.....	33
MARAŞ İŞİ YAPIMINDA KULLANILAN ARAÇ VE GEREÇLER.....	34
CÜLDE: (İşleme Tezgahı ya da Gergefi):	34
CAĞ: (Makaralık).....	35
ASKI:.....	35
MAKAT:.....	36
BİZ:.....	36
MÖHLÜKE:	37
SİM:.....	37
SİRMA:.....	38
ÇAMAŞIR İPEĞİ:.....	38
ÇİRİŞ:.....	38
BALMUMU:.....	39

UHU:	39
SOLÜSYON:	39
TIRTIL:	40
KUMAŞ:	40
ASTARLIK:	41
NAKİŞ İPLİĞİ:	41
BEYAZ KARTON:	41
GRİ KARTON:	41
SARI KARTON:	41
ÇİMENTO KÂĞIDI (Graft Kâğıdı):	41
KALIP BEYAZ SABUN:	41
TAŞ, PUL VE KÜÇÜK BONCUKLAR:	41
SİLGİ VE CETVEL:	42
SIFIR NUMARA ZIMPARA KÂĞIDI:	42
ÇIKRIK:	42
12 NUMARA YUMAK:	42
ÇEKİÇ:	42
DİKİŞ İĞNESİ:	42
MAKAS:	42
KÜÇÜK MAKAS:	42
BOŞ MAKARA:	43
ÜTÜ:	43
ÇİRİŞ KABI:	43
KUMAŞ RENGİNDE DİKİŞ İPLİĞİ:	43
MUM TEMİZLEME BEZİ:	43
MARAŞ İŞİ DESEN HAZIRLAMA.....	45
1) DESEN HAZIRLAMA.....	45
2) MARAŞ İŞİ'NDE ÇİRİŞ HAZIRLANMASI.....	46
3) DESENLERİN BEYAZ KARTONA YAPIŞTIRILMASI.....	46
4) İŞLEME KARTONUNUN HAZIRLANMASI.....	47
5) İŞLEME KUMAŞI HAZIRLAMA.....	48
6) KABARTMA KARTONU HAZIRLAMA.....	48

7) DESENLERİN İŞLEME KARTONUNA TEYELLENMESİ.....	49
8) DESENLERİN OYULMASI.....	50
MARAŞ İŞİNDE İŞLEMEYE HAZIRLANMA.....	53
1) OYULMUŞ DESENİ KUMAŞA YAPIŞTIRMAK.....	53
2) MARAŞ İŞİ İŞLEME ALIŞTIRMASI YAPMA.....	54
MARAŞ İŞİNDE KULLANILAN İŞLEME TEKNİKLERİ.....	57
SARMA İŞİ.....	57
1) DÜZ SARMA:.....	57
2) VEREV SARMA:.....	60
3) YARMA SARMA:.....	60
4) BALIK SIRTİ:.....	62
5) KABARTMA SARMA:.....	63
6) FARKLI SARMA TEKNİKLERİ:.....	64
MARAŞ İŞİ TEKNİĞİNDE PESENT YAPMAK.....	65
MARAŞ İŞİ TEKNİĞİNDE HASIR İĞNE.....	67
MARAŞ İŞİNDE KENAR ÇALIŞMASI TEKNİĞİ (TAÇ)...	69
MARAŞ İŞİNDE APLİKE ÇALIŞMASI.....	70
MARAŞ İŞİNDE TEKNİK ESASLAR.....	73
İŞLEMENİN BİTMESİ VE KARTONU SÖKME.....	73
KENAR TEMİZLEME İŞLEMİ.....	74
MARAŞ İŞİNDE ÜTÜ YAPILMASI.....	74
MARAŞ İŞİ İŞLENMİŞ ÜRÜNLERİ SAKLAMA....	74
DİVAL İŞLEMEDE SÜSLEME VE İLAVE TEKNİKLER.....	75
SİMİ İĞNEYE GEÇİRMEK:.....	75
TIRTILLA SARMA YAPMAK:.....	75
TIRTILLA HALKA SARMAK:.....	77
KUM TIRTIL İŞLEMEK:.....	78
TIRTILLA HASIR İĞNE YAPMAK:.....	79
TIRTILLA SAP İŞİ YAPMAK:.....	81
PUL İLE SÜSLEME:.....	83
YAN YANA PUL DİKİŞİ TEKNİĞİ:.....	84
ZİNCİR İĞNESİ İLE PUL DİKİŞİ:.....	85

BONCUK DİKMEK:.....	86
1) YAN YANA BONCUK DİKİŞİ.....	86
2) BOLONYA İĞNESİ İLE BONCUK DİKİŞİ.....	87
3) ÜSTTEN İPLİK GÖSTEREREK BONCUK DİKİMİ.....	88
4) İKİNCİ BONCUK YARDIMI İLE BONCUK DİKİŞİ.....	89
5) TAHTA BONCUĞU SİMLE SARMA.....	89
6) TIRTIL KORDON BÜKME.....	91
7) BOLONYA İĞNESİ YAPMAK.....	91
8) ATMA İŞİ YAPMA (KARELERE BÖLME).....	93
BOZULAN İŞLEME KARTONU ONARIMI.....	94
ESKİ İŞLEMLERİ BAŞKA KUMAŞA AKTARMA.....	95
MAKİNADA SİM SIRMA İŞLEMEK.....	97
BİNDALLILAR.....	101
GİYİM.....	102
GELENEKSEL GİYSİLER.....	106
BİNDALLI NEDİR?.....	107
TARİHÇESİ:.....	107
BİNDALLI İLE KULLANILAN AKSESUARLAR..	109
KAHRAMANMARAŞ MÜZESİNDE BİNDALLILAR.....	111
1 NO'LU ÖRNEK.....	111
2 NO'LU ÖRNEK.....	113
3 NO'LU ÖRNEK.....	115
4 NO'LU ÖRNEK.....	116
5 NO'LU ÖRNEK.....	118
6 NO'LU ÖRNEK.....	120
7 NO'LU ÖRNEK.....	122
8 NO'LU ÖRNEK.....	124
9 NO'LU ÖRNEK.....	126
DESENLER.....	129
RESİMLER.....	173

TAKDİM

Güzel ve doğrunun kesiştiği noktada bir ahenk meydana gelir. İşte o ahenk sanatın ve aşkın sesidir dense yeridir. Güzel ve doğru yoksa, orta yerde aşk da yoktur sanat da.

Binlerce yıllık tarihinde bu topraklar güzeli ve doğruyu aramıştır hep. Bu güzel ve doğruyu kimisi dile getirip “Maraş senin yazın var / Çekilmez poyrazın var / Seni sevene karşı / Bir kız gibi nazın var” derken kimi de nakış nakış işlemiş kıymetli kumaşlara...

Türk’ün Orta Asya’dan beri gittiği her yere götürdüğü saraçlık bu topraklarda aşkla yoğrulup sim sırma olmuş. Sonra da Sitti Hatun’un kırk sandık çeyizi ile Osmanlı Sarayı’na taşınıp tüm bir dünyanın hayran kaldığı eser olmuş.

Adını “Maraş İşi” diye literatüre kaydettiren sim sırma Maraş’ın öz kültürü, genç kızlarımızın göz nurudur.

Bu göz nuru mesleğin kaybolmaya yüz tutmasına gönlümüz razı olmadı. Hem kalem sahibi hem de mesleğin uzun yıllar eğitimini almış iki kardeşimiz baş başa verip uzun bir çalışmanın ardından bu eseri meydana getirdiler. Her ikisine de teşekkürler ediyor, ellerine sağlık diyoruz.

Ve inanıyoruz ki bu eserin de vereceği katkı ile bu göz nuru sanatımız, güzellik var oldukça varlığını koruyacak ve güzeli daha güzel kılacaktır.

Mustafa POYRAZ
Kahramanmaraş
Belediye Başkanı

ÖNSÖZ

Tarihçiler Maraş'ı anlatırken meşhur Kapalıçarşı'sında sim-sırma kıyafetlerle çarşıda gezinen birbirinden güzel Türkmen kızları anlatmadan geçemezler.

Sanayinin gelişip el sanatlarını yok ettiği günümüzde sim-sırma işlemeciliği de can çekişen mesleklerimiz arasına girdi. Geçmişte sadece Maraş'ta 9000 dokuma tezgahında Türkmen konar-göçerlerin işlediği ve tüm bir yöreye dağılan dokuma kumaşlar bugün artık yok. Aynı şekilde köşkerlik, saraçlık, bakırcılık, ağaç oymacılığı gibi meslekler de eski önemini kaybetti. O güzelim el emeği göz nuru eserler yerini ucuz ve ucube sanayi ürünlerine bıraktı.

Geleneksel el sanatlarımız içinde işleme sanatlarının ayrı bir yerinin olduğu herkesçe malumdur. Özellikle sim-sırma işlemeciliği başlı başına bir güzellik, göz kamaştıran bir maharet, seyrine doyulmayan bir harikalıktır.

Türk el sanatlarının ilk örnekleri Orta Asya Türklerinde karşımıza çıkar. Bu sanatlar zamanla Anadolu da gelişir ve zenginleşir. Belirli yöreler belirli sanatlarla ön plana çıkarken Maraş da sim-sırma işlemeciliği ile isim yapar. Hatta Maraş sırma işlemeciliğinin vatanı olarak kabul edilir ve ortaya çıkan ürünler "Maraş işi" diye adlandırılır. Tarihini ise Selçuklulara kadar götürmek mümkündür.

Sırmacılık önceleri saraçlar tarafından yapılmıştır. Bunlar keçe üzerine işlenen ve işçiliği kaba olan ürünlerdir. Fatih Sultan Mehmet'e eş olarak Maraş'tan giden Sitti Hatun'un 40 katır yükü sırma işi çeyizi bu sanatın Trakya bölgesinde ve bilahare İstanbul'da yayılmasını ve gelişmesini sağlar. Zamanla sırma işlemeciliği saraçlıktan ayrılarak özel bir sanat dalı haline gelir.

Önceleri saraçlar tarafından at başlıkları, dizginler, eğerlerin altına konan keçeler, aşiret beylerinin çadırlarına serdikleri keçe sergiler üzerine işlenirken zamanla gelişerek kadın ve erkek giyim eşyaları üzerine daha ince ve narin bir şekilde işlenmeye başlar.

Günümüzde sim-sırma işlemeciliği resmi kurumların da desteği ile Kahramanmaraş'ta yaşatılmaya çalışılarak çantalar, kadın ayakkabıları, seccadeler, bohçalar, masa örtüleri, para keseleri, Kur'an kapları, albüm kılıfları, gözlük kılıfları, aba, yelek, şalvar, zıbın ve bindallı kadın elbiseleri üzerine işlenerek yaşatılmaya çalışılmaktadır.

Anadolu insanının geleneksel yaşamının canlı şahidi olan, ruhundaki bitmez tükenmez güzellikleri dışa yansıtan sim-sırma işlemeciliğinde üzerimize düşen sorumluluğun farkındayız.

Bu sorumlulukla bu güzelim sanatı yaşatmak ve tanıtmak çaba ve gayreti ile karşınızdayız ve bıkmadan bu yolda mesafe almaya gayret göstereceğiz.

Esmâ YAKAR – Elif Betül YAKAR

İŞLEME SANATI

İnsanlar var olduğundan beri giydiği ve kullandığı tüm eşyaların önce ihtiyaçlarını karşılamasına önem vermiş, hemen ardından da kullanışlı hale getirilen her eşyanın görüntüsüne ve süsüne de dikkat etmiştir.

Eski dönemlerde kıyafetlerin kesilmiş ana parçaların birbirine dikilmesi sonrasında bu dikiş yerlerinin görünmemesi için gizli dikişler ya da bu dikişi kapatacak süs dikişleri tasarlanmış ve uygulanmıştır. Ardından dekorasyonda kullanılan eşyaların da süslenmesi, insanların yaşadığı yeri de daha hoş, özenli hale getirmiştir.

İşleme, çeşitli kumaş ya da deri keçe, el dokuması kumaşlarının üzerine iğne veya tığ gibi işleme araçlarıyla elde yapılmakta iken son dönemlerde makinelerde çeşitli iplikler kullanılarak (ipek, yün, sim, tel) yapılan desen bezemedir.

İşlemeler tarih boyunca iki ana guruba ayrılır.

- a) El işlemleri (el nakışı)
- b) Makine işlemleri

El Nakışı: Tarih boyunca gelişerek günümüze gelmiştir. Tekniklerle birlikte kullanılan malzeme ve iğneler de gelişmiş ve çok işlevli hale gelmiştir. 16. yy. dan itibaren en çok rağbet gören ve günümüze uzanan tekniklerin en önemlileri şunlardır:

Türk İşi, Hesap İşi işlemler (bunlar da düz veya verev ya da gözeme, antika, ajur çekme, pesent, balık sırtı, civan kaşı, ciğer deldi, sarma, hasır iğne) gibi alt tekniklerden oluşur. Bunun dışında el nakışı çeşitleri şunlardır.

Aplike, Zincir işi (suzeni), Çin iğnesi, Antep işi (file), Tel kırma, Dival işleme (Maraş işi sim sırma), Beyaz iş, Sarma, Pul ve Boncuk bezeme, Bolonya iğnesi, Kum işi, Atma işi, Goblen işi ve Kanaviçe'dir.

TÜRK TARİHİNDE İŞLEME SANATI

İnsanoğlu yaratıldığı günden bu yana örtünme ihtiyacını gidermekle birlikte kendini daha güzel ve hoş gösterme çabasına da girmiştir. Giyilen ve kullanılan diğer giysi türü aksesuarları çeşitli yöntemlerle işleyerek mükemmel hale getirmek için büyük çabalar göstermiştir. Özellikle “kasnak ve gergef” denilen araçlara gerilerek işlenen eşyalar, çeşitli renkli ipekler, sim altın ve gümüş tellerle, iğne yardımıyla değişik tekniklerle süslenerek sanat eserleri üretilmiştir.

Önceleri basit zincir işi olsa da daha sonra tamamen hesap işine ulaşan zor bir tekniğe dönüşmüştür.

Türklerin ve bu Türk sanatının kökü Orta Asya’dadır. Buralardan göç eden Türk Boyları sayesinde sanat ve kültürleri de yaşadıkları yeni yerlerinde yeniden yeşermiş ve yayılmıştır. Bununla kalmamış kendi öz işleme sanatlarını yeni göç ettikleri bölgenin kültürü ve sanatıyla bütünleştirmesini ve yeni tasarımlar yapmasını bilmişlerdir. Anadolu’ya göç edenler de kendi kültürel dokularını taşıyarak büyük bir mozağin parçalarını oluşturmuşlardır.

Daha sonra kabullendikleri İslamiyet’i de sanat dallarına yansıtmışlardır. İnsan ve hayvan figürlerinin süslemede kullanılmasından vazgeçilmesi bu dönemin sonucudur. Yeni tasarım işleme ve motiflerde doğayı yansıtan çiçekler, dallar ve yaprakların doğal güzelliği vurgulanmıştır. Türk el işlemeciliğinde ulaşabildiğimiz en erken devir 16. yüzyıldır. Bu yüz yılın başlarındaki işlemlerde daha çok meyve ve çiçek desenleri yaygın biçimde işlenmiştir. Bu motiflerin ve bitkilerin belli başlı olanları, gül, narçiçeği, lale, sümbül özellikle karanfil ve son olarak da çarkıfelektir. Meyvelerde ise nar ve kozalak ön plandadır.

Bu dönemin işlemlerindeki kompozisyonlar çok sade olmalarıyla dikkat çeker. Simetrik ve ana motif ortaya ve köşeye dağıtılmış, orantıları eşit tutulmuştur. Aradaki boşluklar ise ana modelin küçük çiçekleriyle dolgun hale getirilmiştir. 16. yüzyıl işlemlerinde altın ve gümüş sim çok kullanılmıştır.

Altın ve gümüşün haddeden geçirilerek iplik gibi incecik hale getirilmiş şekline SİM denmektedir. Sim'in üretim merkezi İstanbul'dur. Sim çekilen yere SİMKEŞHANE denir. 16. ve 17. yüzyıl da çok fazla sim üretilmiş ve kullanılmıştır. 18. yy da ise sim, ipek ipliklerle karıştırılarak yeni bir ip üretilmiş ve adına KLAPTON denilmiştir.

17. yüzyıl işlemlerindeki motif ve kompozisyonlar zamanla değişime uğramıştır. Daha küçük motifler, girift kompozisyonlar dikkat

çeker. Simetri yine ön plandadır. İşleme motifleri orijinal görüntülere yakındır. Ufak tefek süslemeler eklenilerek ana motif daha da zenginleştirilmiştir.

18. yüzyılda tüm sanatlarda görüldüğü üzere el sanatlarında da Avrupa özentisinin etkileri oluşmaya başlamıştır. Motiflerde peyzaj hâkimdir. Çiçekler, kıvrımlı dallar, meyveler, fiyonkla süslenmiş buket halindeki çiçek tasarımları ve estetik vazolar ilk göze çarpan yeni tasarımlardır. Bu doğadaki görüntülerden esinlenerek hayal gücünün tasarımıyla üretilen hoş kompozisyonlardır.

19. yüzyıla geldiğimizde işlemlerin kalitesi gerilemiştir. Teknik malzeme ve işçilik önceki yüzyıllardaki oranlara nispetle daha kalitesiz ve özensizdir. Süsleme deseni olarak, akla gelen her şey kullanılmıştır.

II. Mahmut devrinde işlemlerde kadife ipli, tırtıl ve pulla süsleme gibi abartılı döneme girilmiştir. Yine bu dönemde ince ve zarif işlemler yerine çok çabuk işlenen geniş ve kaba işlere rağbet edilmiştir. Çarşı işlerinde MARAŞ İŞİ çok aranan bir işleme türü olmuş, yatak örtüleri, seccadeler, nişan bohçaları, kadife atlas saten gibi kumaşların üzerine Maraş İşi işlenerek piyasanın beğenisini kazanmıştır.

O dönemde en çok Bursa İşi ve Maraş İşi nakışlar en gözde işlemlerdir. Bursa İşi'ni ön plana çıkaran şey ise kaliteli kumaşıdır.

20. yüzyıl işlemlerinde yeni bir özellik görülmemiştir, hatta Türk işinde kullanılan tekniklerden müşabak, mürver gibi zor ve sabır gerektiren işler halk arasında işlenilmemiştir. Bu yüzyılda üretilen makinelerde yapılan kolay ve şık işlemler, o ağır el emeklerine tercih edilmiştir. Kısa sürede yapılan bu işlemler üreten için iyi kazanç, satın alan içinse işini görecektir ucuz çeyiz olarak ekonomik ve gösterişli bir tercih olmuştur.

İpek ipliğin yerini orlon ve parlak iplik görüntüsü veren naylon iplik almıştır. Renklerdeki canlı ve doğallık yerini giderek yapaylığa bırakmıştır. İşlemlerdeki ortak nokta, basit hesap işi tekniğiyle bezenmiştir. Bir önceki yüzyılda işlemlerde ön plana çıkan kaliteli ve estetik güzellik yerini 20. yüzyılda yapaylığa bırakmıştır.

20. yüzyılın tek önemli gelişmesi kumaş üretiminin çok çeşitlenmesi olmuştur. Kaliteli kumaşın üretilmesi el işçiliğinin

değerini arttırması anlamında önemlidir. Maraş İşi sim sırmanın yıkanmıyor olması kumaşın illaki kolay silinebilen ve kirlendiğinde leke tutmayan özellikte temizlenebiliyor olmasını sağlarken aynı zamanda işlemenin ömrünü uzatmaktadır.

Makine nakışı 1800'lü yılların hemen başında çengelli makine iğnesinin icadıyla 1835 yılında zincir dikişi yapılan makinenin üretilmesiyle ve 1852 yılında geliştirilen ilk dikiş makinelerinin 20. yüzyılda Japonya'daki son teknoloji zig zag makineleri ile evrimini tamamlamıştır.

Bu sayede çok kısa sürede kolay ve çabuk işleme yapma imkanı oluşmuştur. El işlemlerinin büyük çoğunluğunun bu makinelerde işlenebiliyor olması, yeni ve makineye uygun tekniklerin de eklenmesiyle farklı tasarımlar işlemlere yansımıştır.

İşleme yapan 4 model makine vardır.

1) Klasik dikiş makineleri:

(Kara makine) de denilen bu ilk çıkan dikiş makineleri küçük işlemlerle hemen nakış yapacak hale getirmek mümkündür. Otomatik oynar işleme yapamadığı için, kullanıcı kişi kasnağı sallayarak kontrol etmek durumundadır.

2) Zig zag makineleri:

Değişik zig zag desenleriyle piko ve nakış yapan bu makineler oldukça hızlı işleme yapsa da yine kasnağa yön vermek ve oynar işleme ayağının çalışmasına uygun hareket etmek gerekir.

3) Tam otomatik nakış makineleri:

Bilgisayarlı bu tam otomatik makineler, kasnak ve işlemede kullanılacak iplik ayarlandıktan sonra dış hiçbir müdahale gerektirmeden seçilen modeli kendi işlemektedir.

4) Zincir işi işleyen makineler:

Bunlar genellikle yöresel kıyafetlerin ya da otantik görüntü veren işlemleri yapan zincir işleyen makinelerdir.

TÜRK İŞLEME SANATI VE TARİHİ

Türklerin Orta Asya'dan Anadolu'ya göç etmesiyle başlayan, 1071'li yıllardan itibaren gelişen, yeni bir imaj kazanan, Anadolu ve bölge işlemeciliği Selçuklu döneminden Anadolu Beyliklerinin hüküm sürdüğü döneme kadar varlığını sürdürmüş ve Osmanlı döneminde büyük atılımlarla gelişmiştir. 15. yüzyıl eserleri günümüze ulaşmamışsa da 16. yüzyıla ait işlemler eldeki en eski işlemler olarak günümüze dek ulaşmıştır.

16. yüzyılın motifleri geometrik düzen içerisindeki kompozisyonlarla meyve ve çiçekler şeklinde göze çarpar. Bu işlemlerde kırmızı, mavi, yeşil, sarı, siyah ve beyaz sim kullanılmıştır. Ve işlemlerde gölge tonlar yoktur. Sarma işi, kordon tutturma, aplike ve hesap işi işlemler en çok kullanılan ve beğenilen belli başlı tekniklerdir.

17. yüzyılda motifler daha da küçülmüştür. Simetri yine ön plandadır. Desenlere bordürler eklenmiştir. En çok kullanılan gözde renkler bayrak kırmızısı, mercan pembesi, yakut rengi, sütlü kahverengi, sarı ve beyaz simdir. Elde sarılmış kordon tutturma, atma işi, dival işleme (sim sırma) hesap işi ve aplike tel kırma teknikleri o dönemde en çok tercih edilen gözde tekniklerdir.

18. yüzyıl işlemlerinde Avrupalılaştırmanın etkileri görülür. Boya çeşitlerinin artmasıyla renk yelpazesi oldukça çeşitlenmiştir. En çok göze çarpan teknikler yine hesap işi iğneleri, gölgeli pesent, Çin iğnesi, zincir işi, Maraş işi ve tel kırmadır.

19. yüzyılda teknik çeşidi oldukça çoğalmış zincir işi işleyen makinenin üretilmesiyle, makine işlemleri sadece giysilerde değil ev tekstilinde her alanda kullanılmıştır. Bu dönemde ipek iplikle beraber pamuk iplik de yaygın olarak kullanılmıştır.

20. yüzyılın teknolojisi ve yeni üretilen nakış makineleri el nakışının arka plana atılmasına neden olmuştur. Bu dönem aynı zamanda el nakışı tarihinde duraklama dönemidir. Yaygın eğitim fakültelerinden yetişen işleme öğretmenleri tarafından Halk Eğitim Merkezleri'nde bu el sanatları yaşatılmaya çalışılmaktadır.

İşlemeler o dönemin özelliklerine uygun biçimde birçok eşyaya uygulanmıştır. Öncelikle kadın ve erkek giyimi özellikle yöresel kıyafetler ve aksesuarlar gelir. Bunlardan bahsedersek; uçkur, başörtüsü, çevre, mendil, kese, terlik, başlık, ayakkabı, elbise, gelin duvağı, bindallı denilen gelinlik, şalvar, ceket, kemer, cepken, gömlek, kısa pelerin en çok rastladığımız işlemeli eşyalardandır.

Bunun dışında ev dekorasyonunda da işlemler sıkça kullanılmaktadır.

Yorgan yüzü, yastık yüzü, sandık örtüsü, sedir örtüsü, seccade, havlu, yatak örtüsü, duvar yaygısı, kapı perdesi, perde, bohça, çarşaf, masa örtüsü, çocuk beşiği yorgan ve yastığı, kitap kabı, tepsi örtüsü, pano, Kuran-ı Kerim kabı.

Sarayda da işlemler yaygın biçimde kullanılmıştır.

Taht örtüsü, taht yastıkları, kaftan, kavuk, berber önlüğü, mehter bandosu takımları, eyer, silahlık, sancak ve bayraklarda da oldukça fazla kullanılmıştır.

DİVAL İŞLEME (SİM SIRMA)

İşlendiğinde iki yüzü farklı olan, deseni suni deriden özel bıçağı ile oyularak ve düzgünce kesilerek kumaşa yapıştırılan ve alttan kalın kartonla desteklenerek, cülde denilen özel tahta tezgahta, üstten 3 veya 6 katlı sırma veya simle işlenen alttan mumlanmış kumaş rengindeki iplikle karşılıklı tutturularak yapılan, oldukça emek isteyen bir işlemdir.

Yüzünden bakınca Türk işi gibi sarma, tersten bakınca ise hırsto teyeline benzeyen bir işleme tarzı vardır. En önemli özelliği ise alt ipliğin üstten, üst ipliğin ise alttan görünmemesidir.

İşlenmesi, biz yardımı ile kumaş ve karton delinerek iğnenin desenin hemen dip kısmından sarılarak kaplanmasıdır. Alt ve üst ipliklerin düğümlenmesi desenin alt kısmına çekilerek yapılır. Tüm düğümler kumaşın altında kalır. Üstteki sim oldukça ince ve çok sayıdadır. Genelde 3 ya da 6 kat işlenir. Bu ipliklerin karışıp dolaşmaması için “cag” denilen, bir tahtanın üzerine çiviler çakılarak ve makaralar bunun üzerine takılarak düzgün akması sağlanır.

Çok eski yıllarda sim sırma işleminde suni derinin yanında pamuk ve deri de kullanılmış işlemenin kabarık durması için içine dolgu da yapılmıştır.

Günümüzde daha çok suni deri ve mukavva karton kullanılmaktadır.

İşlemenin mükemmel olabilmesi için kumaşın alt kısmında kullanılan kartonun kalın ve sabit olması çok önemlidir. İnce kartondaki işleme, işleme sırasında delinip genişleyerek desenin üzerinde kalan sim'in gerginliğini kaybetmesine neden olur bu durumda gergin olmayan işleme ışıltısını kaybeder. Bozuk durur ışığını iyi yansıtmaz.

Çok ince kumaşlarda ise alttan daha sık dokumalı bir kumaş araya alınarak işlenip daha sonra desenin çevresinden işleme bitince kesilir. Küçük eşyalar (tespihlik) gibi aynı şekilde kasnakta altına büyük karton konularak, deseni yapıştırılmış kumaşa teyellenerek cüldeye takılır.

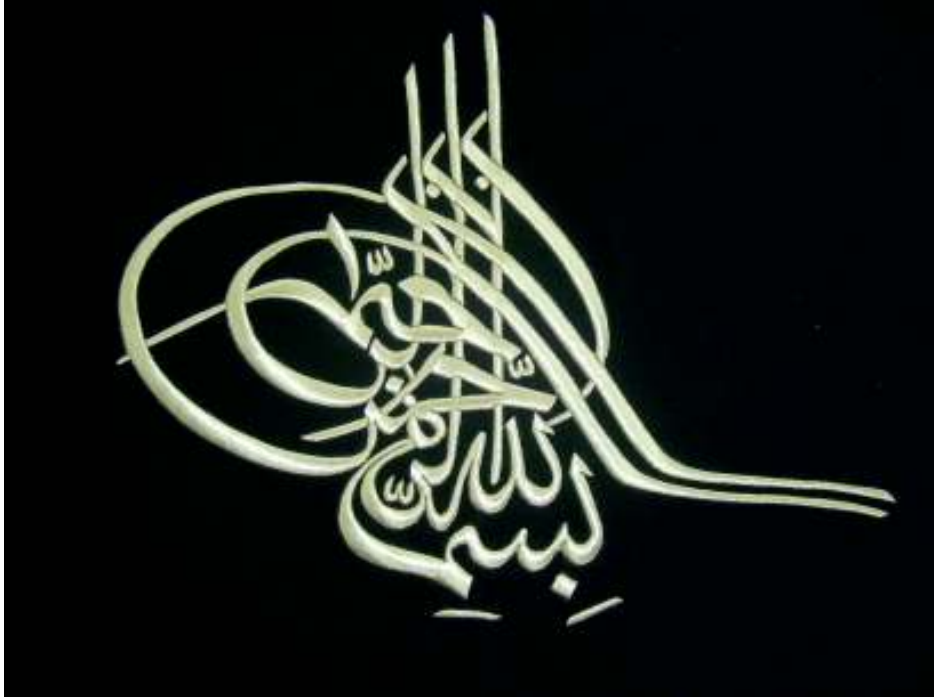

Cülde'nin kullanım amacı şudur; kumaşın cüldeye takılması iki elin boşta kalıp işlemenin “biz” kullanılarak rahatça ve daha kısa zamanda yapılması içindir.

Dival işleme desenlerinde genellikle çiçekler, yaprak ve dallardan oluşan büyüklü küçüklü kompozisyonlar kullanılmıştır. Hayvan figürlerine çok az rastlanır. Çünkü Türkler İslamiyet'i kabul eder etmez bu tip figürleri işlemekten kaçınmışlardır. Yine de yaygın olmamakla birlikte tavus kuşu modeli ara sıra işlenmektedir.

Bunun dışında sancak ve bayraklarda, bazı tip tablolarla yazı ve bazı semboller de işlenmiştir.

Bu işlemler yapılırken değişik sarma teknikleriyle düz, yarmalı kabartma ve verrev uygulanarak farklı ışık yansımaları elde edilir.

Balık sırtı, pesent, hasır iğne ve taç gibi iğne atmaları işlemlere daha da özellik katar. Zaman zaman kabartma tekniği uygulanır. İçine iplikle dolgu yapılır. Çirişle hazırlanmış kabartma kartonu üst üste yapıştırılır. Möhlike ile yontulur. Çirişle sertleştirilmiş kumaş ve pamuk kullanılarak dolgulu işlenir.

Bazı dönemlerde üstteki sim ipliği ile ince ipek iplikte kullanılmıştır. Ve bazı yerlerde sadece ipek ile işlenir. Sonra yine sim'le ipek işleme devam eder.

İşlemenin süslemesinde ise yassı tel eski dönemlerde çok kullanılmıştır. Düz ve kıvrıkcık tırtılı, düz metal pul oldukça sık rastladığımız süsleme elemanlarıdır. Ana hattın dışına taşan ince çiçekler ve dalları vurgulayarak boyut katan bu süsleme, işlemeye ayrı güzellik ve yoğunluk katar.

Özel çalışmalarda ve sarayda kullanılan işlemelerde ise inci, mercan ve yakut başta olmak üzere değerli taşlarla da süslemeler yapılmıştır.

Bu işlemlerde yardımcı teknikler de kullanılır. Aplike, tohum iğnesi, bolonya iğnesi ve şimdiki pikonun yerine kenar kıvrılıp üzerine kordon tutturma en revaçtaki yardımcı işleme tekniğiydi.

Ev, çarşı ve saray işlemleri birbirinden oldukça farklıdır. Mesela Antep işi kadın işlemedir, evde yapılır. Deriden yapılan işlemeli silah ve at süsleri çarşı işidir, erkekler işler. Saraya ait olan işlemler ise yıllar süren öğrencilikten sonra ustalaşan sanatkârların yaptığı işlemlerdir.

Erkek işlemeciler genelde eğirler, at örtüleri, yay ve ok torbaları bunun dışında padişahın misafirlerini kabul ettiği mekânlarda duvar perdeleri, taht örtüleri ve yastıkları ve Kur'an-ı Kerim kabını büyük bir özenle ve sabırla işlemişlerdir.

Dönemin ışığını yansıtan tuğralar, kıvrımlı ince çiçekli dallar ve armalar işlenerek duvar panoları da süslenmiştir. Tarihi araştırmalarda dival işi olarak işlenmiş evrak çantaları, para keseleri, Kur'an-ı Kerim kabı, terlik ve pabuç gibi eserlere sıkça rastlanır. Özellikle sarayda başkentte ve Kütahya, sonrasında Maraş yöresinde bu işleme çok revaçtadır.

Zengin aileler kızlarının çeyizini dival işi yatak örtüsü ve bohçaları ile donatırken düğünlerde dival işi ile işlenmiş kadife ya da ipekli kumaştan yapılmış özel tasarım kıyafetler giyilirdi.

MARAŞ İŞİ

TARİHÇESİ - ÖZELLİKLERİ - İŞLEMeye GEÇİŞ

MARAŞ İŞİ

Eski kaynaklarda DİVAL İŞİ olarak bilinen bu işleme türü farklı biçimlerde tanımlanır. Dival, altı kartonla beslenerek üstte sırma işleme olarak kadife ya da kalın kumaşlara yapılan nakış türüdür. Suni deri veya meşinden kesilen desenler kumaşa yapıştırılır. Gergefe yerleştirilip elde işlenir.

Bu nakış tek yüzlüdür. Desenin tersi özel bir kartonla dikilerek, yedi kat sırma ipi ile üstten işlenir. Üstteki sim alta geçmez, alt ipi de üste geçmez. Alt ve üst işlemenin birbirine orantılı olarak kaliteli bir işçilikle işlenmesi gerekir.

MARAŞ İŞİ TARİHÇESİ

İşlemelerimiz, toplumumuzun manevi zenginliği, ruhsal gücü ve inançların en üst düzeyde yansıtıldığı bir sanat koludur. Müzelerimiz ve saraylardan günümüze kalan örnekler incelendiğinde 2000 yıllık geçmişi olan işlemelerimizin, geçirmiş olduğu dönemleri ve bu dönemlerin taşıdığı özellikleri, süsleme sanatının gelişmesini ve desenlerin oluşturduğu armoniyi gözler önüne sermektedir.

Tarihi işlemelerimiz içinde en muhteşemi “sırma” işleridir. Padişah kıyafetlerinden tutun dekorasyondaki işlemlere kadar bulunduğu yere muhteşemlik, zenginlik ve ihtişam katar. Mekânı ve bulunduğu yeri güzelleştirir.

Sırma işinin vatanı Maraş olarak bilinir. Bu orijinal ve muhteşem işlemenin tarihi Selçuklular Devri'ne kadar uzanır. O dönemin Selçuklu sultanları Kayseri ve Sivas'ta çok kıymetli ipek kumaşlar dokutmuş bunları Avrupa'daki krallara hediye olarak göndermişlerdir. Antakya'nın kumaşları da o dönemin en ünlü kumaşlarıydı. Osmanlı döneminde ise Bursa'da dokunan sırmalı kumaşlar dünya üzerinde aranan lüks kumaşlardı. İpek ve sırma kumaşlar padişahlara, şeyh zadelere ve sarayın önemli kadınlarına yapılan elbiselerde kullanılıyor, saray işlemecilerinin yaptığı işlemlerle, altın ve gümüş tellerle işlenerek birer şahesere dönüşüyordu.

Bu özel kıyafetler özel bir ekip tarafından hazırlanıyordu. Kompozisyonu, motifler ve işleme ipinin özelliğine karar veren ve rengi de dahil olmak üzere usta saray nakkaşları tarafından belirlenirdi. Saray işlemelerinin en önemli özelliği kalite ve işçilik olarak en mükemmeli olmasıydı. Süslemelerde yakut, inci ve en değerli taşların kullanılmasıyla zengin bir görünüm kazanırdı.

Sırmacılık önceleri saraçların mesleği idi. Dulkadiroğlu Beyi'nin kızı Emine Hatun Osmanlı sarayına gelin gidince onun çeyizleri arasında bulunan sırma işlemeleri saray çevresinin ve işlemecilerinin dikkatini çekmiş beğenisini kazanmıştı.

Daha sonraları Fatih Sultan Mehmet'e gelin giden Dulkadiroğlu Beyi'nin kızı Sitti Mükrim Hatun'un 40 katır yükü çeyizleri arasında çeşitli sırma işlerinin olması, bu işlemenin İstanbul ve Rumeli'ye yayılmasına neden olmuştur.

Osmanlı döneminde sim sırma işlemeciliği toplumla tanışmış ve oldukça kısa sürede yaygın olarak kullanılmıştır.

Bu dönemden sonra bu sanat yeniden ele alınmış, bazı süslemelerle ve ilavelerle daha da güzelleştirilmiş, saray işlemecilerinin vazgeçemediği bir sanat haline gelmiştir. Bu tarihten sonra zengin aile kızlarının çeyizi sim sırmalarla doldurulmuş bu gelenek köy ve aşiretlere de sıçramıştır.

MARAŞ İŞİ'NİN ÖZELLİKLERİ

Maraş işi sim sırma, biri kumaşın ön yüzünden yürütülen arka yüzünden asla görülmeyen, diğeri de kumaşın arka yüzünden yürütülüp ön yüzünden asla görünmeyen iki ayrı ip ile işlenir. Kumaşın çok ince olmaması gerekir. Genellikle kadife ve deri üzerine işlenir. Maraş işi işlemesi deseni çizme, deriye çekme ve işleme özelliği olan bir teknikle yapılır. Alttan kalın karton kumaşa teyellenir. 3, 5, 7, kat sırma ipi ya da sim ile desen üzerinden yürütülerek alttan gelen iplik desenin yanından görülmeyecek biçimde gerilerek tutturulur. İşleme yukardan aşağı doğru işlenir.

MARAŞ İŞİ YAPIMINDA KULLANILAN ARAÇ VE GEREÇLER

CÜLDE: (İşleme Tezgahı ya da Gergefi)

Maraş İşi'nde kullanılan cülde mukavvaya gerilmiş olan işleme parçasının bir kenarının sıkıştırılmış rahat işlenmesine yardımcı olan bir tür tezgâhtır. “L” biçiminde bir ahşap kaide üzerine eğik olarak yerleştirilmiş, açılıp kapanabilen cımbızı andıran ve bir vida ile birbirine bağlanmış ahşaptan meydana getirilen bir araçtır. Cüldenin cımbız kısmındaki ağız kısmına yerleştirilen işleme parçasının sıkıştırılması ile iki el de işlemede rahatça kullanılır. Masa ile işleyen kişi arasına konulan büyük modeli ve her yere taşınabilen, üzerine oturularak çalışılan yan ayaklı ve daha küçük modeli de vardır.

Üzerine ağırlık vermek için bir demir ve kartonu iyice sıkıştırarak kumaşın oynamasını sağlayan bir burgusu vardır. Sol el altta sağ el üstte olmak kaydıyla iki elle birlikte çalışılır.

CAĞ: (Makaralık)

Düzgün bir tahtanın üzerine çiviler takılarak makaralar bu çivilere takılır. İşleme sırasında iplerin birbirine karışmadan düzenli olarak akmasını ve düğümlenmemesini sağlar. İşleme yapılırken ip çekildiğinde devrilmemesi için tahtanın kalın olması gerekir. Aksi halde iplerin en ufak çekilmesi durumunda makaralık devrilip ipler karma karışık hale gelir. Bu da işlemenin kalitesini düşürür.

ASKI:

Büyük kumaşa işlenen büyük parça işlerin yapılan işlemelerinin kırılıp işleminin bozulmaması için kullanılan tahtadan yapılmış bir araçtır. Tabana uzun dik bir tahtadır. En üstte kısa bir tahta yere paralel uzanır. 3,5 cm uzunluğundaki bu bölümde ucuna çengel takılmış bir ip bulunur. İşlemenin sarkan kenarı, dokusuna zarar vermeden kartonundan buraya tutturulur.

MAKAT:

Cüldenin ağzını sıkıştırmak için kullanılır. Bunun dışında desen yapıştırırken boşlukları almak için de yararlanır.

Tahtadan yapılan bu araç aslında cüldenin ayrı kullanılan bir parçasıdır.

BİZ:

Tahta sapı, çelikten ince ve iğne gibi uzun ucu bulunan bir araçtır. İşleme yapılırken kartonu delmek için kullanılır.

İyisinin sapı küçük, ucu ince, uzun ve sivridir.

MÖHLÜKE:

Maraş İşı yapılırken desen suni deri üzerine çizilerek oyulur ve kumaşıa yapıştırılır. Bu oyma işi möhlike ile yapılır. Tahta saplı, ucu ay biçiminde kıvrık, sivri ve keskin bir bıçaktır. Tahtadan kısmı avuç içine alınarak sivri ucu kartona bastırılarak kesilir. Kullanılırken sık sık bileyletilmezse kesilen desenler tırtıklı çıkar ve üzerine güzel ve net işleme yapılamaz.

SİM:

Bir astar iplikle yassı metal telin sarılması ile üretilir. Üst işleme ipliği olarak kullanılmaktadır. İnce ve iyi cins olanları işlemenin parlak görünmesini sağlar. Altın ve gümüş renklerinde, değişik tonlarda bulunmaktadır. İşlemelere renk ve zevk katar.

SIRMA:

Madensel ve çok ince bir teldir. Altın ve gümüş renklerindedir ve üst iplik olarak kullanılır. İncesi yumuşağı ve kaliteli olanı seçilmelidir. 8-10 kat olarak işlemede kullanılır.

ÇAMAŞIR İPEĞİ:

İnce olanı üst iplik, kalın olanı alt iplik olarak kullanılır.

ÇİRİŞ:

Çiriş otunun kök yumruları kurutulup öğütülerek elde edilir. Toz halinde bir yapıştırıcıdır. Sulandırılarak kıvama getirilir. İyisi sarı renktedir. İnce öğütülmüş olmalı ve içinde yabancı katkı maddeleri olmamalıdır. Genellikle ayakkabı imalatçıları ve çiftçiler tarafından kullanılsa da Maraş İşi'nde işleme kartonu hazırlanırken desenin yapıştırılmasında da kullanılır.

BALMUMU:

Alt ipeği mumlamakta kullanılır. Üst ipeğin kaymasını ve düz durmasını sağlar. İpliği kartonla sıkı sıkıya tutar. Aşırı mumlanırsa iplik çürür. İpliğin üzerinde kalan mumlar kumaş parçası ile alınmaktadır. Mum silinmezse kumaşta lekeler bırakabilir.

UHU:

Kabartma yapılırken kumaşa yapıştırılan desenin sabitlenmesinde kullanılmaktadır.

SOLÜSYON:

Broş, küpe, kemer kaplamasında kullanılan bir tür yapıştırıcıdır. Çanta imalatında kullanılır.

TİRTİL:

Sırmadan yapılır ve fabrikada üretilir. Kesilerek süsleme olarak dikilir. Düz ve yay biçiminde iki türü bulunur. Altın ve gümüş renklerinde satılır. Maraş İşi süslemesinde kullanılır.

KUMAŞ:

Naylon olmamak şartıyla her tür düz renk kumaş, deri ya da süet kullanılır.

ASTARLIK:

Organize, tahta, mermerşah, yıkanmış patiska ve yündeki astar olarak kullanılan türde kumaşlardır.

NAKIŞ İPLİĞİ:

Deseni yapıştırılmış kumaşın altına kartonu teyellemek için kullanılan ipliktir.

BEYAZ KARTON:

İnce ve iki yüzü parlak olmalıdır. Desenleri yapıştırmak için kullanılır.

GRİ KARTON:

İşlenecek kumaşın deseni yapıştırıldıktan sonra alta gri karton yerleştirilerek kumaşa teyellenir.

SARI KARTON:

İşleme ve kabartma kartonu hazırlamada kullanılır.

ÇİMENTO KÂĞIDI (Graft Kâğıdı):

İşleme kartonu hazırlamada kullanılır.

KALIP BEYAZ SABUN:

Desen yapıştırırken ve işleme kabartma kartonu hazırlanırken kullanılır.

TAŞ, PUL VE KÜÇÜK BONCUKLAR:

İşlenmiş ve kartonu sökülmiş işlemelerin, ince süslemesinde kullanılır. Desen bu ek süslemelerle birkaç kat daha büyük hale gelebilir. Daha narin ve boyutlu bir görüntü elde edilir.

SİLGİ VE CETVEL:

Silgi desen çiziminde cetvel de aynı şekilde desen tasarımında bazen de desen yapıştırılırken altta hava kalmaması için desenin üzerinden bastırılarak kullanılır.

SIFIR NUMARA ZIMPARA KÂĞIDI:

Kabartma yapımında kullanılır.

ÇIKRIK:

İplik sarmak ve karton bükmek için kullanılan araçtır. Makarayı takmak için bir çivisi vardır. Çivinin öbür ucunda bükmeye yarayan kancası bulunur. Çivi lastikle yuvarlak çarka bağlıdır ve bir kol yardımıyla dönerek çalışır.

12 NUMARA YUMAK:

Tırtıl çalışmasında karton bükme işleminde kullanılan bir ip türüdür.

ÇEKİÇ:

Oyulmuş ve kenarı düzgün kesilmiş deseni kumaşa yapıştırıp sağlamlaştırmak amacıyla kullanılır.

DİKİŞ İĞNESİ:

Teyelleme ve işlemede kullanılır. 3-4 cm uzunluğundakiler en uygun iğnelerdir.

MAKAS:

Kumaş ve karton kesmek için kullanılır.

KÜÇÜK MAKAS:

İşleme yapılırken ipliği kesmek için kullanılmaktadır.

BOŞ MAKARA:

Sim sırma ipliği ya da farklı tonlarda iplik sarılarak ton ayarlamada kullanılır.

ÜTÜ:

Deseni yapıştırmadan önce kumaşı ütölemek, kumaşı pürüzsüz hale getirmek için kullanılır.

ÇİRİŞ KABI:

Çiriş tozuna su katılarak elde edilen bitkisel yapıştırıcının yapıldığı kap.

KUMAŞ RENGİNDE DİKİŞ İPLİĞİ:

İşleme yapılan kumaşın alt ipliği olarak, temiz bir görüntü elde etmek için aynı renkte dikiş ipliği kullanılır. Sonrasında bu işleme bittiğinde yastık veya bindallı olan giysinin kalan tüm dikişleri bu iplikten yapılır. Böylece temiz bir görüntü elde edilerek işlenilen şeyin tersinden bakıldığında işçiliğin kalitesi görünmüş olur.

MUM TEMİZLEME BEZİ:

Alt iplik mumlanırken üzerinde kalan fazla mumu silmek için kullanılan kumaştır. Ölçüleri genellikle 15x15'tir.

MARAŞ İŞİ DESEN HAZIRLAMA

Maraş İşi sim sırmada kullanılan desenler genellikle çiçek ve doğadan alınmış bitki kompozisyonlarıdır. En çok rastladığımız tercihlerde karanfil, gül, lale gibi desenler ön plana çıkar. Bu desenler küçültülerek ya da büyütülerek içine başka yaprak desenleri eklenerek demetler halinde işlenmiştir.

Yapraklarla saplar, saplarla çiçekler birleşik olarak çizilmektedir. Desen iyi çizilip ve çok muntazam şekilde kesilmelidir. Seçilen modelin işlemesi bittiğinde kurt, pullar, tırtıl ve minik boncuklarla ince dalların narin görüntüsü ortaya çıkartılır ve asıl işlemeyi daha iyi süsleyerek zengin hale getirir.

Maraş İşi, sim ya da sırma ile işlenir renkli iplerle gölgeler oluşturulur. Gümüş ve altın tonları karıştırılarak farklı renk tonları verilerek ıslıl ıslıl bir görüntü elde edilir.

1) DESEN HAZIRLAMA

ARAÇ VE GEREÇLER:

Parşömen kağıdı, cetvel, 2B-2H çizim kalem, makas, silgi, birkaç klasik desen modeli.

ÇİZİME GEÇİŞ:

Önce eski kaynaklardaki desenler ve kompozisyonlar gözden geçirilir.

1) Parşömen kağıdını A4 boyutlarında kesip önce küçük desenleri çiziniz.

2) Deseni çizerken sarma yapılacağını unutmadan köşe çizimlerinde yuvarlak çizmeye özen gösteriniz.

3) Bozuk modellerde önce yarısını düzgünce çizip tasarımını yaptıktan sonra kağıdı katlayarak diğer tarafını da aynı düzgünlükte çizebilirsiniz.

4) Dalların ve yaprakların ek yerlerini düzgün çizmelisiniz, aksi halde, işlemede görüntü bütünlüğünün bozulmasına neden olursunuz.

5) Desenin tek parça olmasına özen göstermelisiniz.

6) Süslemelerle deseninizi daha ağır bir işleme gösterebilirsiniz, desen çizerken bunun tasarımını da yapmalısınız.

7) İşleme tekniği çok ince veya çok geniş hatları kaldırmayacağı için desen çiziminde bunu hesaba katmalısınız.

8) Desen muntazam çizilmelidir. İyi kalite parşömen kağıdı kullanın ve tek çizgi olarak deseni çizin. Gölge desenlerden kaçınmalısınız ve 3H kalemle çizilen desenlerde kağıtta etrafa pay bırakarak çizmek en iyi sonucu verir.

2) MARAŞ İŞİ'NDE ÇİRİŞ HAZIRLANMASI

GEREKLİ MALZEMELER:

Çiriş, su, çiriş kabı, naylon çorap

HAZIRLANIŞI:

Çiriş naylon çorap yardımıyla elenir. Çiriş kabına az miktarda su konulur. Bu suya çiriş azar azar katılarak elle karıştırılır. Pürüz kalmamasına dikkat edilir. Kıvamı ise şu şekilde ayarlanır. Baş ve işaret parmakları arasına çiriş alınıp parmaklar açıldığında akmayacak ölçüde koyu olmalıdır. Ve ilk etapta kullanılacağı kadar hazırlanmalıdır. Çünkü kuruyan çiriş tekrar sulandırılarak kullanılamaz.

Öncelikle desen yapıştırılır, işleme kartonu ve kabartma kartonu da önceden hazırlanırsa çiriş en iyi şekilde değerlendirilmiş olur.

3) DESENLERİN BEYAZ KARTONA YAPIŞTIRILMASI

ARAÇ VE GEREÇLER:

Çiriş, çizilmiş model desenler, sarı karton, çimento kağıdı, kuru beyaz sabun, makas, su, çiriş kabı.

HAZIRLANIŞI:

- 1) Parőmen kağıdına deseni çiziniz.
- 2) Beyaz kartonu alıp desenden 2-3 cm daha büyük kesiniz.
- 3) Çiriş yapıőtıracak kıvamda hazırlayınız.
- 4) Çiriş beyaz kartona önce bir tabaka halinde sürünüz.
- 5) Deseni çiriőin üzerine yerleştiriniz. (Desenin çizilmiş yüzü üste gelecek şekilde olmalıdır.)
- 6) Kuru beyaz sabunla çiriş kağıdın altından tamamen çıkarmadan desen kağıdına yerleştiriniz.
- 7) Cetvelle ya da makatla iki kağıt arasında kalan hava boşluğunu alıp birbirine muntazam yapıőmasını sağılayın.
- 8) Tekrar sabun sürerek kurumasını bekleyin.

NOT: Parőmen kağıdına çizilen deseni oyarken net bir şekilde görebilmek için beyaz kartona yapıştırılması gerekir. Ayrıca yapıştırma anında kuru sabunun kullanılma amacı düzgün bir yüzey elde etmek ve deseni bu sayede kolay oymak içindir. Yapıştırma işlemi yapılırken kağıdın ıslanıp yırtılmaması için çabuk hareket etmek gerekir.

4) İŞLEME KARTONUNUN HAZIRLANMASI

ARAÇ VE GEREÇLER:

Çiriş, sarı karton, çimento kağıdı, beyaz kuru sabun, su, makat, çiriş kabı ve büyük makas.

HAZIRLANIŞI:

- 1) Öncelikle çimento kağıdı ve sarı kartonu aynı büyüklükte kesin, çizilecek desenin ölçülerine dikkat edip tekrar tekrar enine ve boyuna ölçün.
- 2) Çiriş kıvama getirin.
- 3) Sarı kartonun parlak yüzü üstte olacak şekilde çiriş dediğimiz bitkisel yapıőtırıcıyı sürün.

4) Çimento kağıdını hemen üstüne yapıştırın. Makat kullanarak kağıtla kartonun arasındaki havayı alıp, sabunu üzerine sürüp sertleşmesini bekleyin.

5) Kağıtta buruşma ve yırtılma olmamasına özen gösterin.

6) Kartonun tersini çevirip bir kat çiriş sürüp kurumaya bırakın.

7) Kullanılan araç gereci ve ortamdaki artıkları temizleyin.

5) İŞLEME KUMAŞI HAZIRLAMA

ARAÇ VE GEREÇLER:

Çiriş, sık dokunuşlu sim renkli ince kumaş, çiriş kabı, büyük makas, ütü ve ütülemede kullanılacak kalın parşömen kağıdı.

HAZIRLANIŞI:

1) Kumaşı desene uygun ebatta kesin.

2) Çirişi hazırlayıp kıvamına getirin.

3) Tek tek kumaş üzerine bir kat çiriş sürüp üzerine bir kat daha kumaş koyup elle düzelterek yapıştırın.

4) Dört kat kumaşa, araya birer kat çiriş sürerek düzgün bir biçimde tamamlayın.

5) Bu işlemde yaptığınız dört kat kumaşın üzerine parşömen kağıdı koyarak ütüleyin. Ütüleme işlemi buharsız olarak yapın.

6) Kuruyan kumaşın alt yüzüne bir kat çiriş sürüp kurummasını bekleyin.

6) KABARTMA KARTONU HAZIRLAMA

ARAÇ VE GEREÇLER:

Çiriş, sarı karton, çimento kağıdı, beyaz sabun, su, makat, çiriş kabı ve büyük makas.

HAZIRLANIŞI:

- 1) Çirişi kıvamında hazırlayın.
- 2) Sarı kartonu alıp uygun boyda kesiniz.(1/4 ya da 1/8)
- 3) Kartona çirişi bir kat sürün.
- 4) Sadece makat kullanılarak ikinci kartonu yapıştırın. Araya sabun sürmeyin.
- 5) Tekrar çirişi sürün. Üçüncü katı sabun ve makat yardımıyla yapıştırın.

NOT: Hazırlanan kartona üstten baskı vererek kurutun. Kabartma kartonu iki kat hazırlanınca alt yüzüne çiriş sürerek kurumaya bırakın. Bu kartondan desenin tümünü kabartabilirsiniz. Üçüncü katlı kabartma kartonunun alt yüzüne çiriş sürülmez.

7) DESENLERİN İŞLEME KARTONUNA TEYELLENMESİ

ARAÇ VE GEREÇLER:

Cülde, biz, dikiş iğnesi, büyük ve küçük makas, kurşun kalem, bal mumu, beyaz kartona yapıştırılmış desenler ve işleme kartonu.

HAZIRLANIŞI:

- 1) Desene uygun olarak iki tane işleme kartonu kesiniz.
- 2) Çirişli kısım alta gelecek şekilde iki kat işleme kartonu üzerine desen kartonunu yerleştiriniz.
- 3) Üç kat kartonu kaydırmadan cüldeğin ağzına sıkıca yerleştiriniz.
- 4) İpliği mumlayıp silin, ip iki kat olmalıdır.
- 5) İpliği iğneye takarak ucunu düğümleyin ve sağ elle biz'i sol elle de iğneyi tutun.
- 6) Desenin yarım cm dışından teyelleyin.
- 7) İplik bitince ucunu sağlamlaştırıp düğümleyerek kesin. (Birkaç teyel geri dönerek tutturmanız daha iyi olur.)

8) DESENLERİN OYULMASI

ARAÇ VE GEREÇLER:

Möhlüke, teyellenmiş desenler, 4 kat gri karton, bileme taşı, şerit halinde kumaş parçası veya 50 cm ekstrafor.

HAZIRLANIŞI:

1) Oyma yapılacak yeri hazırlayın. Bıçağın sapı ile ucunun birleşme yerine kumaş ya da ekstrafor sararsanız oyma işlemi sırasında elinizi kesmez.

2) Oyma işlemine en ortadan başlanır. Yoksa önce kenarlar ve ince yerler kalkar, desenin ortasını oymak zorlaşır. Hem de bu ince yerler zarar görebilir.

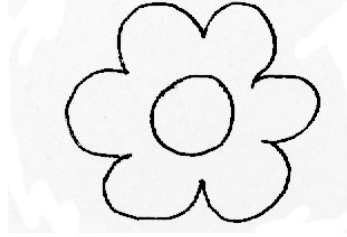
3) Bıçağın uç kısmını desen çizgisinden çıkarmaksızın. 1 mm aralıkla batırıp çıkararak ve bıçağı ileri iterek, seri olarak kesme işlemine devam ediniz. Bıçak yürümüyorsa ucuna sabun sürmek iyi sonuçlar verir.

4) Desenin koparılmadan oyulması için modelin bağlantı noktalarını dikkatli kesin.

5) Deseni bir bütün halinde kopmadan çıkarın.

6) Oyulan deseni kumaşa yapıştırmak için düzgün kalacak şekilde bırakınız.

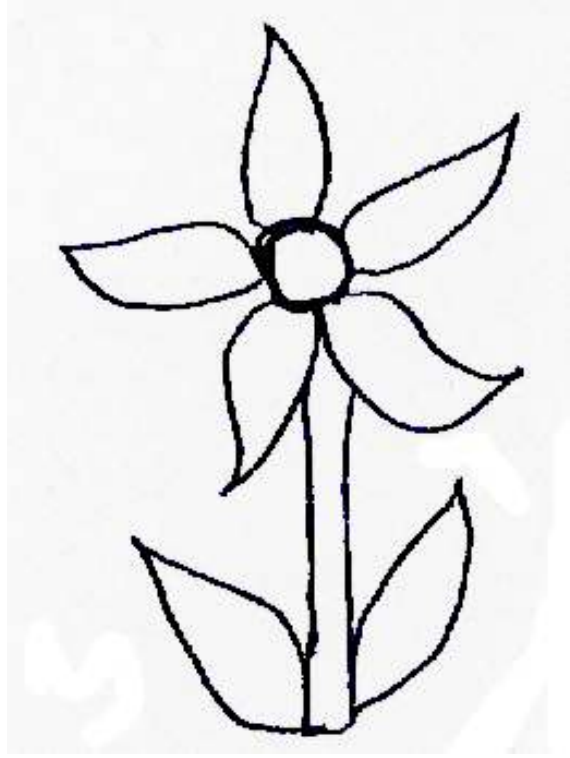
Yaprak deseni oyuluyorsa öncelikle çok dallı ve budaklı desenler seçilmelidir. Zamanla ve kesme işinde ustalaştıkça daha detaylı modellere geçilebilir.

Bu gibi çiçek desenlerinde önce ortadaki halka oyulur. Sonra dış kavislerin oygusuna geçilir.

Basit İşleme Desenleri

Bu tür desenlerde ise yaprakların kopmadan kesilmesi gerekmektedir.

NOT: İşçilik anlamında daha iyiyi elde etmek için önce biraz kalın dal ve çiçekler işlenmeli daha da ustalıklaştıkça ince dallı ve kavisli modellere geçilmelidir. Alttaki resimler başlangıç kesim ve işleme için tavsiye edilen desenlerdendir.

MARAŞ İŞİNDE İŞLEMeye HAZIRLANMA

1) OYULMUŞ DESENİ KUMAŞA YAPIŞTIRMAK

ARAÇ VE GEREÇLER:

Nakış ipliği, küçük makas, dikiş iğnesi, yapıştırıcı, gri karton, oyulmuş desen, kumaş, astarlık kumaş, büyük kumaş makası, toplu iğneler, ütü ve parşömen kağıdı.

HAZIRLANIŞI:

1) Kumaş, ne işlenecekse onun ebatlarına göre kesilir. Tersten iyice ütülenir. Kadife yüzden ütülenmez, diğer kumaşlarda da yüzden ütüleme kumaşı parlatır. Kumaşın özellikleri dikkate alınarak kırışıklıkları ütüyle giderilir.

2) Oyulmuş küçük desenler, üzerindeki yerine çirili kısmı dille ıslatarak yapıştırın. Deseni yerleştirirken desen çok büyükse ve iki oygu da kullanılıyorsa önce tersten teyellerini keserek temizleyin. Oyulmuş desenin birini kalıba göre yerleştirin ve desenin dışında kalan yerlerden toplu iğne ile kumaşa raptedin. Deseni dilinizle parça parça ıslatıp yapıştırın. Üstten baskı uygulayıp iyice yapışınca toplu iğneleri çıkarabilirsiniz.

3) Gri kartonu desen yapışmış kumaş büyüklüğünde kesin aynı şekilde astar kumaşı da kesin.

4) Gri kartonun parlak yüzü üste gelecek şekilde kesip koyun. Astar kumaşı ve desen kumaşını yerleştirin. (Düz iplik boyu üst üste gelecek şekilde)

5) Nakış ipliğini alıp desenin ortasından kenara doğru ve desenin 0,5 cm dışından biz kullanmadan teyellenir. Eğer gerekiyorsa kumaşın kalkmaması için desenin dışından da bir teyel alabilirsiniz.

NOT: Teyel yapıldıktan sonra kumaşta delik izi olmaması için nakış ipliği kullanılmalı ve ip asla mumlanmamalıdır. Yapılacak işleme

bir kaftan gibi büyük bir parçaysa, kumaş modele uygun biçildikten sonra kumaşa desen yerleştirip parça parça işlenir.

2) MARAŞ İŞİ İŞLEME ALIŞTIRMASI YAPMA

ARAÇ VE GEREÇLER:

Cülde, çağ, biz, 3 adet sim makara, astar kumaşı, bu kumaşla aynı renk alt iplik, bal mumu, dikiş iğnesi, küçük makas, mum bezi, 10x15 cm boyutlarında gri karton astar ve işlenecek kaliteli kumaş.

İŞLEMENE GEÇİŞ:

1) Desen yapıştırılmış kumaşın altına astar kumaşı koyup en alta gri kartonu koyarak desenin etrafından teyelleyin.

2) Makaraları çağ'a yerleştirin. Tek sim makaranız varsa ve 3 iplikte aynı tonda işlenecekse, iki boş makaraya bu simden sararak ekonomik davranabilirsiniz.

3) Kumaşı cüldeye yerleştirin. İşlemeye en üstteki daldan yukarıdan aşağıya işleyerek başlamalısınız.

4) Alt ipi iğneye geçirin ve yeterli miktarda mumlayın.

5) Biz'i sağ ele, iğneyi sol ele alın.

6) Kartonun sol üst yanından birer cm içeri girerek biz'i dik olarak batırıp sol eldeki iğnenin ucu ile birleştirin. Biz'i çekerken onun ucunu takip eden iğneyi üste çıkarın.

7) Çıktığınız noktadan ipliğin altından batarak iğneyi tekrar ters yüze geçirin.

8) Alt ipliğini iyice çekip simin gergin görünmesini sağlayın. İlmek kumaş ve kartonun arasına yerleşmelidir. Sağa doğru 1 cm mesafeden biz'i batırın. İğneyi üste çıkarın. Aynı noktadan ipliğin arasına simi çekip iğneyi alt yüze geçirin.

9) Sağ elin baş parmağı ile simleri yan yana getirerek düzeltin. Alt ipliği çekerek ilmeği sıkılaştırın.

10) 1 cm ara ile kartonun kısa kenarına bu işlemleri tekrarlayınız.

11) Birinci sıra bitiminde ikinci sıraya geçin. Simler üst yüzeyde sağdan sola, soldan sağa işlenir. Simleri alttan gelen iple gerginleştirirken sağ elin işaret parmağı ile düzlemek gerekir.

NOT: İşlemeye başlamadan başka küçük kumaş parçalarına küçük desenler işlemek el alışkanlığı kazandırır. Daha sonraki işlemlerdeki kumaşlar ziyan edilmemiş olur. Ayrıca biz sürekli sağ elde tutulacak ve işleme sırasında asla bırakılmayacaktır.

TAVSİYE: İğne üste çıktığında ikisi birlikte (Biz) sağ elde iğne baş ve işaret parmağı arasında tutulurken biz iki parmağın birleşmesinden oluşan boşlukta durmalıdır. Sol el sürekli kartonun altında kalmalıdır. Simi düzeltme ve tutmak sağ elin görevidir.

MARAŞ İŞİNDE KULLANILAN İŞLEME TEKNİKLERİ

SARMA İŞİ:

Sim sırma işleminde sarma, deseni enine ve paralel olarak simle kaplama işlemidir. Sarma işinin değişik çeşitleri vardır. Bunlar desenin özelliklerine göre değişir.

1) DÜZ SARMA:

ARAÇ VE GEREÇLER:

Cülde, biz, cağ, makaraya sarılmış çamaşır ipeği (3 makara) bal mumu, iğne, küçük makas, uhu, kurşun kalem, möhlüke, mum bezi.

İŞLEM BASAMAKLARI:

1) Doğru sarılacak biçimde, deseni yapıştırılmış kumaşı cüldenin ağzına yerleştirin.

2) Makaraları cağ'a dizip cüldeye uygun bir yere yerleştirin. Makaradan gelen iplerin uçlarını birleştirin.

3) Alt ipliği iğneye geçirip ucunu düğümleyin.

4) Biz'i sağ elle iğneyi de sol elle alın.

5) Üst ipliği tutturun.

6) Başlama noktasına 1,5 cm uzaklıkta desenin tam kenarına biz'i bastırın ipliği üste çıkarıp ipliğin altından batırıp geriye dönün. Bir ilmek oluşturun.

Üst ipliklerin birleşmiş uçları bu ilmeğin arasında kalmalıdır. Ve asla üste çıkmamalıdır.

7) Bu başlama yerinden sarma işlemesine başlayın. İyi işleme yapmak için biz sivri uçlu olmalıdır. Bu kumaşta büyük deliklerin olmaması ve kumaşın dokusunun bozulmaması için önemlidir.

Üst ipliklerin üzerinden geri dönerken, alt ipliği işlemenin dibine doğru batırınız. Çok seyrek batmamak gerekir, çünkü alttaki desen kartonu en ufak eğilmede ortaya çıkar. Çok sık batırıldığında ise iplik desenin üzerinde yığılma yapar. Üst iplik alta çıkmamalıdır, alt iplikse seyrek ya da yeterince sık çekilmezse üstten kötü bir görüntüye sebep olur.

Alt ve üst ipliğin arasında iplerin kesiştiği nokta kumaşla alt karton arasında kalmalıdır.

Sarma işi yapılırken desenin yaprak ve çiçek çanaklarının birleşme noktaları dikkate alınarak eğim verilir ve buna göre işlenir.

Kavisli hatlarda, kısa hatta sık sık, uzun hatlarda da seyrek batarak sarmanın düzgün olması sağlanmalıdır.

8) Sarma işlemi bitince üst iplik, ilmek tam sıkışmadan 2 cm den kesip ilmeği sıkıştırıp üst ipliği alta çekip, alt iple iyice düğümleyip kesin. (1,5 cm)

İŞLEMEDE KARŞILAŞABİLECEĞİMİZ SORUNLAR VE ÇÖZÜMLERİ:

1) Sarma yapıyorken alt ipliğiniz bittiyse, yeni iplik bir önceki ipliğin içinden geçirilerek sarmaya devam edilir. Fakat biten iplik iyice

düğümlemeden kesilirse ipliğin bittiği noktada üst sim bollaşır ve işleminin ışıldayan görüntüsü bozulur.

2) İşleme yapılırken üstte kullanılan simlerden biri bittiyse yeni makaradan takılan simin ucu uzun bırakılarak işlemeye devam edilir. Daha sonra alta çekilip alt iple düğümlemlenip tekrar alt işlemesine devam edilir.

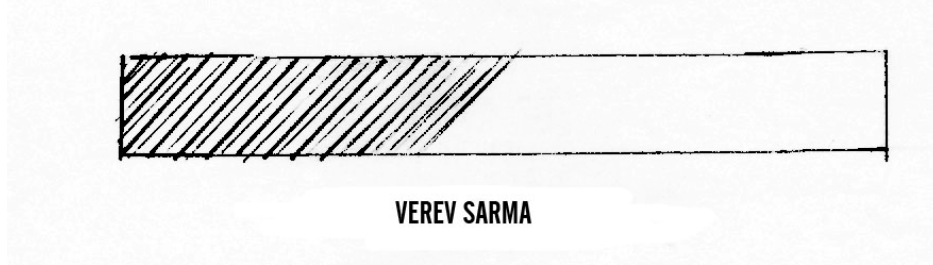
3) İşlemeye başlarken, bitirirken ya da işleme sırasında alt iplik biterse işlenen kumaş cüldeden çıkarılmadan kumaşın yüzünden yapılır.

4) Simler işleme sırasında karışıp dolaşırsa tüm simler kesilip boşalan simler çözülür. İşlemeye tekrar en baştaki gibi başlanır.

2) VEREV SARMA:

Verev sarma desen özelliğine göre kullanılan bir tekniktir. Sarma işlenirken her iki taraftaki batış çıkışlar ve işlemenin sıklığı eşit olmalıdır. Verev sarma verevliliğini yitirmemeli giderek düzleşmemelidir. (Dikeyleşmemelidir.)

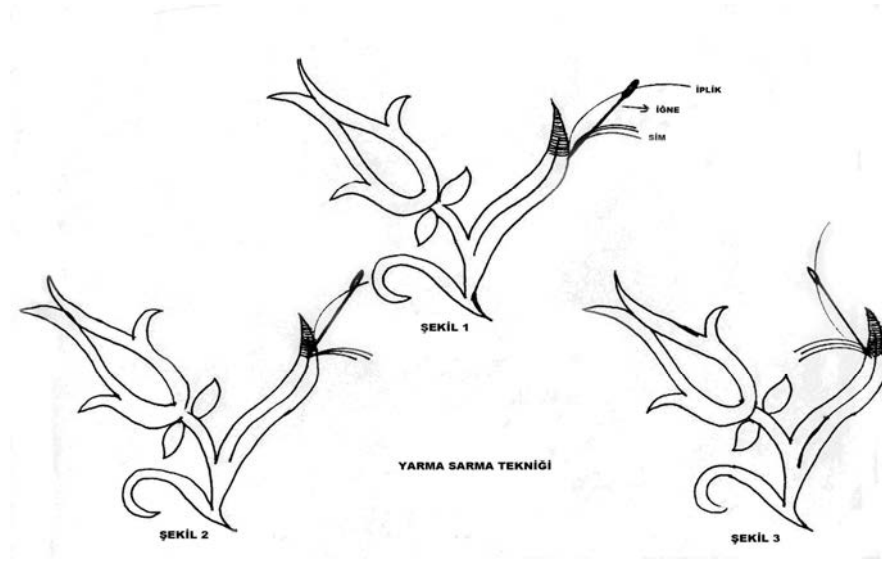

3) YARMA SARMA:

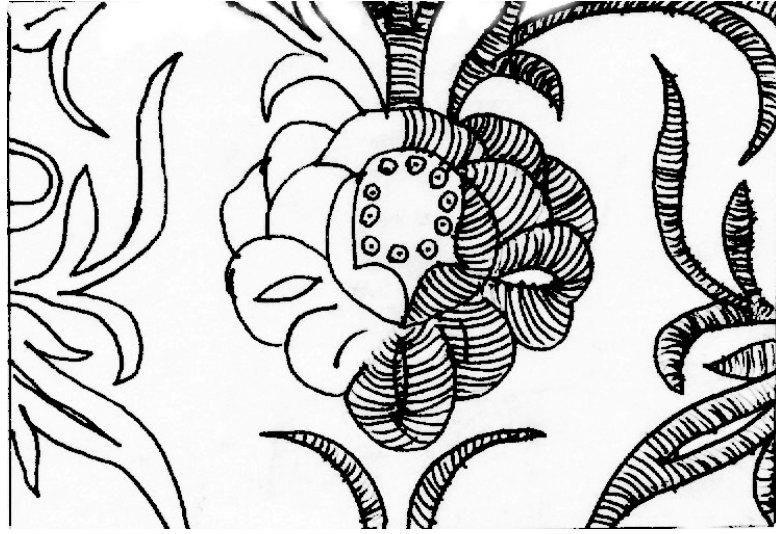
Sarma yaparken, çok geniş alanları bölerek, işlemenin daha düzgün ve estetik olmasını sağlamak için uygulanır. Genellikle yaprakların orta çizgisini ve kavisini ya da gül gibi geniş yapraklı çiçeklerin gölgeli durması ve ışığı farklı yansıtarak orjinaline yakın görüntü vermek için kullanılır.

İŞLEM BASAMAKLARI:

- 1) Desenin özellikleri göz önünde bulundurularak genişleyen kısma kadar sarma yapın.
- 2) Desenin kenarına çıkınca biz'i batırarak iğneyi üste çıkarın ve üst iplikleri kenara alın.
- 3) Biz'i yarmaya (ortasındaki çizgi) batırıp alt ipliği üste çıkarın.
- 4) İğneyi üst ipliklere dolayarak alt ipliğin hemen altına batırarak terse geçin.

NOT: Sadece yarma bölümüne batırıldığında iğne üst ipliğe dolanarak batırılır bu üst ipliklerin yarmalı yere daha iyi oturması içindir. Kenarlarda sarma işi normaldeki gibi yapılır.

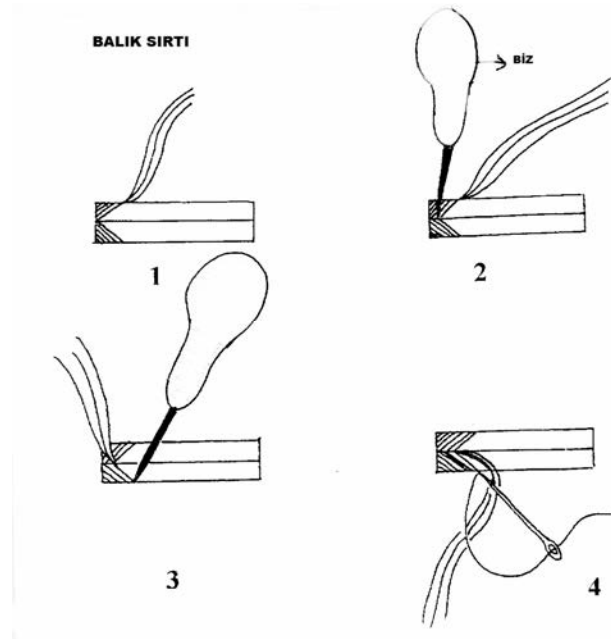
4) BALIK SIRTİ:

Balık sırtı görüntüsü vermek için iki yöntem vardır.

- 1) Tek yönlü verev sarma yaparak
- 2) Çift yönlü verev sarma yaparak.

İŞLEM BASAMAKLARI:

- 1) Balık sırtı işlenecek yeri belirleyin.
- 2) Sarmanın altında kalacak üst iplikleri iyice tutturun.
- 3) İki köşeyi de verev şekilde sararak ortaya doğru gelinir.

- 4) Ortadan üst kenara eğimini koruyarak batıp tekrar ortaya gelin.
- 5) Verev sarmada ortada oluşan v şeklinin orantısını bozmadan işlemeye devam edin.
- 6) Kenara ve ortaya aynı sıklıkla batırmalıdır ki hem orantı korunsun hem de alttaki karton görünmesin.

5) KABARTMA SARMA:

Maraş işi sim sarma işleminde dört tür kabartma yapılır.

- 1) Kartonla kabartma
- 2) İplikle doldurma
- 3) Sertleştirilmiş kumaşla kabartma
- 4) Pamukla kabartma

Şimdi bu işlemlerin nasıl yapıldığına bakalım.

KABARTMA İŞLEMİ:

Genellikle düz, verev sarma ve balık sırtı gibi teknikler uygulanır. İşlemede önce kabartma olmayan yerler işlenir. Kabartma ise en sonunda çalışılır. Kabartma sarmanın çok iyi örtücü olması için düz sarma işlemindeki durumda üç kat fazla simle iyice sarılması gerekmektedir.

1) KARTON KABARTMA: Sarı renkteki kartonun çirişle birkaç kat üst üste yapıştırılmasıyla elde edilmiş kalın kartonun üzerine desen çizilir. Kesilir ve kumaşa yapıştırılır. Daha sonra dikkatlice işlenir. Desenin kenarı kalın olduğu için işleme daha özenli yapılmalıdır ki kalınlık yüzünden işleme üst düzeyde ve kenarlarda seyrek seyrek kalsın.

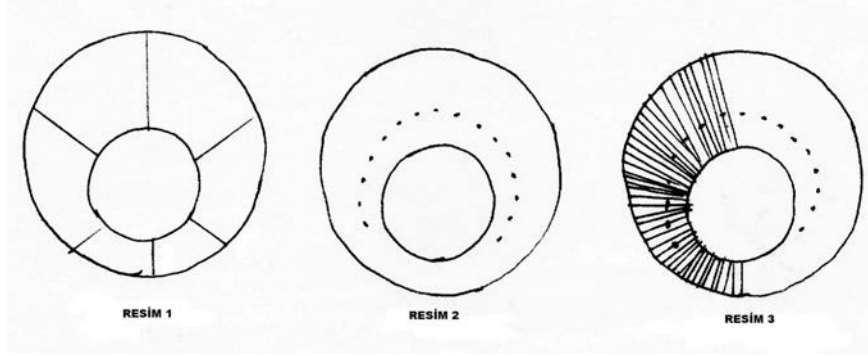
2) İPLİK KABARTMA: Desen kumaşa çizilir. İstenilen bölümlerde beyaz iş tekniğinin alt dolgusu işlemi uygulanarak kabartılır.

3) KUMAŞ KABARTMA: Sertleştirilmiş kumaşın üzerine desen çizilir, oyularak üst üste birkaç kat yapıştırılır. Ve elde edilen kalınlıktaki kumaş üzerindeki desene göre çizilip tekrar kumaşa yapıştırılarak işlemeye geçilir.

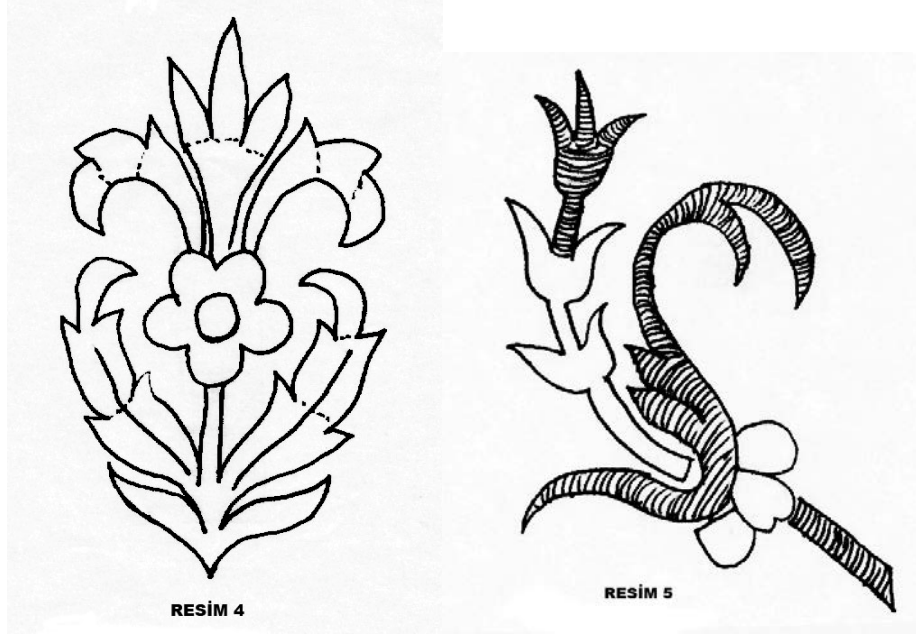
4) PAMUK KABARTMA: Kartondan oyulmuş desenler alınır. Üzerine ince pamuk tabakaları yapıştırıcı ile üst üste yapıştırılır, belli kalınlığa gelince, işlenecek kumaşa yapıştırılıp işlemeye geçilir. Burada sarmanın oldukça sık olması ve kabartma için kullanılan malzemeyi iyice kapatması gerekir.

6) FARKLI SARMA TEKNİKLERİ:

1) Çember şeklindeki, çiçek ortası ya da minik tomurcuklarda çok rastladığımız bir desendir. Bu noktada delikli sarma uygulanarak eğimli sarmanın deseni iyice toplaması sağlanır. Önce düz sarmanın yönü belirlenir. (Resim 1) iplikle ana hat teyel alınır. Sonra deliklerden verevi verilerek işlendikçe ulaşılan her teyel sökölüp cülde de eğime göre ayarlanır.

2) Sim sarma işleminde en önemli ve çok kullanılan iğne klasik düz sarmadır. Bu sarma'nın doğru olması ve güzel ışıldaması için desenin her parçasının ortasından çizilerek bir çizgiye dik gelecek şekilde işlenmesi gerekir.

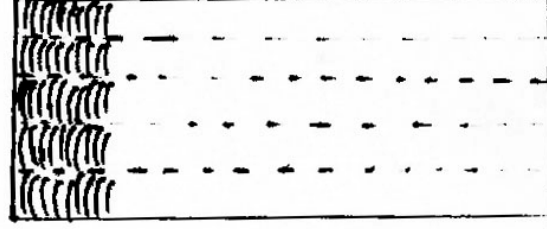
MARAŞ İŞİ TEKNİĞİNDE PESENT YAPMAK

PESENT: İşlenen geniş alanlarda, uzun uzun sarma yapmak yerine bu işlemeyi bölerek kartonla belirli bir düzeni koruyarak daha estetik bir görüntü elde edilen tekniktir.

Düz pesent, verrev pesent, A pesent, zigzag pesent (civan kaşı) gibi farklı çeşitleri vardır.

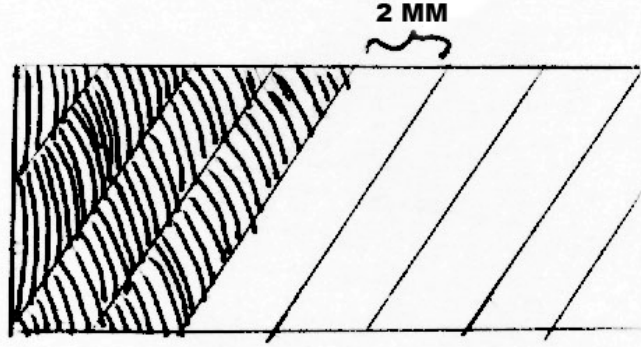
DÜZ PESENT: İşlenecek yere önce çizgiler çizilir. Sarma, düz sarar yönünde işlenirken çizgilerin üzerine rastlayan noktalara (biz iyice batırılır) batışlar yapılır. Pesentin batış noktaları kenardan en az 2 mm içerden başlamalıdır. Pesenti yaparken üste işlenen ipliğin kat sayısı artırılır. Düz pesent düz bir şekilde desenin kenarına çalışılırken sol alt köşede verrev sarmayla başlanarak pesentin batış noktasından artırma yaparak verrev sarmaya devam edilir. 2. ve 3. bölümlerde sarma

düzleştirilerek işlenir. Bitişin olduğu noktada başlangıçtaki işlem tekrar uygulanmalıdır. Kenarda verev sarma simlerin kaymaması ve çok uzun iplikli sarma yapmamak için ideal bir yöntemdir.

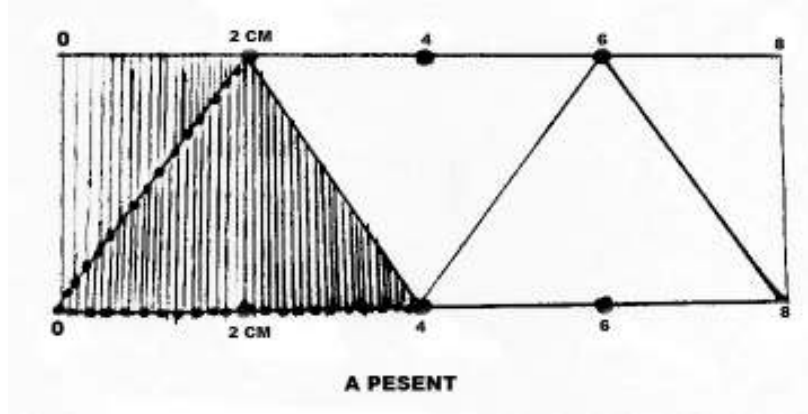
DÜZ PESENT

VEREV PESENT: Bir kenarı kısa karşı kenarı uzun olan desenlerde kullanılan işleme tekniğidir. Kısa kenardan başlanarak uzun kenara ilerledikçe genişleyen aralıklarla çizilen çizgiler üzerinden batma noktaları belirlenir. Düz sarma sürdürülürken batılan noktadan arttırma yapılarak verev pesent oluşturulur. İki pesent arası 2 mm dir. Kısa kenara seyrek batışlar yapılır.

VEREV PESENT

A PESENT: A pesent ve zigzag pesent de düz pesentte olduğu gibi kartonun üzerine çizilerek çizimin üzerine sarma yapılırken atılan batışlarla oluşturulur. Simetriyi bozmadan çalışmak önemlidir. Yoksa işlemenin kalitesini düşürür.

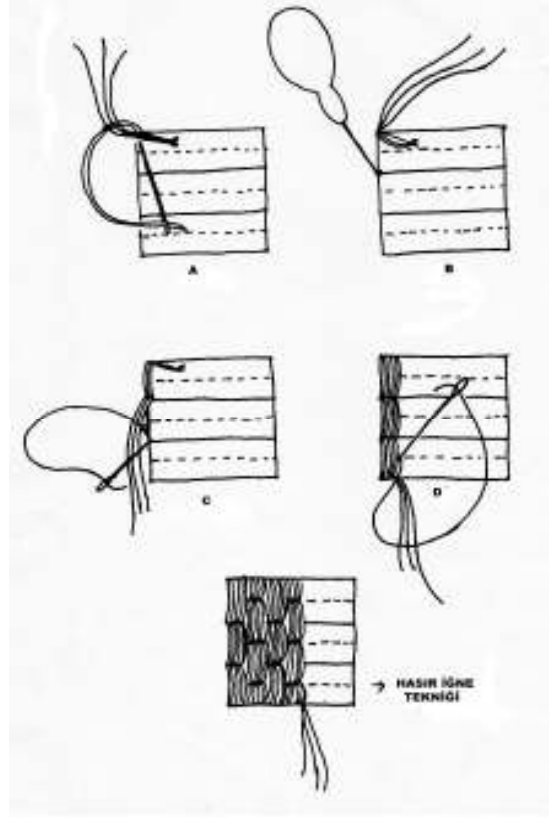
MARAŞ İŞİ TEKNİĞİNDE HASIR İĞNE

ARAÇ GEREÇLER:

Cülde, biz, cağ, 3 sim makara, kumaş renginde alt iplik, bal mumu dikiş iğnesi, makas, yapıştırıcı, kurşun kalem, möhlüke, mum bezi, iç parçası, saydam plastik cetvel.

UYGULAMA:

- 1) Hasır iğnenin yapılacağı yeri belirleyip ölçüleri alın.
- 2) Bu bölgenin büyüklüğüne göre cetvelle karton üzerine eşit aralıklı paralel çizgiler çizin.
- 3) Paralel çizgilerin arasını kesik çizgilerle tam eşit olarak 2 ye bölerek çizin.
- 4) Üst iplikleri tutup alt kısma çekip sağlamlaştırın.
- 5) Paralel çizgilerin başlangıç noktasını 2-3 mm genişlikte möhlüke ile yarmanız gerekir.

6) Üst iplikleri birinci noktaya alıp sırayla ikinci bölüme batıp, en alt kısma ulaşın.

7) Yapılmak istenen genişliğe göre 3-4 kere aynı yere batarak sarma işlemi yapın.

8) Kesik çizgilerin üzerinde ipliklerin kenarından başlayıp bir önceki sarma yerlerindeki genişliğe göre yarma yapın.

9) Kesik çizgi üzerinde batarak, önceki sarma gurubu kadar sarın.

10) Bu işlem basamaklarını tekrarlayarak hasır iğneyi tamamlayın.

11) Hasır iğne tekli, ikili batışlarla daha sık işlenebilir. Yapılacak yer. Verve çizgilerle belirlenmişse, verevine de çalışılabilir. Ama çizimin çok dikkatli yapılması gerekmektedir.

MARAŞ İŞİNDE KENAR ÇALIŞMASI TEKNİĞİ (TAÇ)

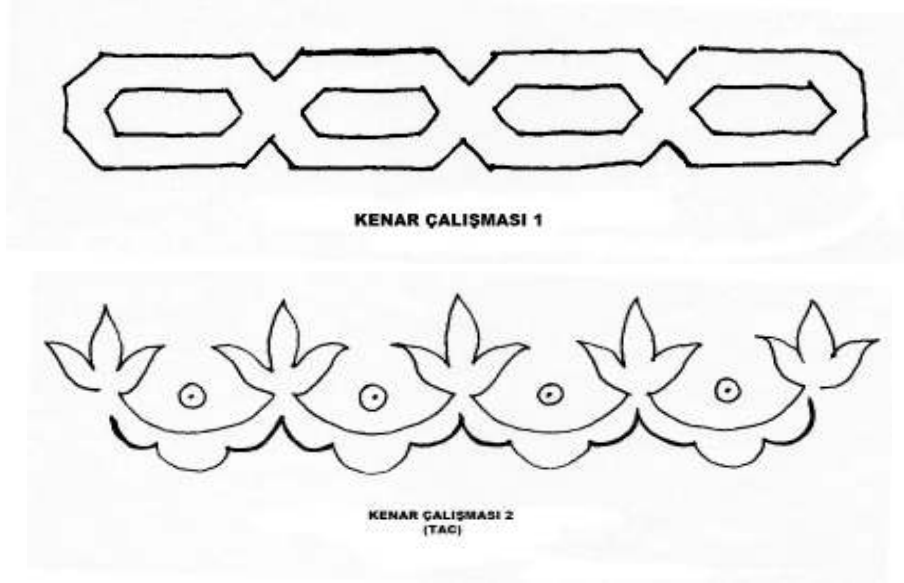
Taç çalışması el becerisi gerektiren bir tekniktir. Oldukça özenli bir çalışma gerektirir.

Desen kartondan dikkatlice kesilip kumaşa iyice yapıştırılır. Kumaş kartona gerilir. Ve bu tekniğin uygulanacağı yer, desenin hemen dibinden (kumaş ve gerildiği karton da) kesilerek ilk aşama tamamlanır.

İkinci aşamada ise cülde de sarma yapılırken kumaş tarafına biz kullanılarak normaldeki gibi batılır. Kesik kenar tarafından alt iplikle, üst iplikler boşlukta kumaşa batar hareketiyle 3 mm tersinden ilmiklenir. Kumaş tarafında normal batarak boşlukta ise alt ve üst ipliklerin düğmelenmesiyle işlem sürdürülerek devam edilir. Alttaki ipliğin mumlu olması gerekir. Bu sayede iplikleri tutar.

Bu teknik taç, kemer, çanta kapağı, Kur'an-ı Kerim kabı işlemesi gibi ürünlerde oldukça fazla karşılaştığımız bir işleme türüdür.

İşlenirken çok girintili çıkıntılı modeller tercih edilmelidir. Çünkü kumaş atma yapabilir ve kenarlar işlemeye göre daha çabuk eskir.

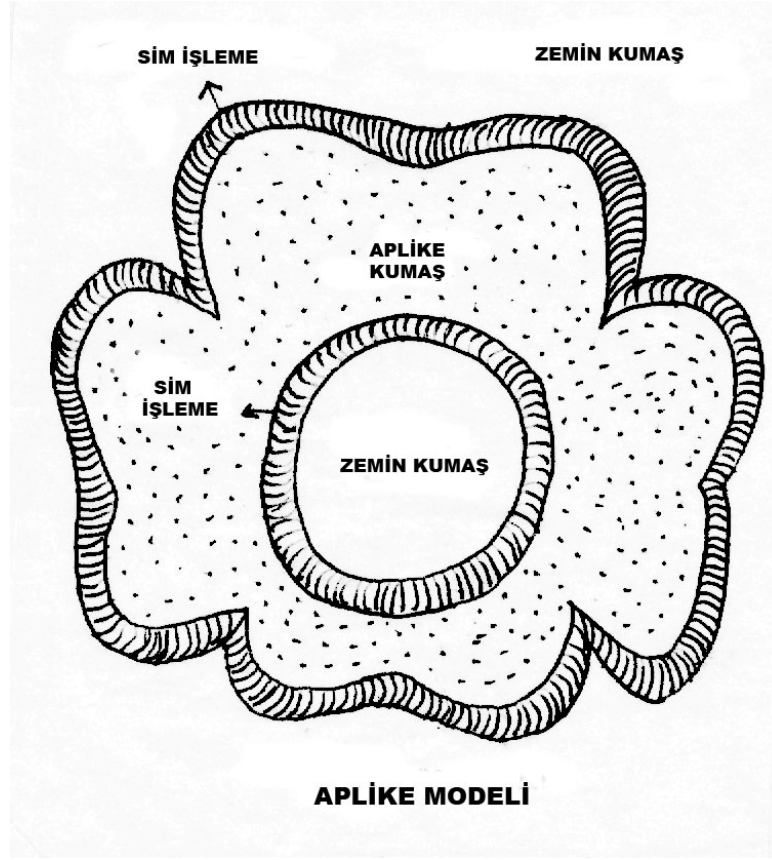

MARAŞ İŞİNDE APLİKE ÇALIŞMASI

Aplike tekniğini uygulamak için aplike orijinal desenlerini sim sırma tekniğine uyarlamak gerekir.

Aplikeye uygun bir deseni yapıştırın. Teyelleme ve oyma işlemi yapıldıktan sonra aplike yapılacak bölümleri önce aplike kumaşına yapıştırın.

Yapıştırırken fon kumaşın en ve düz boy ipliği dikkate alınarak yapılır. Aplike kumaşın hemen kenarından kesilir. Desenin altına da yapıştırıcı sürülüp fon kumaşındaki belirtilen yerine yapıştırın. Modelin detaylarına göre işleme teknikleri basamak basamak uygulanır.

Aplike yapılırken öncelikle iri desenler çalışılarak araştırma yapılmalıdır. Bu desenler masa örtüsü ya da sehpa örtüsü gibi yerlerde kullanılabilir.

MARAŞ İŞİNDE TEKNİK ESASLAR

Yapılan işin kaliteli olması ve güzel işlemenin elde edilmesi için bazı noktalara özen göstermek gerekir. Aşağıdaki uyarılara dikkat edilmesi durumunda daha güzel sonuçlar elde edilecektir.

- 1) İpliğin yeterince mumlanması ve fazla mumun, mum beziyle alınması gerekir. Aksi halde kumaşa yağ izine benzer bir iz kalır.
- 2) Desenin sert bir kurşun kalemle çizilmesi gerekir.
- 3) Tutturma ipliği işleme sırasında desenin dibinden tutulup çekilmelidir.
- 4) Desen kesilirken, möhlike ile oyulan oyma işlemine ortadan başlanmalıdır. Keserken rahatlıkla görebilmek için desenin kendimize doğru bakması gerekir.
- 5) Möhlikenin tahta kısmının sağ avuçla kavranması ve sağ elin işaret parmağının keskinin ucu ile birlikte kartona değdirilerek kesilmesi önemlidir.
- 6) Keskinin ucu kaymıyorsa kuru sabun sürülmesi gerekir.
- 7) Biz'le iğnenin karşılaştırılması yapılmalıdır.
- 8) Biz ile iğnenin sağ elde birlikte tutulması gerekir.
- 9) Sırmanın dolaşmaması için büyük makaradan, küçük makaralara çıkırık ile sarılması gerekir.
- 10) İşleme yapılırken sırmaların yan yana gelmesi ve oturması, batma noktalarının düzgün olması gerekir.

İŞLEMENİN BİTMESİ VE KARTONU SÖKME

İşlemeyi tamamladıktan sonra cüldeden çıkarınız. Kumaşa kartonla aplike yapılan ipliği kesiniz.

Kartonu işlemeyi tutan yerden kurtarabilmek için deseni ters çevirip, işlemenin dip noktasından desteklenerek biz'in sapı işlemenin tersinden sürülür. Karton çıkarılıp atılır. Astar olarak konulan kumaş işlemenin dış kenarından yarım santim kesilir bu arada desenin aralarına girilmez.

KENAR TEMİZLEME İŞLEMİ

Maraş işi tek yüzü olan bir işleme tekniği olduğundan, bu işlemenin uygulandığı eşya genellikle astarlanıp kullanılır. Kullanılan kumaşın özelliğine göre çeşitli kenar temizleme teknikleri uygulanır.

- 1) Köşe yaparak
- 2) Hazır harç kullanarak
- 3) Simle dantel örerek
- 4) Kordon bükerek
- 5) Tırtılla saçak yaparak kenar temizlenir.

MARAŞ İŞİNDE ÜTÜ YAPILMASI

Desen yapıştırmadan önce, kumaş çok iyi ütülenmiş olmalıdır. Yapıştırma işlemi de dikkatle yapılmalı, kumaş altta buruşmamalıdır. Ütü yaparken işleme yapılmış kumaşın detay özellikleri dikkate alınarak tersten ve iki havlu arasında buharsız ütülenmelidir.

MARAŞ İŞİ İŞLENMİŞ ÜRÜNLERİ SAKLAMA

Altın ve gümüş simlerin dışında kullanılan bazı simler nemden, naftalin kokusundan ve dumandan etkilenmektedir. Bu nedenle pamuklu dokumadan yapılmış bohça ve torbalarda saklanmalı ve sık sık havalandırılmalıdır.

Katlanırken işlemeli kısımların üst üste gelmemesi için arasına milaj kağıdı ya da havlu parçası konulmalıdır.

DİVAL İŞLEMEDE SÜSLEME VE İLAVE TEKNİKLER

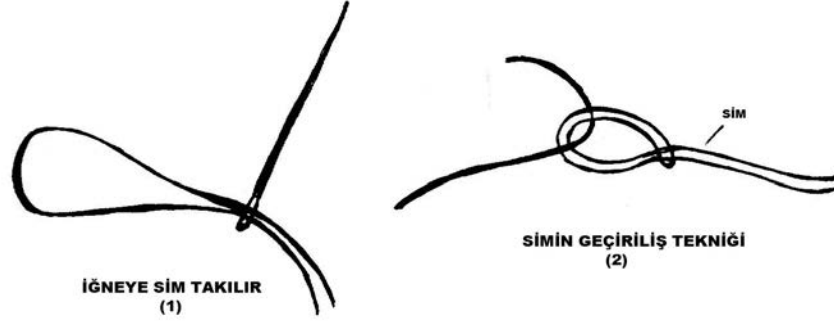
SİMİ İĞNEYE GEÇİRMEK:

ARAÇ VE GEREÇLER:

Sim, sim iğnesi (büyük dikiş iğnesi) bir sap iplik.

İŞLEM BASAMAKLARI:

- 1) İpliğin iki ucunu birleştirip iğneye geçirin
- 2) Uçtaki ikiye katlanmış yerine ilmek atın.
- 3) Simin ucunu ilmeğin içinden geçirip çekin
- 4) Simi doğrudan iğneye geçirip işlerseniz, simin bükülmüş yeri bozulur. Simli ipin dibindeki düğüm tarzı kalınlık ipin batıp çıkarken zedelenmesini önler, uzun süre düzgün kalır.

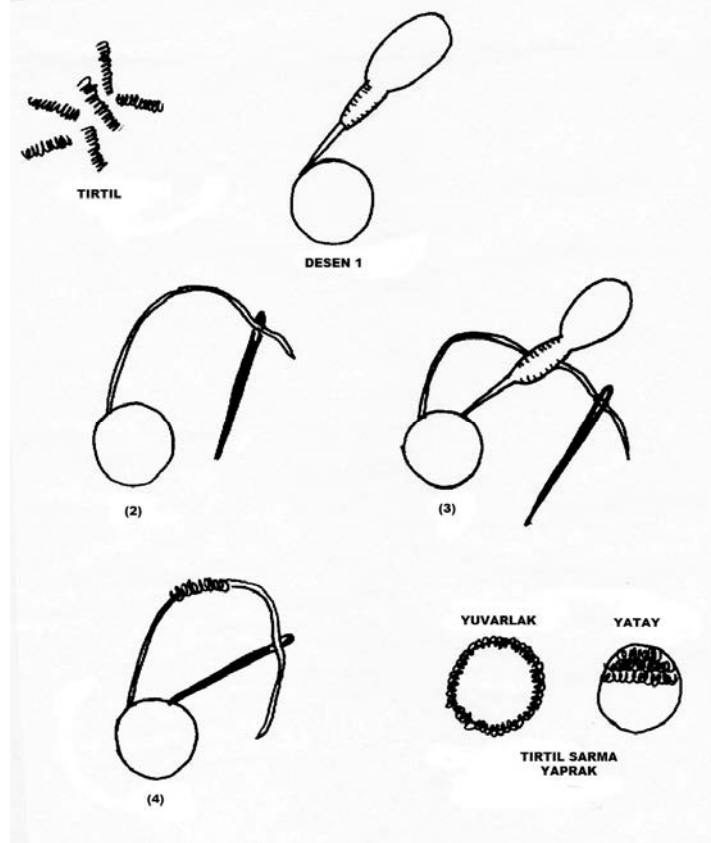
TIRTILLA SARMA YAPMAK:

ARAÇ VE GEREÇLER:

İş parçası, makas, cülde, iğne, tırtıl, biz, 12 no yumak, bal mumu, mum bezi.

İŞLEM BASAMAKLARI:

- 1) İşlenen parçayı cüldeye takınız.
- 2) Tırtılları sarmanın yapılacağı desene uygun uzunluktan az fazlaca kesiniz (yuvarlak yer ise).
- 3) Alt ipi mumlayın fazlasını silip, biz'i sarma yapılacak desenin başlama noktasına batın. İğneyi yukarı çıkarın.
- 4) Desene uygun uzunlukta kesilmiş tırtılı iğneye geçirip desenin sarma yönünde diğer kenarına batın. İğneyi alta geçirin (sağ taraftan).

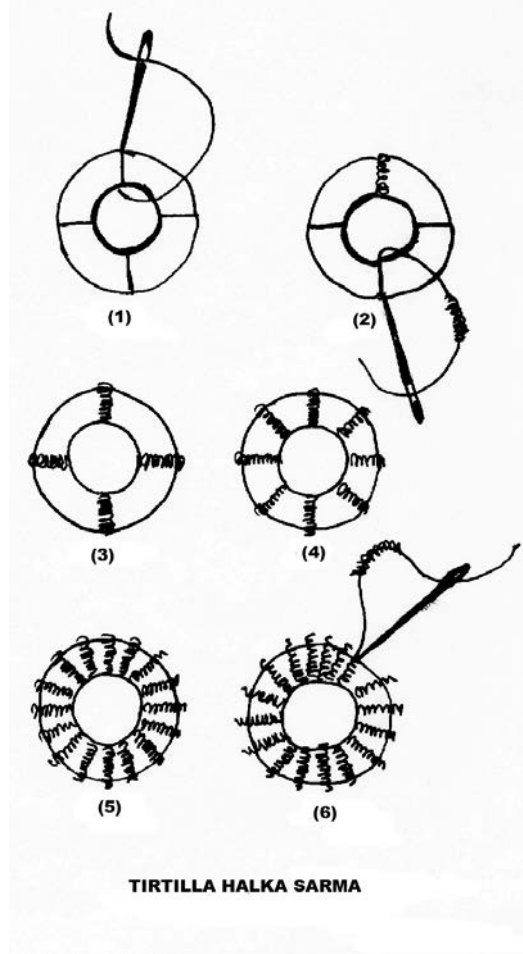
- 5) Birinci sarmanın dibinden biz'i batırın, iğneyi üste çıkarın. Desene uygun tırtılı tekrar iğneye geçirip sağ taraftan biz'i batırıp iğneyi alta geçirin.

- 6) İşlem basamaklarını tekrarlayarak sarmaya devam edin.
- 7) Desen özelliğine göre sarmanın yönü verev olarak belirlenirse verev sarma şeklinde de yapılır.

TIRTILLA HALKA SARMAK:

ARAÇ VE GEREÇLER:

İğne, tırtıl, tırtıl renginde ince iplik, makas, (karton üzerinde çalışılıyorsa cülde, biz ve bal mumu) iş parçası.

İŞLEM BASAMAKLARI:

- 1) Tırtılla sarma yapılacak yer belirlenir. (Desen kartondan veya kumaştan kesilmiş olmalıdır. Pamukla kabartılmış da olabilir.)
- 2) Halkanın genişliğinden az fazla ölçüde, tırtılları kesin, tırtılla aynı renkte ipliği iğneye geçirin.
- 3) İğneyi halkanın kenarından kumaşın üst yüzüne çıkarın, iğneye bir parça tırtılı geçirerek karşı kenara batın.
- 4) Aynı işlemi karşılıklı dört kenara uygulayın 1/4 boşlukların ortasına gelecek şekilde tırtılları tutturun.
- 5) 1/8 boşlukların ortasına gelecek şekilde tırtılları iyice tutturun.

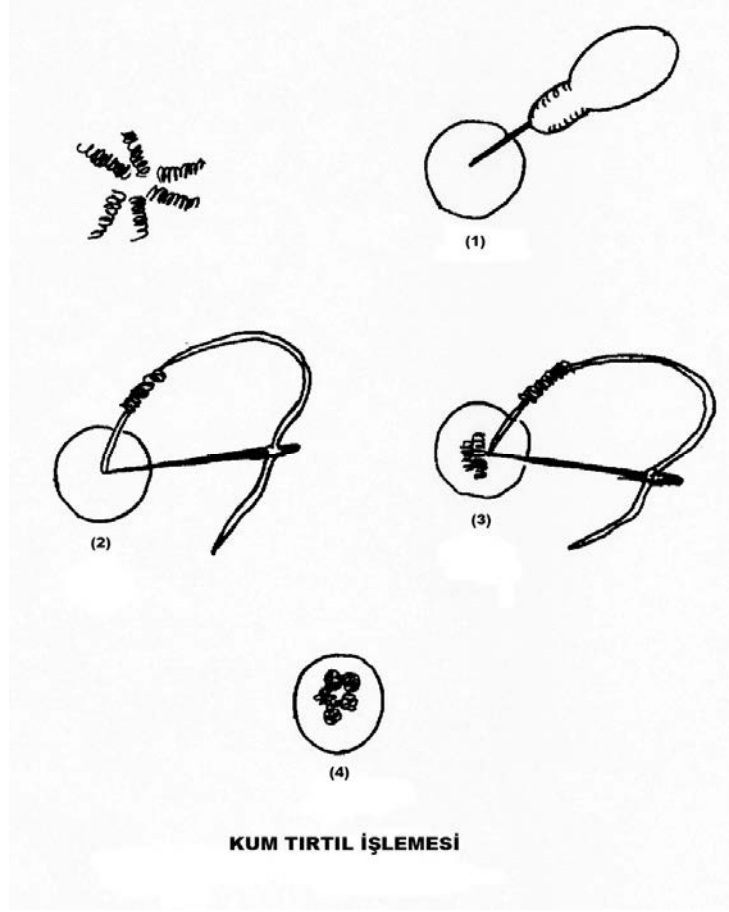
KUM TIRTIL İŞLEMEK:

ARAÇ VE GEREÇLER:

Makas, cülde, iğne, tırtıl, balmumu, biz, 12 no yumak (tırtılın renk tonunda) mum bezi.

İŞLEM BASAMAKLARI:

- 1) İç parçasını cüldeye takın.
- 2) Tırtılları 3-4 mm uzunluğunda kesin. Alt ipliği mumlayın, fazla olanı silin.
- 3) İpliği iğneye geçirip ucunu düğümleyin biz'i kum tırtıl yapmak istediğiniz desenin ortasına batın. İğneyi yüz kısmına çıkarın.
- 4) Bir parça tırtılı iğneye geçirin. İlk çıktığınız noktadan geri dönün. Bir önceki tutturulan tırtılın hemen yanından biz'i batırın iğnenizi üste yüze çıkarın.
- 5) Bir parça tırtılı iğneye geçirin, çıktığınız noktadan geri dönün.
- 6) İşlem basamaklarını tekrar ederek desenin yüzeyini tırtılla doldurun.

TIRTILLA HASIR İĞNE YAPMAK:

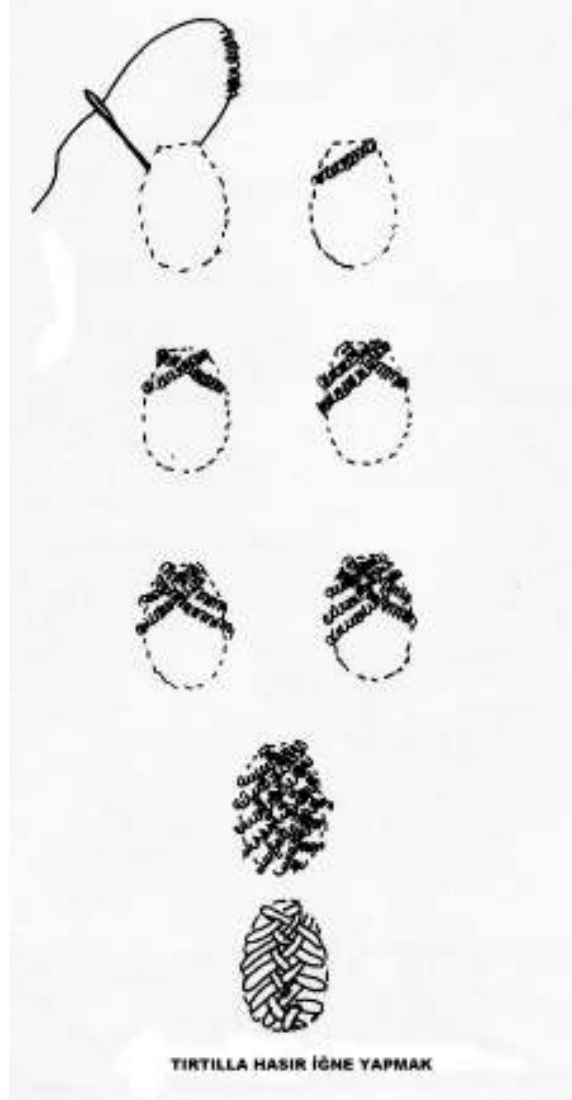
KULLANILAN ARAÇ VE GEREÇLER:

İğne, tırtıl, tırtılın renginde 12 no iplik, möhlüke ya da küçük nakış makası (karton üzerinde çalışılıyorsa cülde, biz ve balmumu) iş parçası.

İŞLEM BASAMAKLARI:

1) Hasır iğne yapılacak yeri belirleyin.

- 2) Tırtılı desendeki yerine uygun boyda kesin. Üst üste geçen kısımlarda esneme payı olarak biraz fazlaca sökülüp kesilmelidir.
- 3) Şekildeki yöntemi takip ederek işlemeye devam edilir.

TIRTILLA SAP İŞİ YAPMAK:

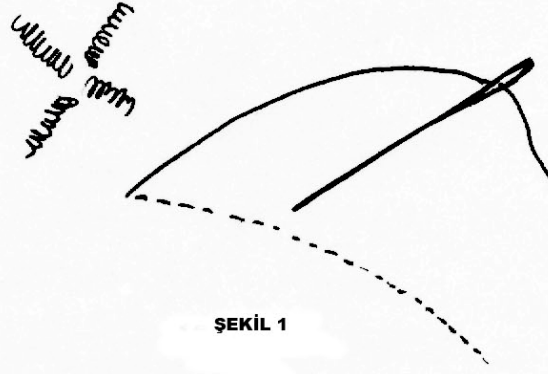
Sap işi işlemesi, ince dallar ve süsleme alanlarında çokça kullanılan bir tekniktir.

ARAÇ VE GEREÇLER:

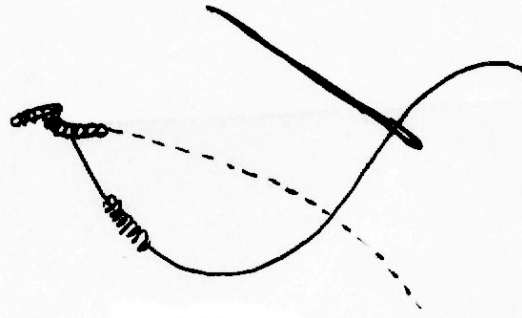
Makas, cülde, iğne, tırtıl, balmumu, biz, 12 no yumuşak (tırtıl renginde) mum bezi.

İŞLEM BASAMAKLARI:

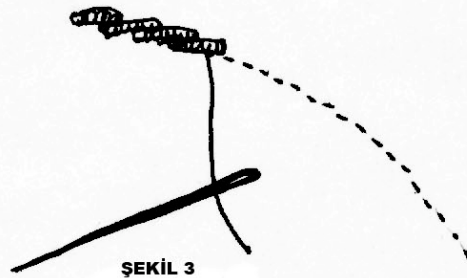
- 1) İş parçasını cüldeye takıp düzeltin, işleme yönünü ayarlayın.
- 2) Tırtilla 5-6 mm uzunluğunda kesin.
- 3) Altta kullanılacak ipi mumlayın, fazla mumu silin.
- 4) İpliği iğneye geçirip ucunu düğümleyin, desen çizgisinin başından biz'i bastırıp iğneyi işlenmiş yüze çıkarın.
- 5) İğneye bir parça tırtıl geçirin.
- 6) Desen çizgisi üzerinde tırtılın boyu kadar ara bırakıp batın, iğneyi alta geçirin.
- 7) Desenin çizgisi üzerinde bulunan bir önceki tırtılın uzunluğunun tam ortasına rastlayan yere biz'i batırın. İğneyi tekrar üst yüze çıkarın.
- 8) İğneye bir parça tırtıl geçirip tırtılın boyu kadar ara bırakarak biz'i batırıp iğneyi ters yüze geçirin.
- 9) Aynı işlem basamaklarını takip ederek sap işine devam edin.

ŞEKİL 1

ŞEKİL 2

ŞEKİL 3

TIRTILLA SAP İŞİ YAPMAK

PUL İLE SÜSLEME:

İşlemedeki kompozisyonlarda ince dallarla birlikte minik çiçekler bulunabilir. Bunlar çok küçük olduğu için işlenmez. Pul ve boncukla süslenerek, farklı yansımalar elde edilir.

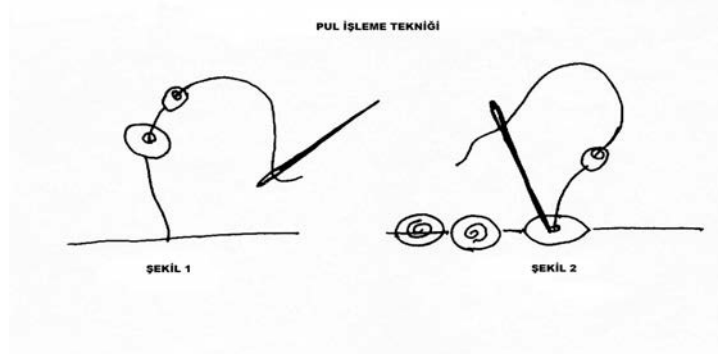

ARAÇ VE GEREÇLER:

Pul ve boncuk iğnesi, boncuk, iplik, küçük nakış makası, iş parçası, (kumaşın altında karton bulunuyorsa ve cüldede çalışılıyorsa mutlaka biz kullanmalısınız)

İŞLEM BASAMAKLARI:

1) İğneyi kumaşın yüz kısmına çıkarıp, önce bir pul sonra da aynı renkte boncuk geçirin. Pulun yüzü üste gelmelidir.

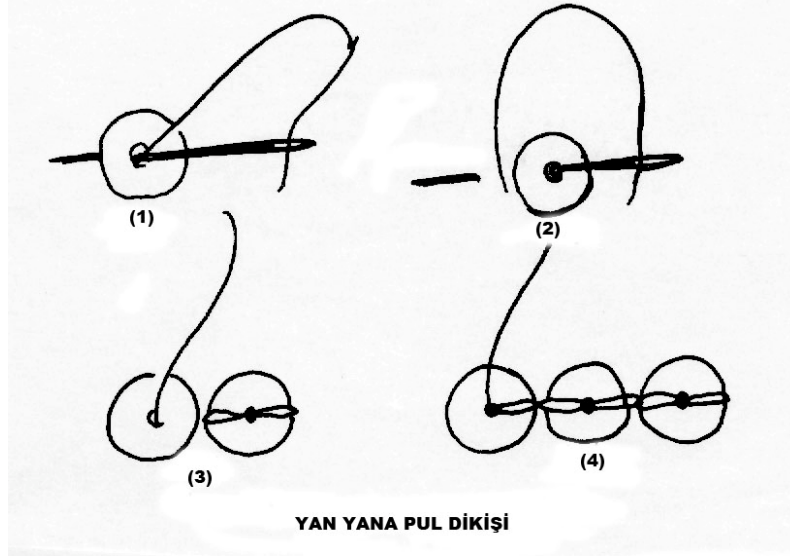
- 2) İğneyi pulun ortasına batırarak kumaşın alt yüzüne geçirin.
- 3) İşlemi tekrar ederek pul işlemesini tamamlayın.

YAN YANA PUL DİKİŞİ TEKNİĞİ:

Pul ve boncuklar yan yana dikilerek işleme süslenir.

ARAÇ VE GEREÇLER:

Pul, boncuk iğnesi, iplik, küçük nakış makası ve işleme parçası.

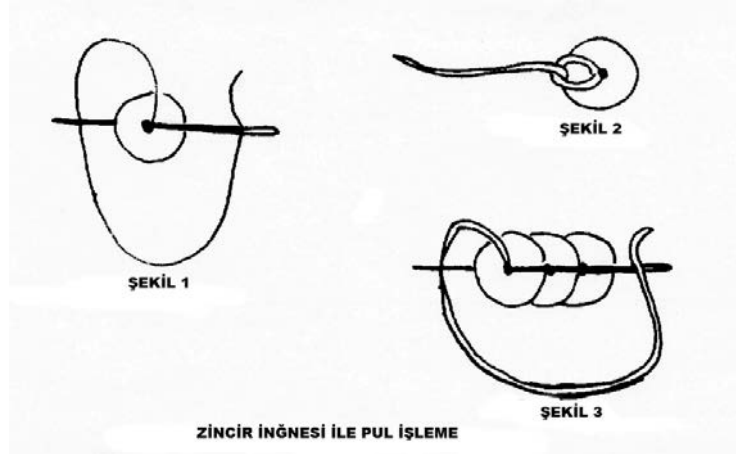

İŞLEM BASAMAKLARI:

- 1) İğneye ipliği takıp düğümleyin kumaşın yüzüne çıkın.
- 2) Pulu geçirin. İğneyi pulun sağ tarafından kumaşa düz biçimde batın. Pulun sol tarafından kumaşın tekrar yüzüne çıkın, pulun ortasından kumaşa batın.
- 3) Yarım pul boyu aralık bırakıp kumaşın yüzüne çıkın, ikinci pulu geçirin.
- 4) Birinci pulu tutan ipliğin hemen dibinden “ikinci pulun sağ tarafından” iğneyi batırın.
- 5) İkinci pulun sol kısmından bir pul boyu kadar aradan sonra tekrar kumaşın yüzüne çıkın.
- 6) İşlemi tekrar ederek işlemeyi tamamlayın.

ZİNCİR İĞNESİ İLE PUL DİKİŞİ:

Bu dikiş ipi göstermeden pulların yarı yarıya görüldüğü işleme biçimidir. Dikilince pulların yarısı görünür.

ARAÇ VE GEREÇLER:

Pul, boncuk iğnesi, pul renginde iplik, küçük nakış makası ve işlenen parça.

İŞLEM BASAMAKLARI:

- 1) İğneyi kumaşın üstüne çıkın. Pulun ortasından geçip, ipliği sol elin baş parmağı ile tutun aynı zincir işi yapar gibi hareket edin.
- 2) Pulun orta kısmına batın.
- 3) Pulun dip kısmından ve ilmeğin içinden geçip, kumaşın tekrar üst yüzüne çıkın.
- 4) Aynı işlemi sürdürün. İpliğin gevşek ya da çok sıkı olmamasına dikkat gösterin.

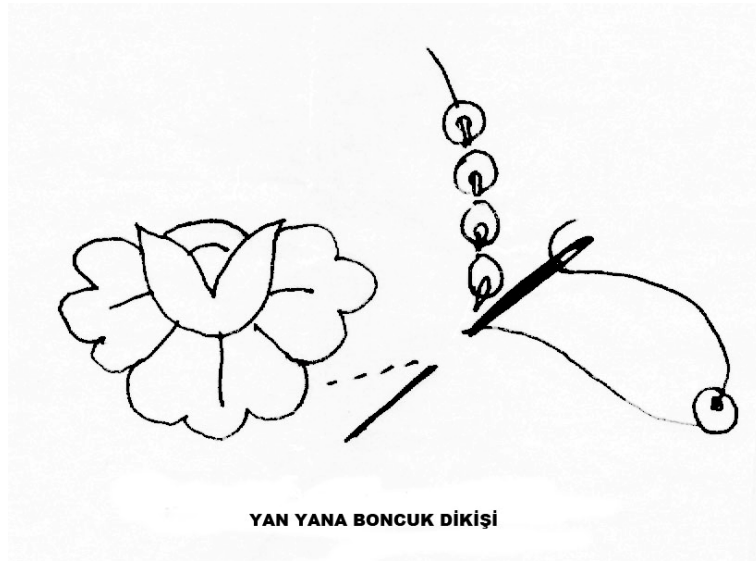
BONCUK DİKMEK:

İnce süslemelerde boncuk tek başına da kullanılır. Bu tarz işlemlerde değişik birkaç teknikle karşılaşmaktayız.

1) YAN YANA BONCUK DİKİŞİ

ARAÇ VE GEREÇLER:

Boncuk, boncuk iğnesi, iplik, küçük nakış makası, iş parçası

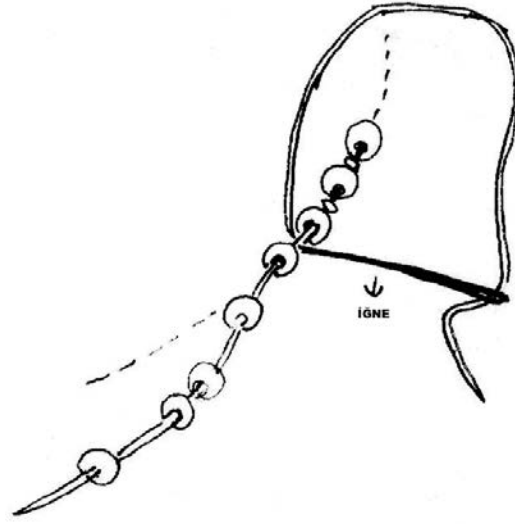
İŞLEM BASAMAKLARI:

- 1) İğneyi kumaşın üst kısmına çıkarın.
- 2) Bir boncuk geçirin ve boncuk boyu kadar alanda sağa batın.
- 3) İğneyi ilk çıkış yerinden bir boncuk boyu kadar soldan çıkın.
- 4) İşlemeye bu şekilde devam edin. Eğim varsa işlemeyi o yönde daha dikkatle döndürürken simetrisini bozmamaya çalışın.

2) BOLONYA İĞNESİ İLE BONCUK DİKİŞİ

ARAÇ VE GEREÇLER:

Boncuk, 2 adet boncuk iğnesi, boncuk renginde dikiş ipi, küçük nakış makası, işlenecek parça.

BOLONYA İĞNESİ TEKNİĞİ İLE BONCUK İŞLEME

İŞLEM BASAMAKLARI:

- 1) İşlemeye başlangıç noktasından ipliği üste çıkarın.

2) Yeterince yuvarlak ya da kesme boncuğu ipliğe dizin. İkinci bir iğneye tutturma ipliği geçirip, başlangıç noktasına dikkatlice tutturun.

3) Bir boncuğu başlangıç noktasına doğru kaydırıp, tutturma (dikme) ipi ile boncuğun dip kısmından (boncuk dizili ip arada kalmalı) diki. Ardından diğr boncuğu kaydırıp aynı şekilde diki.

4) İstenilen aralıkta bu işlemi devam edin.

5) İşlem bitince her iki iğnedeki ipliği terse çevirip tutturun.

3) ÜSTTEN İPLİK GÖSTEREREK BONCUK DİKİMİ

ARAÇ VE GEREÇLER:

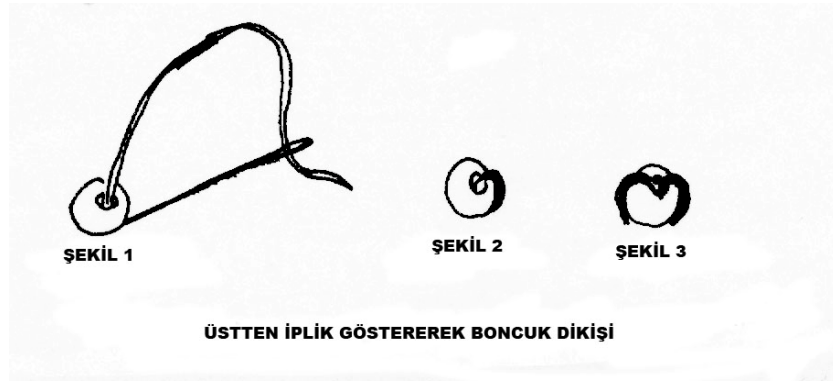
Boncuk, boncuk iğnesi, boncuk renginde iplik, küçük nakış makası ve işlenecek parça.

İŞLEM BASAMAKLARI:

1) İğnenizi kumaşın üst yüzüne çıkarın.

2) Bir boncuk geçirin.

3) Boncuğu kumaşın üzerine yerleştirip iğneyi boncuğun sağ yönünden tam dibine batırın. Alt yüzeye çıkınca tekrar ortadan çıkıp bu kez sol taraftan boncuğun dibine batın ve ipliği alta çekip iyice düğümleyerek kesin.

4) İKİNCİ BONCUK YARDIMI İLE BONCUK DİKİŞİ

Boncuğun daha kabartmalı olması istenen durumlarda işlenen bir tekniktir.

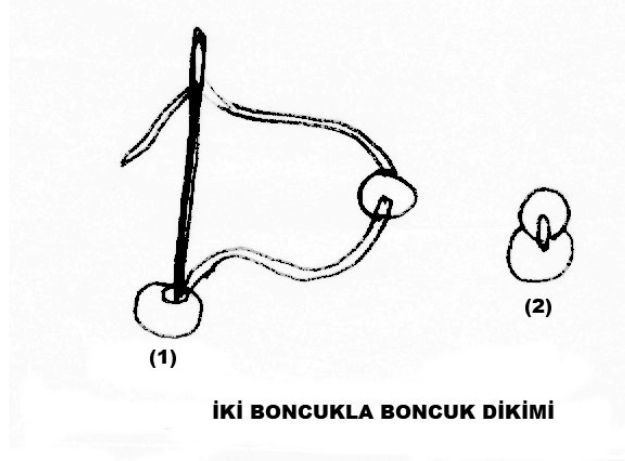
ARAÇ VE GEREÇLER:

Boncuk ve boncuk iğnesi, iplik, küçük nakış makası, iş parçası.

İŞLEM BASAMAKLARI

- 1) İğneye ipliği takıp kumaşın üst yüzüne çıkın.
- 2) İki adet aynı uzunlukta küçük boncuğu arka arkaya geçirin.
- 3) İlk boncuğu ortasından geçerek kumaşın alt yüzüne çıkın.
- 4) Diğer boncukları da aynı yöntemle işleyin.

İşleme sırasında ipliği gevşek bırakmamaya özen göstermelisiniz aksi taktirde üstteki boncuk gevşeme yapar.

5) TAHTA BONCUĞU SİMLE SARMA

ARAÇ VE GEREÇLER:

Tahta boncuk, sim, büyük dikiş iğnesi, 12 no yumak, makas.

İŞLEM BASAMAKLARI:

1) Satın aldığınız boncuğun deliğini makasın ucunu kullanarak genişletin. Aksi halde boncuğun deliği küçük olduğu için dış kısmı tam sarılamadan, orta delik kapanır.

2) Yaklaşık 1 m boyunda 4 kat simi hazırlayın. Simlerin ortasından iğnedeki iki kat ipliğe ilmekle birleştirin, kesik uçları beraber düğümleyin.

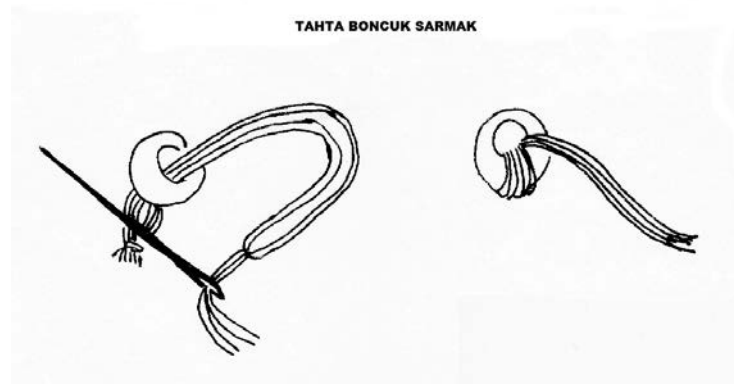
3) Düğümlenmiş uçları boncuğun deliğinden geçirip iğneyi simlerin arasından geçirerek gerin.

4) Düğümü boncuğun içine gizleyin. Simleri yan yana düzgün bir biçimde tutturun. İğneyi delikten geçirerek simlerin boncuk üzerinde yan yana dizilmesini sağlayın.

5) Tahta boncuk iyice simle kaplanana kadar sarmaya devam edin.

6) Düğümü atarak boncuğun içine gizleyin. Simlerin iyice yerleşerek düzgünce sarıldığına dikkat edin.

7) Simin son düğümünü atınca sağlamlaştırıp kesin.

NOT: Bu teknikte sarılmış tahta boncuklar takılarda da kullanılır. Bunun dışında boncuğun ortası inci, pul gibi şeylerle kapatılıp alt ucuna birit atılarak giysilerde düğme olarak da kullanılır. Çok süslü tasarımlarda tahta boncuklar tırtıl ile de sarılmaktadır.

6) TIRTIL KORDON BÜKME

ARAÇ VE GEREÇLER:

Tırtıl, tırtıl renginde 12 no yumak veya sim, küçük nakış makası, dikiş iğnesi, çıkırık.

İŞLEM BASAMAKLARI:

1) Kullandığınız tırtılın renginde ipliği iğneye geçirerek uç kısmını düğümleyin. Tırtılı iğnenin boyundan 2 cm daha kısa keserek, ipliğe yapmak istediğiniz kordon boyunun iki katından 3 cm fazla tırtılı alın.

2) İpliğin düğümlemiş noktasından bükümünü açarak çıkırığın kancasına takarak tırtılları birbirine yaklaştırın bu arada alttaki ipliğin görünmemesine dikkat edin.

3) Çıkırığı sağa doğru, iplik iyice bükülene kadar çevirin. Sonra çıkırıktan çıkararak tırtıl dizilmiş ipliği ortasından çengele takarak iki ucunu birleştirin.

4) Sonra çıkırığı sol tarafa doğru tırtıllar iyice bükülünceye kadar çevirin, bükülen kordonu çengelden çıkararak iplik tarafından ucunu dikkatlice düğümleyin.

DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN NOKTALAR

Tırtılların yarısı düz, yarısı kıvrıkcık ya da farklı renk tonlarında kullanılabilir.

Tırtıllar yapılacak kordon boyunca dizilerek sime de bükülebilir bu şekilde çok daha ince bir kordon elde edilir. Bu şekilde hazırlanan kordonlar süsleme ve takı işlerinde yada örtülerde saçak olarak kullanılır.

7) BOLONYA İĞNESİ YAPMAK

MALZEMELERİ:

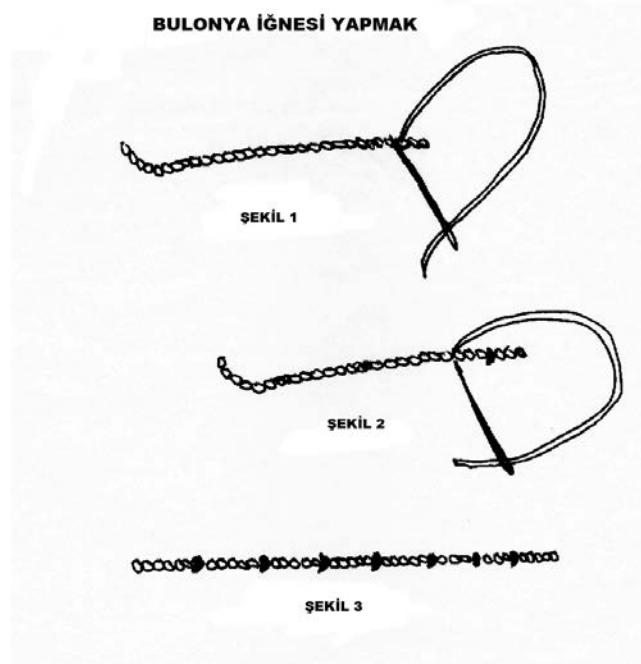
Sim, kordon, kumaş, küçük nakış makası, dikiş iğnesi.

İŞLEM BASAMAKLARI:

1) Kordon tutturulacak yere desen çizilir. Kordonu büyük iğneye takarak kumaşın yüzüne çıkınca küçük iğnedeki ipliği kumaşın ters kısmından kordona tutturun.

2) Küçük iğneyle kordonun yaklaşık 5 mm ilerisinden kumaşa tekrar yüze çıkın.

3) Kordonu araya alarak küçük iğneyle çıkmış olduğunuz noktaya veya arada biraz (1-2 kumaş ipliği kadar) bırakarak kordonun dip kısmına batın.

4) İğneyi bastırdığınız noktadan sol kısma doğru 5 mm öteden çıkın.

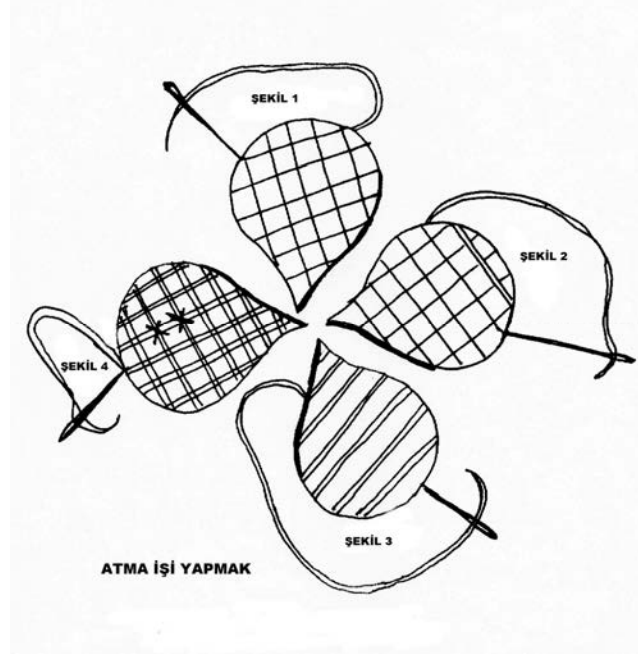
5) Aynı işlemi tekrar ederek çalışmayı tamamlayın.

6) Bu işleme tarzı yüzeydeki deseni doldurmak için de kullanılır. Böyle bir durumda alttan yürütülen ipler yan yana getirilir. Batma aralıkları köşe ve dönüş noktalarında dikkatli çevrilmelidir. Aksi halde kordon çekme yapar düzgün bir görüntü elde edilemez.

8) ATMA İŞİ YAPMA (KARELERE BÖLME)

ARAÇ VE GEREÇLER:

Sim, tırtıl, sim iğnesi, tırtılın renginde iplik, kurşun kalem (koyu renk kumaş ise beyaz kalem) cetvel. (Kumaşın altında karton varsa biz de kullanılır.)

İŞLEM BASAMAKLARI:

- 1) İşlemin yapılacağı yeri belirleyip, cetvelle kumaşa kare ya da desen dikdörtgen gibiyse dikdörtgenler çizin.
- 2) Simi iğneye geçirin, işlemin kenarından kumaşın üst yüzüne çıkın, çizgi doğrultusunda karşıdaki kenara batın.
- 3) Yandaki çizginin başlangıcından çıkarak öbür kenara batın. Tersten kısa batışlar yapıp kumaşa çizilen bir yöndeki çizgilerin üzerine iplik atın.
- 4) Yatay yöndeki işlemeyi bitirip dikey işleme geçin.

5) Tırtılları 3 mm uzunluğunda kesip, aynı renk iplik geçirilmiş ipe geçirin.

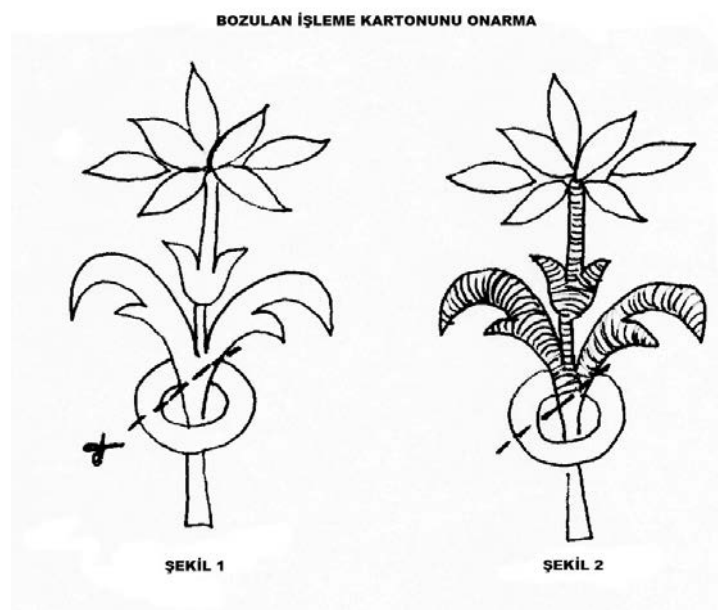
6) Kumaş üzerine attığınız ipliklerin kesişme noktaları olan + ların üzerine x ler yapın.

7) Atma işi yapılırken alanın büyüklüğüne göre, tek kat sim, kordon, tırtıl ya da çok katlı kıvrılmış çok renkli sim de tercih edilebilir.

BOZULAN İŞLEME KARTONU ONARIMI

Kötü işlenmiş işlemenin sökülmesi gerekir. Bu durumda hem işlenen kordon hem de kumaşın gerildiği alttaki karton zarar görür. Eğer söküldüğünde altta ve üst yüzeydeki desende ağır hasar oluşmuşsa bu durumda desenin bozulan yeri uygun yerde kesilir.

Kesmeden önce sarma işleminin yönüne dikkat edilir. Kesilen yer desen üzerinden tekrar çizilir ve işleme kartonundan oyularak kumaştaki eksik yere tekrar iyice yapıştırılır.

Alt iplikte sarmanın ters yönünde iplik atılarak, yapıştırılan kısım sağlamlaştırılır. Alt kısımdan yeni yapıştırılan deseni içine alacak büyüklükte karton teyellenir. Bu şekilde yeniden işlemeye hazır hale gelir.

İşlemeyi sökmek için alt ipliklerin kesilmesi gerekir. Bu şekilde üstteki simler zedelenmeden tekrar kullanılabilir.

ESKİ İŞLEMLERİ BAŞKA KUMAŞA AKTARMA

Zamanla kumaşı eskimiş çok değerli işlemleri yeni kumaşa aktararak tekrar kullanılabilir. İşlemenin kumaşına, özelliklerine göre ve kompozisyonu dikkate alınarak aktarma işlemi üç şekilde yapılabilir.

1) Aplike Yöntemi: İşlemenin etrafı desenin dış şekline göre kesilip yeni kumaşa applike olarak aktarılır. İki kumaşın birleşme yeri simli piko ya da pul boncuklarla süslenebilir.

2) İşlemenin dış kısmından kumaş 2 cm den kesilir yeni yerine yerleştirilip, içe kıvrılarak fazlası yeniden kesilerek tutturulur dış kısmı kıvrılmış kordonla kavisler yapılarak kapatılır.

3) İşlemenin tam kenarından kesilip yeni kumaşın üzerine eski işlemede kullanılan alt ipliklerinden özenle tutturularak yeniden dikilir.

4) Sim sırma ilk yerinde iken önce deseni alır, ikinci aktarılacak yere kompozisyon yapılarak aktarılır. Dış kısma ince dallar işlenerek genişletilirse, işlemenin yeniden dikilen yerleri arka planda kalır. Ayrıca ana desen dışında kalan süslemeler de yeni kumaşa yeniden aktarılarak işlenir.

MAKİNADA SİM SIRMA İŞLEMEK

Daha kısa sürede daha çok işleme çıkarabilmek ve daha ucuza sim sırma elde etmek amacıyla makina da işleme yapılır.

Bu işlemlerde sentetik simler kullanılır ve eldeki gibi çok katlı sim kullanmanın imkanı yoktur. Makinede işlemeye geçmeden önceki işlemler aynı şekilde sıralanır.

Desen çizilir, beyaz kartona yapıştırılır. İşleme kartonu veya kumaşı hazırlanır. Desenler kartona teyellenir. Oyulur ve oyulmuş desen kumaşa yapıştırılır. Alt kısma gri karton teyellenir. Sonuçta makinede işlemeye hazır hale gelir.

Makine işleminde bazı farklılıklar göze çarpar. Normalde işlemler kasmağa gerilerek işlenirken kartonundan tutularak işlenir.

İşleme yapılırken yüzündeki sim sırma ile tersteki iplik aynı görülür. Makinede sim sırma işlenirken farklı bazı teknikler uygulanır ve tamamlanınca varsa süslemeler elde tamamlanır.

Ayrıca nakış işlemleri özel olarak işlenip piyasaya sürülmeye başlanmış, bu ürünler istenilen kumaşa arzu edildiği kadar sayıda

aplike edilerek kullanılmaktadır. Bu nakış işleri içerisinde sim sırma işlemlerde vardır.

Bazı işlemlerde applike yerine, ütülenerek arka kısmındaki özel yapışkanlı maddenin kumaşa yapıştırılması yöntemiyle aktarılır. Bir bölümü de özel teknikler kullanılarak “gizli dikiş” yapılarak yeni kumaşa yerleştirilir.

MAKİNEDE SİM SIRMA İŞLEMİYE GEÇİŞ

ARAÇ VE GEREÇLER:

Dikiş makinesi, küçük nakış makası, 14 nolu makine iğnesi, sim, 60 no dikiş ipliği, kurşun kalem, silgi, işlenecek kumaş (kartona teyellenmiş.)

MAKİNEYİ HAZIRLAMA:

- 1) Önce dikiş yaparken kullanılan dişlileri düşürün baskı ayağını çıkarıp vidasıyla birlikte kaldırın.
- 2) 14 numara makine iğnesini takın. Alttaki masuraya 60 no dikiş ipliğiyle sararak doldurun. Makaranın rengi kumaşla aynı renk olmalıdır.
- 3) Makinenin üst kısmına sim makarayı takın. Alt ve üst ipliğin gerginliğini ayarlayın. Aynı bir kumaşa batıp çıkarıp işleme yapabilirsiniz. Dikkat edilmesi gereken en önemli nokta “alt iplik üstteki ipliğe göre biraz daha sıkı olmalıdır.”

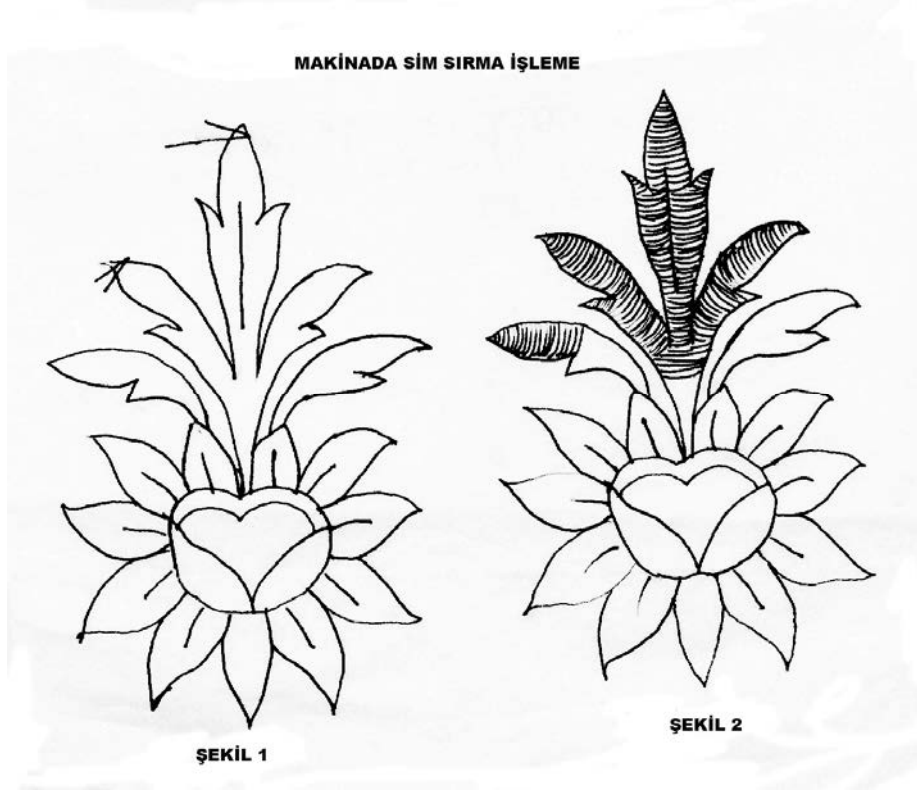
İŞLEMİYE GEÇİŞ:

- 1) Desenin özelliği göz önüne alınarak sarmanın yapılacağı yönü ve başlangıç noktasını belirleyin.
- 2) İşlenecek kısım iğnenin tam altına gelecek şekilde makineye yerleştirin.
- 3) Baskı çubuğunu indirip desenin başlangıç noktasından 2 ya da 3 mm içeriden alt ipliği üste çekin.

4) Aynı yere 3-4 kez batarak ipliği pekiştirip, desenin başlangıç noktasına seyrek zigzag sarma ile başlayın.

5) Deseni yan yana olmak üzere sağa sola ya da öne arkaya doğru batarak sarın.

6) İşleme bittiğinde iplikleri pekiştirip dikkatlice kesin. Alta çekip düğümleyin.

BİNDALLILAR

GIYİM

İnsanların örtünmek için giydikleri her şey “Giyim”dir. Giyimdeki asıl amaç, örtünmek ve insan sağlığını soğuktan, sıcaktan ve ani değişen iklim koşullarından korumaktır.

Tarihsel gelişime baktığımızda farklı milletlerin ve insan topluluklarının, medeni durumları, dini inanışları o toplumun giyimine büyük bir şekilde yansımıştır. Bunun dışında iklim şartlarının, sosyal kültürün etkisi de ikinci sırada gözlenmiştir. Tarihte kılık kıyafetlerine özen gösteren kavimler kadar hiç özen göstermeyen insan toplulukları da yaşamıştır.

Eski tarihlerde insanların giysisi olmadan yaşadığı düşüncesi, eski devirlerle ilgili dayanağı olmayan basit bir iddiadır. İlk insan ve ilk Peygamber Hz. Adem (as) ile eşi ve çocuklarının giyindiğini, kendi dokudukları kumaşları elbise haline getirdiğini ve bunun dışında toprağı ekip biçmeyi ve temel bazı sanat kollarının kendilerine öğretildiğini kitaplarımızdan öğreniyoruz.

Tarihi araştırmalara bakıldığında eski Yunan ve Romalıların giyime çok önem verdiğini, insanların sosyal sınıflara göre giyinmek zorunda olduklarını görüyoruz. İdareci, asker ve filozofun ve halk'ın kendine has apayrı kıyafetleri vardı. Benzer şekilde Mısırlılar, Mezopotamya ve Anadolu kavimlerinde giyim sosyal niteliği yansıtmaktadır.

Dinimizde insanların örtünmeleri, giyinmekle eş tutulmuştur. Tüm bilgilerde öncelikli olarak Kur'an-ı Kerim'de ve hadisi şeriflerde açıklanan şekilde, kadın ve erkek giyiminde dikkat edilmesi gereken en önemli nokta, insan vücudunu açıkta bırakmamak ve yasaklanan mahrem kısımların tamamen örtülmesidir. Özellikle kadınların tüm bedenini örtmesi ve giysisinin uzuvları belli etmeyecek şekilde ve genişlikte olması gerekmektedir. Sokakta dikkat çekecek ve karşı cinsi tahrik edecek şekilde giyinilmemelidir. Kadınlar bu nitelikleri taşıyan özellikteki giysiyi, renk model ve şekilde bulundukları yerin geleneklerine göre tasarlayarak giyebilir.

Erkekler de kendisi için uygun olan, uzuvları belli etmeyecek genişlikte ve örtünmesi gereken yerleri örten giysileri rahatça giyebilir.

İnsan, işlerine ve mesleklerine, toplumun gelenek ve genel yapısına uygun tarzda giysiler seçerek saygın bir kişilik olarak sosyal hayatta yerini alır.

Özellikle İstanbul'un fethinden sonra Türklerin giyimine belli standart gelmiştir. Mesela Osmanlılarda başa giyilen kavuk üste giyilen kaftandan çok daha önemliydi. Çünkü kavuk o kişinin büyüklüğünü, makamını ve saraydaki rütbesini gösterirdi. Diğer giysiler ise mintan, zıbın, gömlek ve alta giyilen şalvar don gibi altlıklar giyilirdi.

Bunların üzerine kemer yerine "kuşak" sarılırdı. Bu giysilerin üzerine zengin olanlar işlemeli kaftan, orta halliler hırka ya da cübbe, halk ise cepken veya yelek giyerdi. Alta giyilen dizden aşağısı dar, dizden yukarısı da geniş olan "potur" da oldukça sık giyilen giysiydi.

Osmanlı döneminde kadınlar, evdeki ve sokaktaki giysilerine çok dikkat ederlerdi. Ev kıyafetlerinin üzerine temiz, dikkat çekmeyecek şekilde "ferace" örtünerek dışarı çıkılırdı. "Yeldirme" denilen manto ve "yaşmak" denilen eşarpla da örtünme seçeneği de vardı. Köylerde ise "peştamal" sıklıkla kullanılırdı.

Osmanlı ordusunda askerlerin giyimine de çok özen gösterilirdi. Her sınıfın ayrı kıyafeti, kendine has özellikleri vardı.

Sultan II. Mahmut döneminde Yeniçeri Ocağı kaldırılırken, yenileşme hareketiyle birlikte giyimde de bazı yenilikler getirilmiş ve bu yenileşme resmi ve askeri kurumlara yansımıştır. Başa püsküllü fes, belden yukarı "setre" denilen hafif uzun ceket ve altına giyilen beyaz gömlek, üstüne yelek, hafif bol pantolon ve ayakkabı olarak "fotin" tercih edilmiştir. Kadınlar bol ve uzun fıstan elbiseler, başlarına da "hotoz" takmaya başlamıştır. Bu geleneksel giysiler, günümüzde özelliğini koruyarak bazı bölgelerde hâlâ kullanılmaktadır.

Günümüzde modern teknolojinin gelişmesi haberleşme imkânının artması nedeniyle dünyadaki tüm insanların ve toplulukların birbirinden sürekli haberdar olması sonucu, moda akımları daha etkili hale gelmiştir.

Sonuçta kültürel miras olan giysiler, toplumların kaybetmemesi gereken nitelikleri arasında, özel bir korunmaya alınmıştır.

GELENEKSEL GİYSİLER

İnsanlar var olduğu günden beri, yaşadığı bölgenin sosyal gereklerine ayak uydurarak yaşamış ve gelenek ve normlarına bağlı kalmıştır. Bu süreçte “Kültür Ürünleri” oluşturmuştur.

İnsanların doğaya yaptığı özgün ve birbirinden bağımsız katkıları ele alıp derinlemesine inceleyen bilim dalına “Folklor” denilmektedir ve dilimizdeki karşılığı “Halk Bilimi”dir. Bu bilim dalı, kendi içinde bir çok alt dallara bölünmektedir. Başlıcası “Halk Oyunları”dır. Duygu ve düşüncelerimizin bedensel devinim yani bedensel simgelemek ve anlatımla uygulanabilir ölçülerde ifade edilmiştir.

Halk oyunları, duygu yoğunluğunun en güçlü olduğu dönemlerden beslenir ve gelişim gösterir.

Temelinde sosyal olguları yansıtan halk oyunları, o toplumun gelenek ve göreneklerini de içinde yansıtır. Ait olduğu toplumun ulusal bakış açısını ve duygusal tepkilerini yansıtır. Amacı toplumsal bağları güçlendirerek, ulusal güçlenmeyi içeriden desteklemektir.

Çok eski tarihlere kök salan ve toplumların kültürünün en önemli ögesi olan halk oyunları, dini anlatımlar başta olmak üzere, üzüntü, doğum, savaş, ölüm, özlem, kavuşma gibi konuları işler. Halk oyunları tüm bunları müzik eşliğinde anlattığından müzik ile iç içedir.

Bazı oyunlar “Türkölü oyunlar”dır. O türküyeye has ayrı bir oynama biçimi vardır. Dolayısıyla oyunlar türküsüz, müziksiz ve şiirsiz bir alt yapıda düşünülemez.

İçeriğinde halk oyunları yaşadığı toplum ve iç içe yaşadıkları diğer uygarlıkların etkileşimlerini de yansıtır. Bu arada giysiler ve üzerindeki işlemler de bu konuda önemli kanıtlarla günümüze kadar gelmiştir. Oyun ve kıyafet o kadar özleşmiştir ki örneğin bir Karadeniz müziği duyduğumuzda hemen gözümüzün önüne yöresel kıyafetleri içinde horon tepen Karadenizliler gelmektedir.

Modanın etkisinde kalarak, giyim kalıpları daha bir güzelleşse de eski el işçiliğinin aynı kalite de işlenmesi giderek azalmaktadır. Önceki dönemlerde, insanların içinde bulunduğu sosyal yapıyı ve kişinin sosyal yapı içindeki yerini ve mevkiini, ekonomik ve dinsel durumunu kıyafetinden anlamak mümkündü.

Bu giysiler hazırlanırken sadece güzel olup güzel görünmek kaygısı ile hareket edilmemiş, dinsel ve toplumsal anlayışını, iklim ve doğa koşullarını ön plana almıştır. Ülkemizde ise dinimizin etkileri en önemli unsurdur. Anadolu'ya Orta Asya'dan gelen Türklerin kendilerine özgü giyim tarzları vardır. Fakat önceki coğrafyanın sert iklime göre seçilmiş giysileri Anadolu'nun yaşam koşullarına uygun ve eski kültürlerine sadık kalan bu giysilere geçiş dönemi oldukça uzun sürdü. Çünkü çoğu yerleşik yaşama geçmemişti. Soğuk yaylalarda yazlık giysilerde ince değil kalın olmak zorundaydı.

Türkler Anadolu'ya yerleşmeye başladığında, Anadolu'da karşılaştığı tüm diğer yerli insanlarla çok iyi iletişim kurmuş, kültürel öğelerini paylaşmıştır. Bu en çok müzik, halk oyunları ve giyim alanında etkileşim yüksek olmuştur. Mesela günümüzde kullanılan adı Türkçe olmayan isimlerle anılan giysilerin veya aksesuarların Anadolu'daki yerli insanlarla yapılan kültürel etkileşim sonucu benimsenmiş ve sonrasında yaygın bir kullanım alanı bulmuştur.

Halk oyunları bünyesinde yaşama imkânı bulan geleneksel giysilerimiz, ülke coğrafyasında değişik bölgelerde bazı farklılıklar gösterse de, birbirine yakın yerlerde oldukça benzer özellikler taşımaktadır.

BİNDALLI NEDİR?

Genellikle mor ya da koyu renk kadifenin üzerine kabartma yöntemiyle ve sırma işi yapılarak işlenmiş kaftan ya da elbiselere “bindallı” diyoruz.

En önemli özelliği çiçek ve dallarla bezenmiş olması bazen de çok küçük desenlerle kompozisyonların oluşturulması sonucu elde edilen, üzerinde çok sayıda irili ufaklı işleme olan uzun kollu ve ayak bileklerine dek uzanan elbisedir.

TARİHÇESİ:

Türk işlemeciliğinin en eski öğeleri Orta Asya Türklerinde görülmüş en eski kökeni ise Orta Asya'da Hunlar dönemine

dayanmaktadır. Hun İmparatoru Atilla'nın sarayında bulunan kadınların ipek ve sırma ile yapılmış çok süslü ve zengin motifler taşıyan işlemeli elbiseler giydiğini Bizans elçilerinden tarihçi Priskos anlatmıştır.

Selçuklu devri kadınları daha çok yün, pamuk ve ipek-yün karışımı ipliklerden dokunmuş süslü kumaşlardan yapılmış cepken, şalvar ve beli kemerli entari kullanmışlardır.

Maraş İşi denilen işleme tekniği 16. yüzyılda Arap yarımadasından topraklarımıza girmiştir. İlk şaman erkeklerin kullandığı aksesuar durumundayken 18. yy da silah kılıfları ve kemerlerde kullanılmaya başlanmıştır.

Bindallıların Osmanlı Sarayı'na girişi ise Dulkadiroğlu Beyinin Kızı Sitti (Satı) Hatunun gelin olarak saraya girmesiyle olur, ardından çok beğenilen bu işlemenin sarayda da işlenmesi için özel bir atölye kurulur ve 6 yıl eğitimden geçen işlemeciler tarafından, en usta kişiler tarafından büyük bir itina ile işlenir.

BİNDALLI İLE KULLANILAN AKSESUARLAR

19. yüzyıl sonlarında, ülkemizin birçok yöresinde olduğu gibi düğün törenlerinde, kına gecelerinde bindallılar tercih edilmekteydi. Bu kıyafetlerle birlikte baş, boyun ve belde kemer olmak üzere belli başlı birkaç aksesuar kullanılmaktadır.

Başa takılan fes'in üzerinde liralara sarmaktadır. Üzerine iğne oyacı yazma, daha zengin olanlar Antep işi işlemeli, kalın iğne oyacı krep eşarplar örtülmekteydi. Gümüş kolye ve bele takılan tokalı gümüş kemerler de olmazsa olmazıydı.

Bu aksesuarlar ve kına gecesi giyilen bindallılar da halen kullanılmaktadır.

Kaynak kişilerden alınan bilgilere göre bindallılar 19. yüzyılın sonlarında diğer yörelerde olduğu gibi Maraş'ta da düğün törenlerinde, kına gecelerinde ve düğünden sonra yapılan duvak merasiminde giyilmekteydi. Yıllar boyu kadın giyimi, aksesuarlarıyla bütünlük sağlamıştır. Özel günlerde giyilen bindallılarda baş, boyun ve belde aksesuarlar kullanılmıştır. Başa takılan sırma işlemeli fesin üzerinde liralara sarkan tepelik bulunmaktadır. Bunların üzerine ise halkın durumuna göre, oyacı yazma ya da Antep işi işlemeli ve iğne oyacı krepler örtülmekteydi. Boyunlarına gümüşten kolyeler, bellerine yine tokalı gümüş kemerler takılmaktaydı. Altın kemerler takıldığı da görülmektedir. Bu gelenek halen gelin kızlarda görülmektedir.

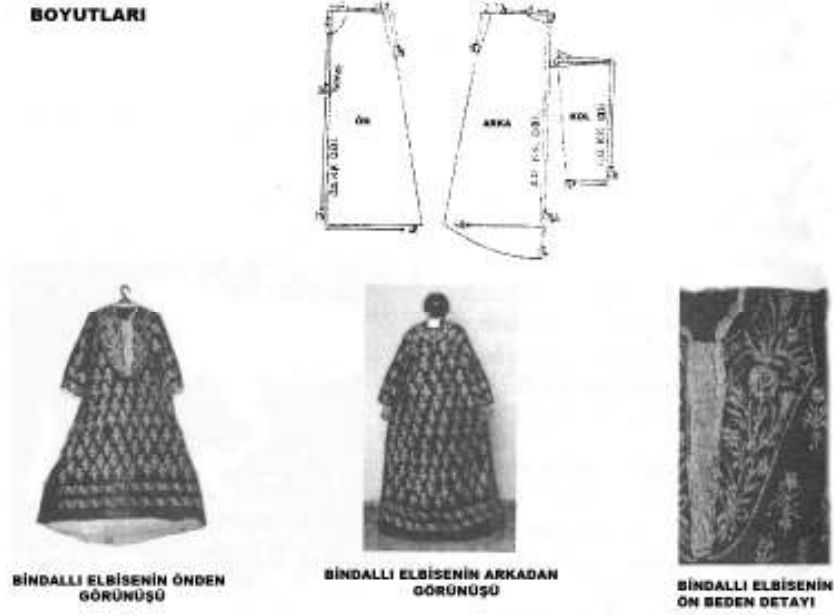

KAHRAMANMARAŞ MÜZESİNDE BİNDALLILAR

Kahramanmaraş Müze'sinde bulunan 9 adet bindallı elbise Selçuk Üniversitesi Öğretim Görevlileri Handan Çelebi ve Gülden Abanoz ile Araştırma Görevlisi Tuğba Şener tarafından incelenmiş ve 6-8 Mayıs 2004 tarihinde gerçekleştirilen I. Kahramanmaraş Sempozyumu'nda tebliğ olarak sunulmuştur. Bu tebliğ'den aldığımız bilgileri aynen aktarıyoruz.

1 NO'LU ÖRNEK

01.06.1973 tarihinde Kahramanmaraş Müzesi'ne gelen, 850 Envanter no'lu bindallı elbise 19. yüzyıl sonralarına tarihlenmektedir.

Giyside Kullanılan Malzeme ve Renkler:

a) Giyside ve Astarda Kullanılan Kumaşlar ve Renkler: Lacivert renkli pamuklu kadife kumaş, krem renkli pamuklu astarlık kumaş, lacivert renkli kumaş kullanılmıştır.

b) Giyside ve Astarla Kullanılan Yardımcı Malzeme ve Renkler: Lacivert ve krem renkli pamuklu dikiş ipliği kullanılmıştır.

c) Süslemede Kullanılan Malzeme ve Renkler: Beyaz metal bükümlü iplik, beyaz metal pullar, krem rengi floş iplikli dantel, krem renkli pamuklu dikiş ipliği ve karton kullanılmıştır.

Giysinin Modeli, Kesimi İle İlgili Bilgiler:

Bindallı elbise, "0" yakalı, simetrik kesimli, ön ve arka ortası kumaş katı, uzun takma kollu olarak tasarlanmıştır. Ön ortasında yakadan itibaren yırtmaç çalışılmış, yan dikişlerde etek ucuna doğru açmalar yapılmıştır. Boyu ayak bileğine kadar uzun olan bindallı elbisenin, arka etek ucu, ön etek ucundan uzun ve yuvarlaktır.

Giysinin Dikimi İle İlgili Teknik Bilgiler:

Bindallı elbisede yan dikişler, omuz, etek ucu, kol alt dikişi ve kolun bedene takılmasında, makinede düz dikiş tekniği uygulanmıştır.

Giysinin Astarı ve Astarlanması İle İlgili Bilgiler:

Bindallı elbisenin bedeni ve kolları tamamen astarlanmıştır.

Giysinin Süsleme Özellikleri:

a) Süslemenin Konusu: Bitkisel bezeme, geometrik bezeme ve nesneli bezeme konu olarak seçilmiştir.

Bitkisel bezemde: Gül, lale, mine çiçekleri, kıvrım dal ve yapraklar,

Geometrik bezemde: "S" ve "C" kıvrımlar, düz çizgiler,

Nesneli bezemde: Fiyonk motifleri görülmektedir.

b) Biçimlendirme: Bindallı elbisede, motifler antinaturalist bir yaklaşımla oluşmuştur.

c) Süsleme Teknikleri: Bindallı elbisede motifler beyaz metal bükümlü iplik kullanılarak Maraş işi tekniği ile işlenmiştir. Giysinin

yaka, kol ağzı ve yırtmaç kenarlarını süsleyen krem renkli floş iplikli dantel ise ara ara tutturulmuştur.

2 NO'LU ÖRNEK

Müzeye geliş tarihi bilinmeyen 957 Envanter no'lu bindallı elbise 19. yy sonlarına tarihlenmektedir.

Giyside Kullanılan Malzeme ve Renkler:

a) Giyside ve Astarında Kullanılan Kumaşlar ve Renkler: Lacivert renkli kadife kumaş, krem renginde pamuklu, apreli astarlık kumaş kullanılmıştır.

b) Giyside ve Astarında Kullanılan Yardımcı Malzeme ve Renkler: Lacivert ve krem renkli pamuklu iplik kullanılmıştır.

c) Süslemede Kullanılan Yardımcı Malzeme ve Renkler: Sarı metal bükümlü iplik, sarı metal pul, sarı tırtıl, krem renkli pamuklu iplik ve karton kullanılmıştır.

Giysinin Modeli ve Kesimi İle İlgili Bilgiler:

Bindallı elbise "0" yakalı, simetrik kesimli, ön ve arka ortası kumaş katı, uzun takma kolludur. Yakaya 1 cm'lik bir bant geçirilmiştir. Ön ortasında yakadan itibaren yırtmaç çalışılmış, yan dikişlerde etek uçlarına doğru açmalar yapılmıştır. Boyu ayak bileğine kadar uzun olan bindallı elbisenin arka etek ucu ön ortasından uzun ve yuvarlaktır.

Giysinin Dikimi İle İlgili Teknik Bilgiler:

Bindallı elbisede, makinede düz dikiş tekniği kullanılmıştır.

Giysinin Astarı ve Astarlanması İle İlgili Bilgiler:

Bindallı elbisenin kolları tamamen ve bedeni bele kadar astarlanmıştır.

Giysinin Süsleme Özellikleri:

a) Süslemenin Konusu: Bitkisel bezeme, geometrik bezeme ve nesneli bezeme konu olarak seçilmiştir.

Bitkisel bezemede: Gül, lale, mine çiçekleri, yıldız çiçekleri, şakayık çiçekleri, kıvrım dal ve yapraklar,

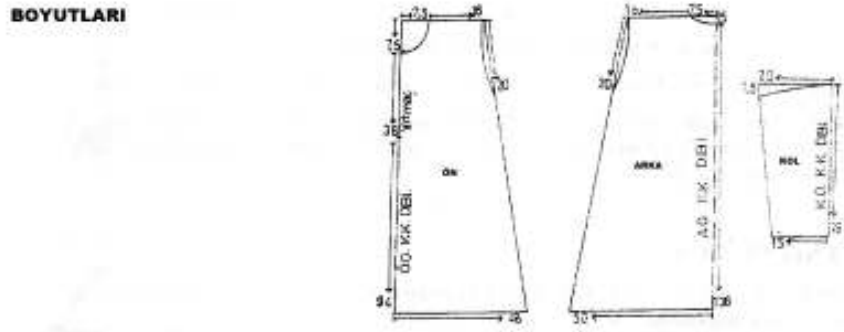
Geometrik bezemede: Fisto dilimleri "S" ve "C" kıvrımlar, üçgen dilimleri,

Nesneli bezemede: Püsküller, fiyonk ve kafes motifleri görülmektedir.

b) Biçimlendirme: Bindallı elbisede, motifler antinaturalist bir yaklaşımla oluşturulmuştur.

c) Süsleme Teknikleri: Bindallı elbisede motifler, sarı metal bükümlü iplik kullanılarak, Maraş işi tekniği ile işlenmiştir. İşlemelerin aralarına serpmeye olarak pulların ve tırtılların da dikildiği görülmektedir.

BOYUTLARI

BİNDALLI ELBİSENİN ÖNDEN GÖRÜŞÜ

BİNDALLI ELBİSENİN ARKADAN GÖRÜŞÜ

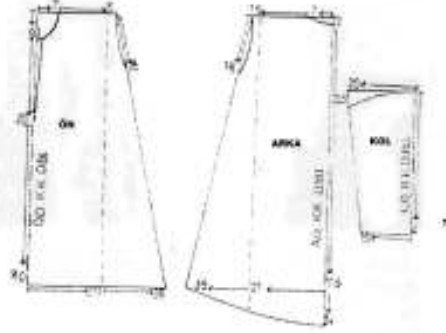

BİNDALLI ELBİSENİN ÖN BEDEN DETAYI

3 NO'LU ÖRNEK

16.5.1995 tarihinde Kahramanmaraş Müzesi'ne gelen 4154 Envanter no'lu bindallı elbise 19. yy sonuna tarihlenmektedir.

BOYUTLARI

BİNDALLI ELBİSENİN ÖNDEN GÖRÜŞÜ

BİNDALLI ELBİSENİN ARKADAN GÖRÜŞÜ

BİNDALLI ELBİSENİN ÖN BEDEN DETAYI

Giyside Kullanılan Malzeme ve Renkler:

a) Giyside ve Astarında Kullanılan Kumaşlar ve Renkler: Mor renkli pamuklu kadife kumaş, krem renkli pamuklu, apreli astarlık kumaş kullanılmıştır.

b) Giyside ve Astarında Kullanılan yardımcı Malzeme ve Renkler: Siyah agraf, mor ve krem renkli pamuklu iplik kullanılmıştır.

c) Süslemede Kullanılan Yardımcı Malzeme ve Renkler: Beyaz metal bükümlü iplik ve karton kullanılmıştır.

Giysinin Modeli ve Kesimi İle İlgili Bilgiler:

Bindallı elbise, sıfır yakalı, boydan kuplu, ön ve arka ortası kumaş katı ve uzun takma kollu olarak tasarlanmıştır. Ön ortasında yakadan itibaren yırtmaç çalışılmış, yan dikişlerde, etek ucuna doğru açmalar yapılmıştır. Boyu ayak bileğine kadar uzun olan bindallı elbisenin arka etek ucu ön etek ucundan uzun ve yuvarlaktır.

Giysinin Dikimi İle İlgili Teknik Bilgiler:

Bindallı elbisede makinede düz dikiş tekniği ve elde oyulgama dikiş tekniği uygulanmıştır.

Giysinin Astarı ve Astarlanması İle İlgili Bilgiler:

Bindallı elbisenin bedeni ve kollar tamamen astarlanmıştır.

Giysinin Süsleme Özellikleri:

a) Süslemenin Konusu: Bitkisel bezeme, geometrik bezeme, nesneli bezeme konu olarak seçilmiştir.

Bitkisel bezemede: Gülbezerk, lale, tomurcuk, papatyalar, mine çiçekleri, kıvrım dalı ve yapraklar,

Geometrik bezemede: "S" ve "C" kıvrımlar,

Nesneli bezemede: Püskül motifleri görülmektedir.

b) Biçimlendirme: Bindallı elbisede motifler antinatüralist bir yaklaşımla oluşturulmuştur.

c) Süsleme Teknikleri: Bindallı elbisede motifler, beyaz metal bükümlü iplik kullanılarak, Maraş işi tekniği ile işlenmiştir.

4 NO'LU ÖRNEK

26.8.1973 tarihinde Kahramanmaraş Müzesi'ne gelen 1815 Envanter no'lu bindallı elbise 19. yy sonralarına tarihlenmektedir.

Giyside Kullanılan Malzeme ve Renkler:

a) Giyside ve Astarında Kullanılan Kumaşlar ve Renkler: Bordo

renkli ipek kadife kumaş, kırmızı renkli pamuklu kumaş, krem renkli apreli, pamuklu astarlık kumaş kullanılmıştır

b) Giyside ve Astarında Kullanılan Yardımcı Malzeme ve Renkler: Kırmızı ve bordo renkli pamuklu iplik kullanılmıştır.

c) Süslemede Kullanılan Yardımcı Malzeme ve Renkler: Sarı renkli metal bükümlü iplik, sarı pul, sarı metal tırtıl, karton, sarı pamuklu iplikten yapılan ve sarı metal bükümlü iplik ve krem renkli pamuklu iplikten yapılan kalın kordonlar kullanılmıştır.

Giysinin Modeli ve Kesimi İle İlgili Bilgiler:

Bindallı elbise, boyu ayak bileğine yakın uzun takma kollu olarak tasarlanmıştır. Omuz ve arka ortası dikişsiz olan elbisenin, arka bedendeki genişlik yan dikişlere yapılan peşlerle sağlanmıştır. Ön bedende hafif oyuntulu bir yakanın ucundan başlayan kare yaka görülmektedir. Oyuntulu yakanın üzerine hâkim yaka takılmıştır. Kare yakanın köşelerinden başlayan, eteğe doğru genişleyen kuplar vardır. Ortadaki parçanın üzerinde birbirine eşit olmayan enine ve aşağıya doğru eğimli kesikler vardır. Kol ağzına bant geçirilmiştir.

Giysinin Dikimi İle İlgili Teknik Bilgiler:

Bindallı elbisede, yan dikişler, kuplar, peşler, kol alt dikişleri ve kolun bedene takılması, elde oyulgama dikişi ile dikilmiştir.

Giysinin Astarı ve Astarlanması İle İlgili Bilgiler:

Bindallı elbise tamamen astarlanmıştır.

Giysinin Süsleme Özellikleri:

a) Süslemenin Konusu: Bitkisel bezeme, geometrik bezeme ve nesneli bezeme konu olarak seçilmiştir.

Bitkisel bezemede: Güller, tomurcuklar, yıldız çiçeği, kır çiçeği mine çiçekleri, kıvrım dal ve yapraklar

Geometrik bezemede: "S" ve "C" kıvrımlar, düz ve kırık çizgiler, baklava dilimleri, zincirler kullanılmıştır.

Nesneli bezemede: Püsküller, kordonlar, fiyonklar ve ay yıldız motifleri görülmektedir.

b) Biçimlendirme: Bindallı elbisede motifler antinatüralist bir yaklaşımla oluşturulmuştur.

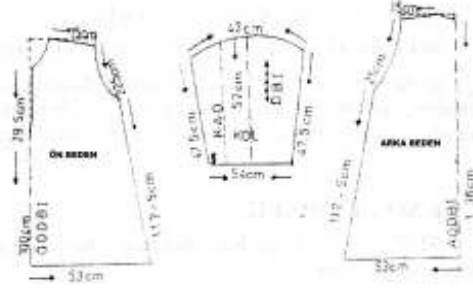
c) Süsleme Tekniği: Yakadan eteğe doğru uzanan ön parça üzerinde birinci, üçüncü, beşinci ve yedinci parçalar, kırmızı renk pamuklu iplik kullanılarak balgümeci tekniği ile işlenmiştir. Balgümeci tutturmalarının üzerine sarı metal tırtıllar, tırtıl tutturma tekniği ile tutturulmuştur. Yaka çevresi, kol ağzı ve etek ucuna sarı pamuklu iplikten yapılan kalın kordon, sarı iplik kullanılarak kordon tutturma tekniği ile tutturulmuştur.

Ayrıca bindallı elbisede, sarı metal bükümlü iplik kullanılarak Maraş işi tekniği ile motifler de işlenmiştir.

5 NO'LU ÖRNEK

11.05.1968 tarihinde Kahramanmaraş Müzesi'ne gelen 1816 Envanter no'lu bindallı elbise 19. yy sonlarına tarihlenmektedir.

BOYUTLARI

Giyside Kullanılan Malzeme ve Renkler:

a) Giyside ve Astarında Kullanılan Kumaşlar ve Renkleri: Bindallı elbiselerde lacivert pamuklu kadife kumaş, kahverengi keten kumaş, krem renkli pamuklu astarlık bez kullanılmıştır.

b) Giyside ve Astarında Kullanılan Yardımcı Malzeme ve Renkler: Bindallı elbisede lacivert ve beyaz renkli pamuklu iplik kullanılmıştır.

c) Süslemede Kullanılan Yardımcı Malzeme ve Renkler: Sarı metal bükümlü iplik, sarı pul, metal tırtıl ve karton kullanılmıştır.

Giysinin Modeli ve Kesimi İle İlgili Bilgiler:

Bindallı elbise, hafif oyuntulu "O" yakalı, boyu ayak bileğine yakın, kolu iki parçalı boyu bilekten yukarı takma kol olarak tasarlanmıştır. Ön ortasında yakadan itibaren yırtmaç bulunmaktadır. Ön ve arka ortası kumaş katıdır. Elbise etek ucuna doğru genişlemektedir.

Giysinin Dikimi İle İlgili Bilgiler:

Bindallı elbisenin bütün dikişlerinde makinede düz dikiş tekniği kullanılmıştır. Ön ortasında yapılan yırtmacın kenarları ve bedenın tümünde yapılan astarlama işleminden sonra astarın üzerine 1 cm.den kıvrılarak çırpma dikiş tekniği ile tutturulmuştur.

Giysinin Süsleme Özellikleri

a) Süslemenin konusu: Bindallı elbisede bitkisel bezeme, geometrik bezeme ile nesneli bezeme konu olarak seçilmiştir.

Bitkisel bezemede: Gül, lale, mine, yıldız çiçeği, dallar, yapraklı dallar, kıvrık dallar ve yapraklar,

Geometrik bezemede: “C” kıvrımlar,

Nesneli bezemede: Vazo görülmektedir.

b) Biçimlendirme: Bindallı elbisede motifler antinatüralist bir yaklaşımla oluşturulmuştur.

c) Süsleme Tekniği: Bindallı elbisede Maraş işi, sarı renkli metal bükümlü iplik kullanılarak yapılmış, gül motiflerinin kenarında etek ucu bordüründe fiyonk motiflerinin içinde görülen pul ve tırtıllar pul ve tırtıl tutturma tekniği kullanılarak uygulanmıştır.

6 NO'LU ÖRNEK

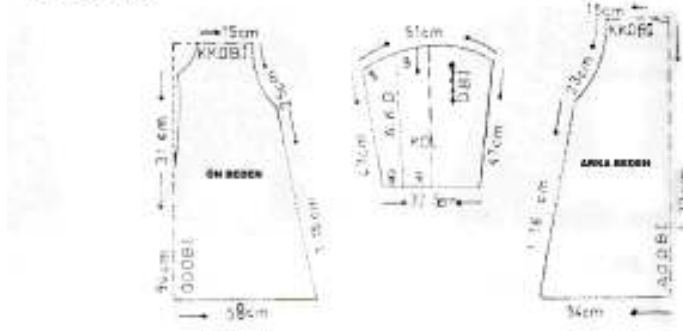
02.07.1971 tarihinde Kahramanmaraş Müzesi'ne gelen, 2472 envanter no'lu bindallı elbise 19. yy sonlarına tarihlenmektedir.

Giyside Kullanılan Malzeme ve Renkler:

a) Giyside ve Astarında Kullanılan Kumaşlar ve Renkler: Bindallı elbisede mor renkli kadife kumaş, sarı pamuklu astarlık bez kullanılmıştır.

b) Giyside ve Astarında Kullanılan Yardımcı Malzemeler ve Renkler: Bindallı elbisede mor renkli ve sarı renkli pamuklu iplik kullanılmıştır.

BOYUTLARI

Giysinin Modeli ve Kesimi İle İlgili Bilgiler:

Bindallı elbise hafif oyuntulu "O" yakalı, boyu ayak bileğine yakın, kolu iki parçalı ve boyu bileğe kadar takma kol olarak tasarlanmıştır. Ön ortasında yakadan itibaren bir yırtmaç bulunmaktadır. Omuzlar, ön ve arka ortası kumaş katıdır. Elbise etek ucuna doğru genişlemektedir.

Giysinin Dikimi İle İlgili Bilgiler:

Bindallı elbisenin bütün dikişlerinde mor renkli pamuklu iplik ve makinede düz dikiş tekniği kullanılmıştır. Arka yaka, ön yaka ve yırtmaç kenarları pervaz ile, kol ve etek ucu ise kıvrılarak temizlenmiştir.

Giysinin Astarı ve Astarlanması İle İlgili Bilgiler:

Giysi bütün olarak astarlanmıştır. Astarlama işlemi, makinede düz dikiş, elde çırpma dikiş ve elde oyulgama dikiş tekniği ile dikilmiştir.

Giysinin Süsleme Özellikleri:

a) Süslemenin Konusu: Bindallı elbisede bitkisel bezeme, geometrik bezeme ve nesneli bezeme konu olarak seçilmiştir.

Bitkisel bezemede: Lale, yıldız, mine, şakayık, rozet çiçeği, gül, yapraklı dallar ve yapraklar,

Geometrik bezemede: Düz hatlar, zincir motifleri "S" ve "C" kıvrımlar

Nesneli bezemede: Püskül ve fisto dilimleri görülmektedir.

b) Biçimlendirme: Bindallı elbisede motifler antinatüralist bir yaklaşımla oluşturulmuştur.

c) Süsleme Tekniği: Bindallı elbisede Maraş işi ve pul tutturma teknikleri kullanılmıştır.

Maraş işi, sarı renkli metal bükümlü iplik kullanılarak yapılmış, bazı motifler ve etek ucu bordüründe pul tutturma tekniği uygulanmıştır. Yaka, yırtmaç ve kol ağzı çevrelerinde görülen sarı renkli 1 cm genişliğinde naylon iplikle hazırlanmış harç, yine sarı renkli pamuklu iplik kullanılarak elde çırpma dikiş tekniği ile tutturulmuştur.

7 NO'LU ÖRNEK

20.02.1968 tarihinde Kahramanmaraş Müzesi'ne gelen 1598 envanter no'lu bindallı elbise.

Giyside Kullanılan Malzeme ve Renkler:

a) Giyside ve Astarında Kullanılan Kumaşlar ve Renkleri: Bindallı elbisede lacivert renkli pamuklu kadife kumaş ile krem renkli pamuklu astarlık bez kullanılmıştır.

b) Giyside ve Astarında Kullanılan Yardımcı Malzemeler ve Renkler: Bindallı elbisede lacivert ve beyaz renkli pamuklu iplik ve siyah metal fermejüp kullanılmıştır.

c) Süslemede Kullanılan Malzemeler ve Renkler: Bindallı elbisede sarı renkli metal bükümlü iplik, sarı renkli pamuklu iplik, küçük sarı renkli metal pul, sarı renkli tırtıl ve krem renkli pamuklu dantel kullanılmıştır.

Giysinin Modeli ve Kesimi İle İlgili Bilgiler:

Bindallı elbise hafif oyuntulu "O" yakalı, boyu ayak bileğine yakın, kolu iki parçalı ve boyu dirsekten biraz aşağıda takma kol olarak tasarlanmıştır. Omuzlar ve arka ortası kumaş katıdır. Elbise etek ucuna doğru genişlemektedir.

Giysinin Dikimi İle İlgili Bilgiler:

Bindallı elbisenin bütün dikişlerinde makinede düz dikiş tekniği kullanılmıştır.

Giysinin Astarı ve Astarlanması İle İlgili Bilgiler:

Bindallı elbisede kolun tümü olmak üzere ön ve arka beden kalçaya kadar yarım olarak astarlanmıştır. Astarlamada, makinede düz

dikiş, elde çırpma dikiş ve elde oyulgama dikiş teknikleri uygulanmıştır.

Giysinin Süsleme Özellikleri:

a) Süslemenin Konusu: Bindallı elbisede, bitkisel bezeme, geometrik bezeme ve nesneli bezeme konu olarak seçilmiştir.

Bitkisel bezemede: Gül, lale, yıldız, papatya, mine, kır çiçeği, başak, dallar, yapraklı dallar ve yapraklar,

Geometrik bezemede: Düz hatlar, baklava motifleri, "S" ve "C" kıvrımlar, fisto dilimleri,

Nesneli bezemede: Fiyonk ve püskül motifleri görülmektedir.

b) Biçimlendirme: Bindallı elbisede motifler antinatüralist bir yaklaşımla oluşturulmuştur.

c) Süsleme teknikleri: Bindallı elbisede Maraş işi, pul ve tırtıl tutturma teknikleri kullanılmıştır.

8 NO'LU ÖRNEK

18.11.1966 tarihinde Kahramanmaraş Müzesi'ne gelen, 862 Envanter no'lu bindallı elbise 19. yy sonlarına tarihlenmektedir.

Giyside Kullanılan Malzeme ve Renkler:

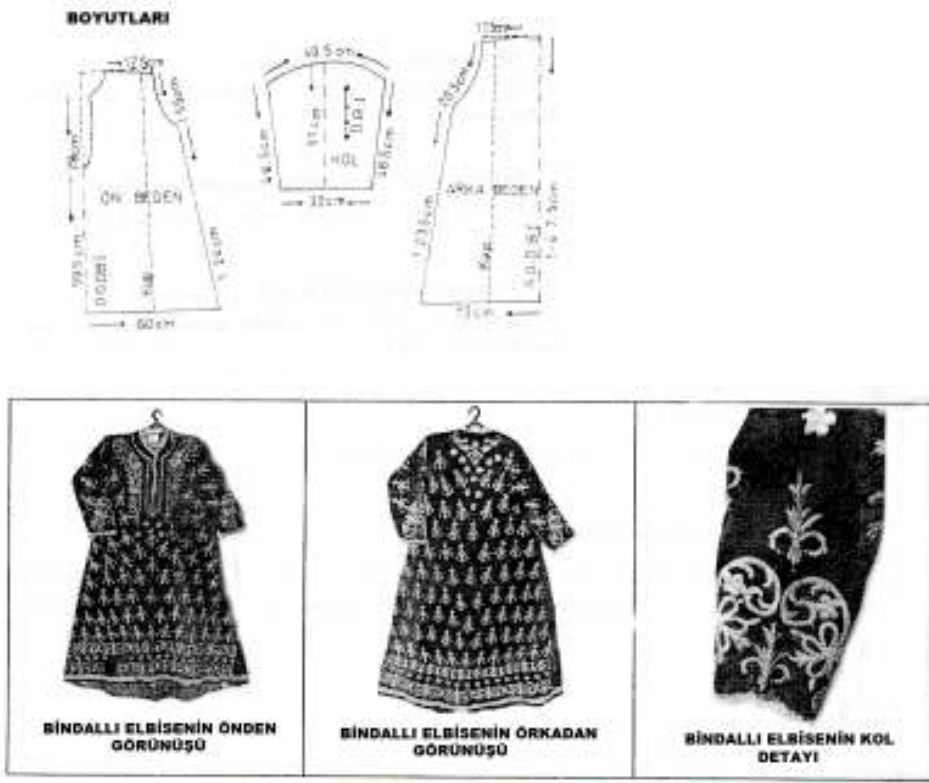
a) Giyside ve Astarında Kullanılan Kumaşlar ve Renkler: Bindallı elbisede mor renkli kadife kumaş, kahverengi keten kumaş, krem renkli mumlu astarlık bez kullanılmıştır.

b) Giyside ve Astarlamada Kullanılan Yardımcı Malzemeler ve Renkler: Bindallı elbisede sarı renkli metal bükümlü iplik, beyaz renkli pamuklu iplik, sarı renkli küçük metal pul, krem renkli pamuklu dantel kullanılmıştır.

Giysinin Modeli ve Kesimi İle İlgili Bilgiler:

Bindallı elbise hafif oyuntulu "0" yakalı, boyu ayak bileğine yakın, kol tek parçalı ve boyu bileğe kadar takma kol olarak tasarlanmıştır. Ön

ortasında yakadan itibaren bir yırtmaç bulunmaktadır. Omuzlar dikişli, ön ve arka ortası kumaş katıdır. Ön ve arka bedende omuzdan başlayıp etek ucunda biten kuplar vardır. Elbise etek ucuna doğru genişlemektedir.

Giysinin Dikimi İle İlgili Bilgiler:

Bindallı elbisenin dikişlerinde makinede düz dikiş tekniği ve elde oyulgama dikiş tekniği kullanılmıştır.

Giysinin Astarı ve Astarlanması İle İlgili Bilgiler :

Bindallı elbise krem renkli astarlık bez ile tamamen dublelenmiş, ayrıca astarlanmıştır.

Giysinin Süsleme Özellikleri:

a) Süslemenin Konusu: Bindallı elbisede bitkisel bezeme geometrik bezeme ve nesneli bezeme konu olarak seçilmiştir.

Bitkisel bezemede: Düz ve dilimli hatlar, "C" kıvrımlar, fisto dilimleri,

Nesneli bezemede: Fiyonk ve püskül motifleri görülmektedir.

b) Biçimlendirme: Motifler antinaturalist bir yaklaşımla oluşturulmuştur.

c) Süsleme Teknikleri: Bindallı elbisede Maraş işi ve pul tutturma teknikleri kullanılmıştır.

9 NO'LU ÖRNEK

12.04.1967 tarihinde Kahramanmaraş Müzesi'ne gelen, 1081 Envanter no'lu bindallı elbise, 19. yy sonlarına tarihlenmektedir.

Giyside Kullanılan Malzeme ve Renkler

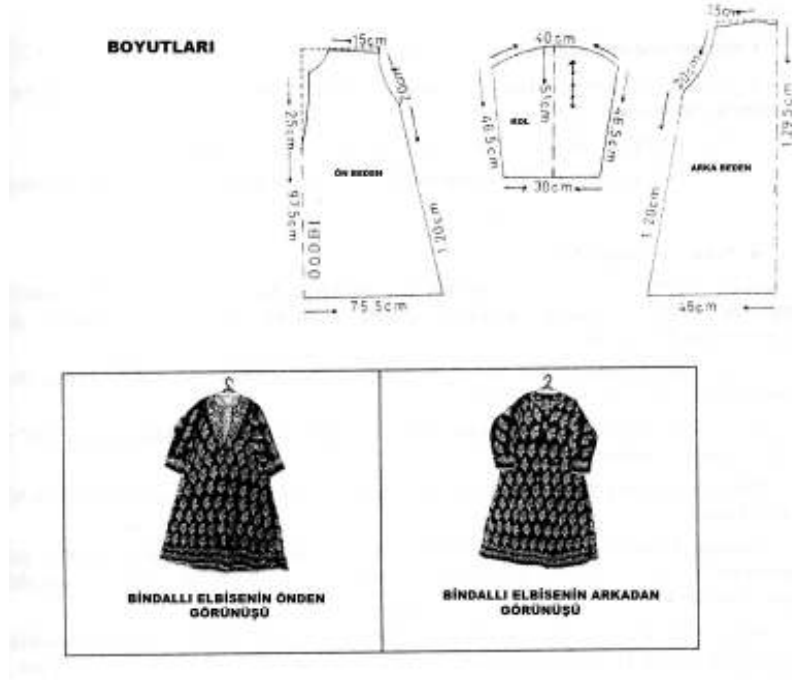
a) Giyside ve Astarla Kullanılan Kumaşlar ve Renkler: Bindallı elbisede mor pamuklu kadife kumaş ve seyrek dokunuşlu pamuklu astarlık bez kullanılmıştır.

b) Giyside ve Astarla Kullanılan Yardımcı Malzemeler ve Renkler: Bindallı elbisede mor ve beyaz renkli pamuklu iplik kullanılmıştır.

c) Süslemede Kullanılan Malzemeler ve Renkler: Bindallı elbisede sarı renkli metal bükümlü iplik, sarı renkli pamuklu iplik, küçük sarı renkli metal pul, sarı renkli tırtıl ve krem renkli pamuklu dantel kullanılmıştır.

Giysinin Modeli ve Kesimi İle İlgili Bilgiler:

Bindallı elbise hafif oyuntulu, "O" yakalı, boyu bileğe yakın, kolu tek parçalı boyu bilekten biraz yukarıda takma kol olarak tasarlanmıştır. Ön ve arka ortası kumaş katı olup elbise etek ucuna doğru genişlemektedir.

Giysinin Dikimi İle İlgili Bilgiler:

Bindallı elbisenin bütün dikişlerinde makinede düz dikiş tekniği kullanılmıştır.

Giysinin Astarı ve Astarlanması İle İlgili Bilgiler:

Bindallı elbisede astarlama yapılmamıştır. Dubleleme tekniği kullanılmıştır.

Giysinin Süsleme Özellikleri:

- Süslemenin Konusu: Bindallı elbisede bitkisel bezeme, geometrik bezeme ve nesnel bezeme konu olarak seçilmiştir.
- Biçimlendirme: Motifler antinaturalist bir yaklaşımla oluşturulmuştur.
- Süsleme Teknikleri: Bindallı elbisede Maraş işi ve pul tutturma teknikleri kullanılmıştır.

Sonuç ve Öneriler

Kahramanmaraş Müzesi'nde bulunan ve araştırma kapsamına alınan 9 bindallı elbise, malzeme, kesim ve dikiş teknikleri, süsleme konuları ve süsleme teknikleri yönünden incelenmiştir. Buna göre;

Bindallı elbiselerde kumaş olarak mor, lacivert ve bordo renkli kadife kumaş ile apreli pamuklu astarlık kumaş kullanılmıştır.

Kesim teknikleri olarak düz beden, düşük takma kol, ön ortasından yırtmaç, "O" yaka ve yarlarda peşler görülmektedir.

Bindallılarda en çok makinede düz dikiş tekniği, elde çırpma ve oyulgama dikiş teknikleri kullanılmıştır.

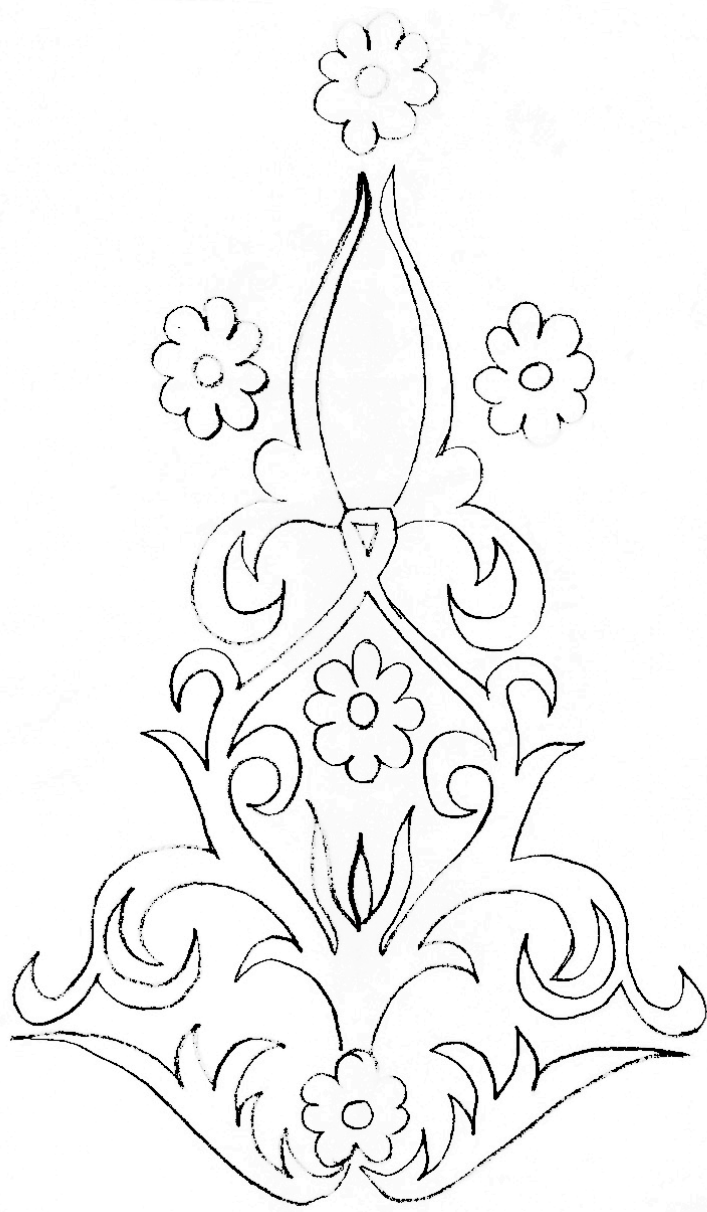
Süsleme konuları olarak bitkisel bezemede gül, lale, mine, yaprak ve dallar; geometrik bezemede "C" kıvrımlar, kırık çizgiler, üçgenler; nesneli bezemede ise kordonlar, zincirler, ay ve yıldız, püskül motifinin tercih edildiği görülmektedir.

Bindallı elbiselerin süslemelerinde; pamuklu iplikler, sarı metal iplik, pul, pamuklu dantel, tırtıl, hazır harçlar kullanılarak en çok gümüş ve sarı renk hâkimiyetinde Maraş işi pul ve tırtıl tutturularak elbiseler süslenmiştir.

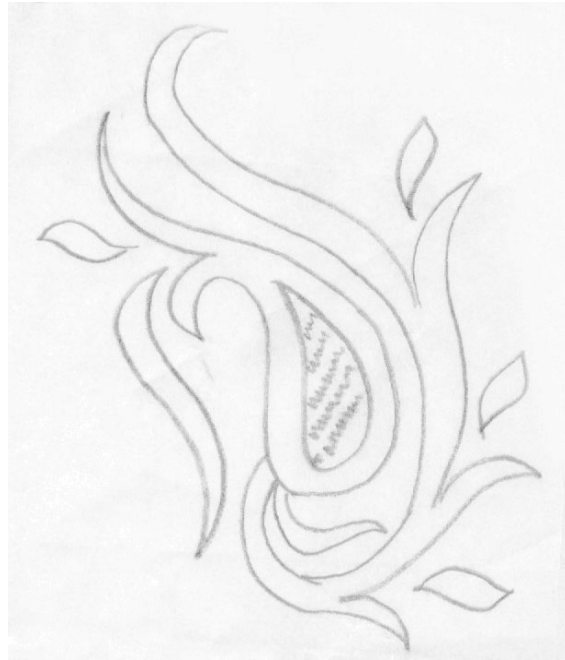
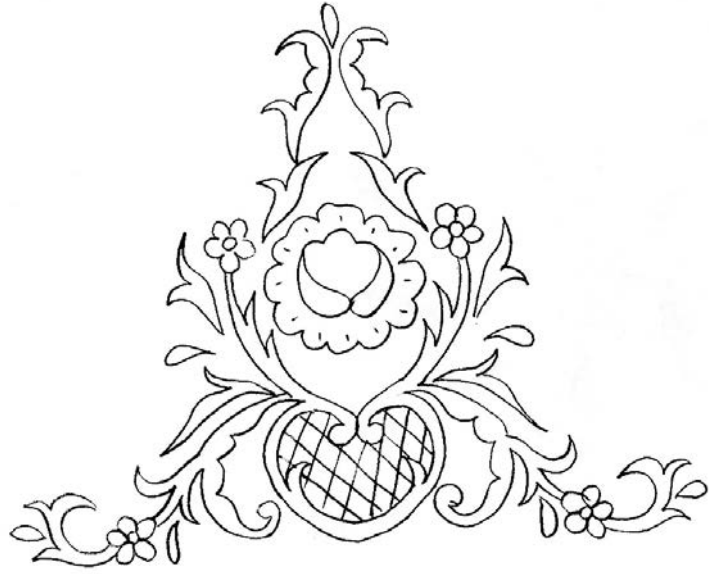
Bindallı elbiselerde model ve kesim özellikleri birbirlerine benzemekte ve elbiselerin süsleme özellikleri yönünden farklılıklar sergilediği görülmektedir.

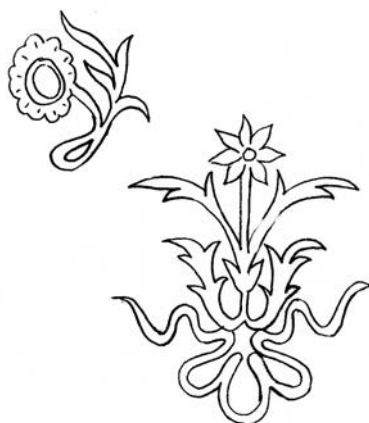
Geçmişimiz ile geleceğimiz arasında köprü kurabilmemiz için bu nadide eserlere gereken ilgi gösterilmeli ve özenle saklanmalıdır. Model ve süsleme özelliklerini kullanarak yeni özgün kreasyonlar oluşturma, kendi modamızı yaratma, dünyaya Türk giyimini ve modasını tanıtmanın, muhteşem kültür mirasımızın yok olup gitmemesi ve belgelerle yeni nesillere aktarılması açısından kataloglar-koleksiyonlar hazırlanmalı ulusal ve uluslar arası podyumlarda -standlarda sergilenmelidir.

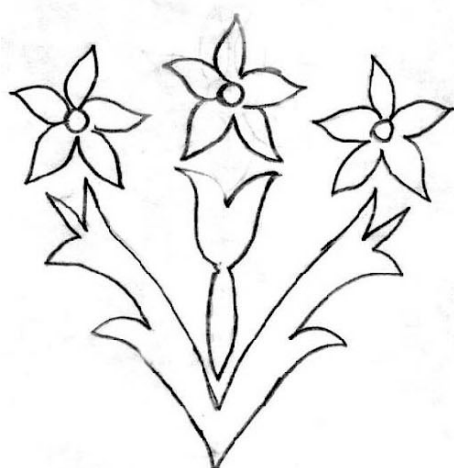
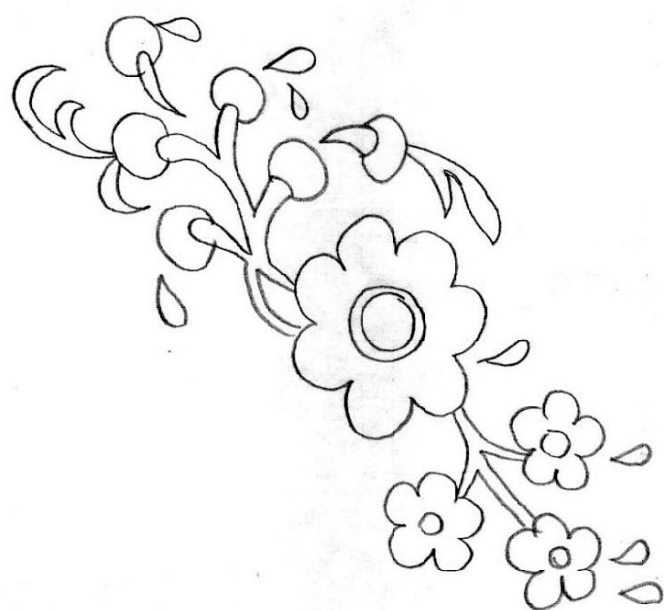
DESENLER

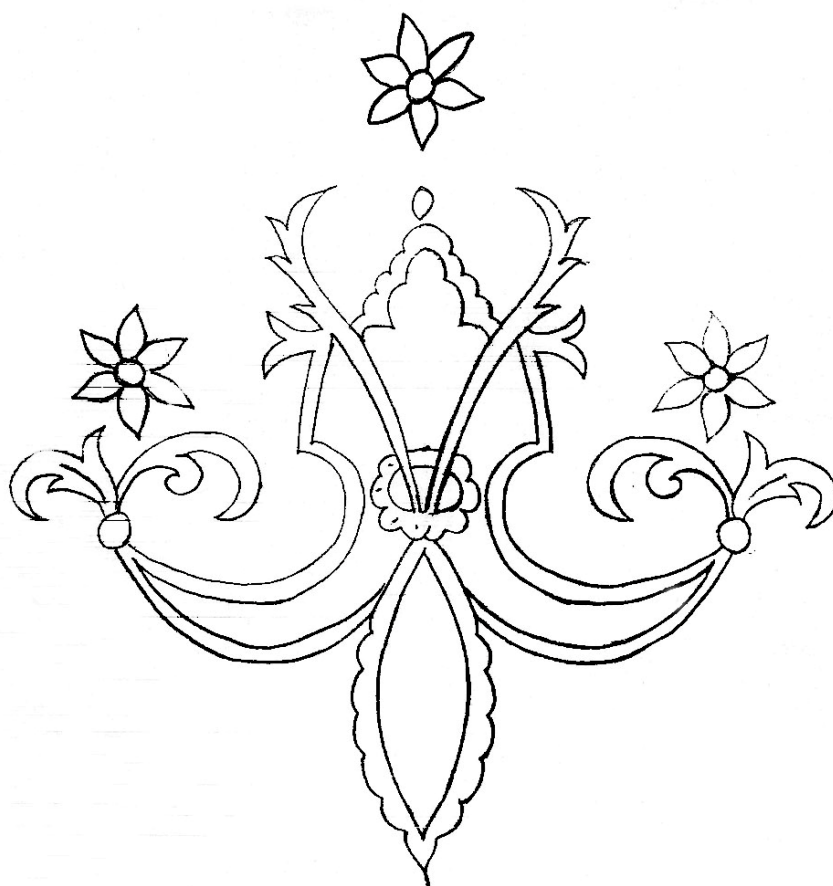

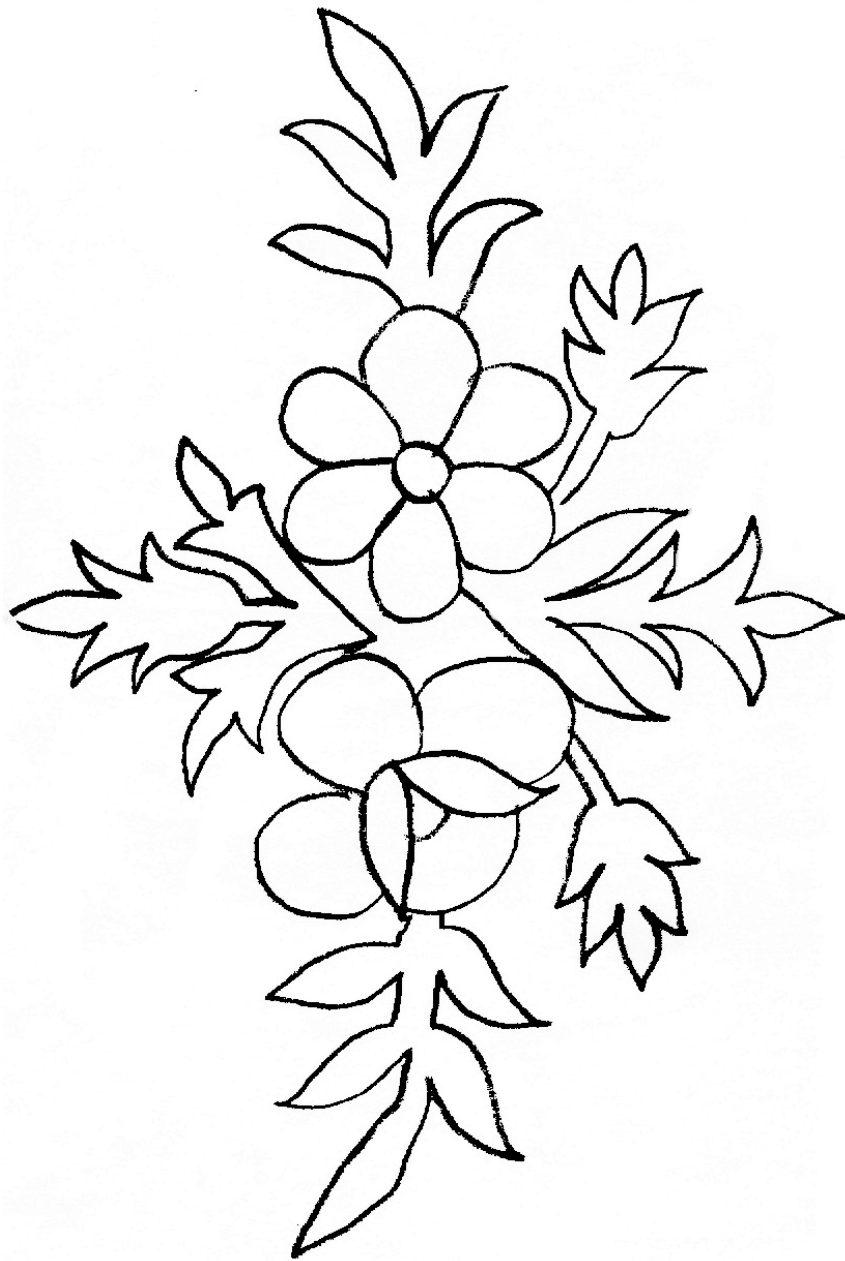

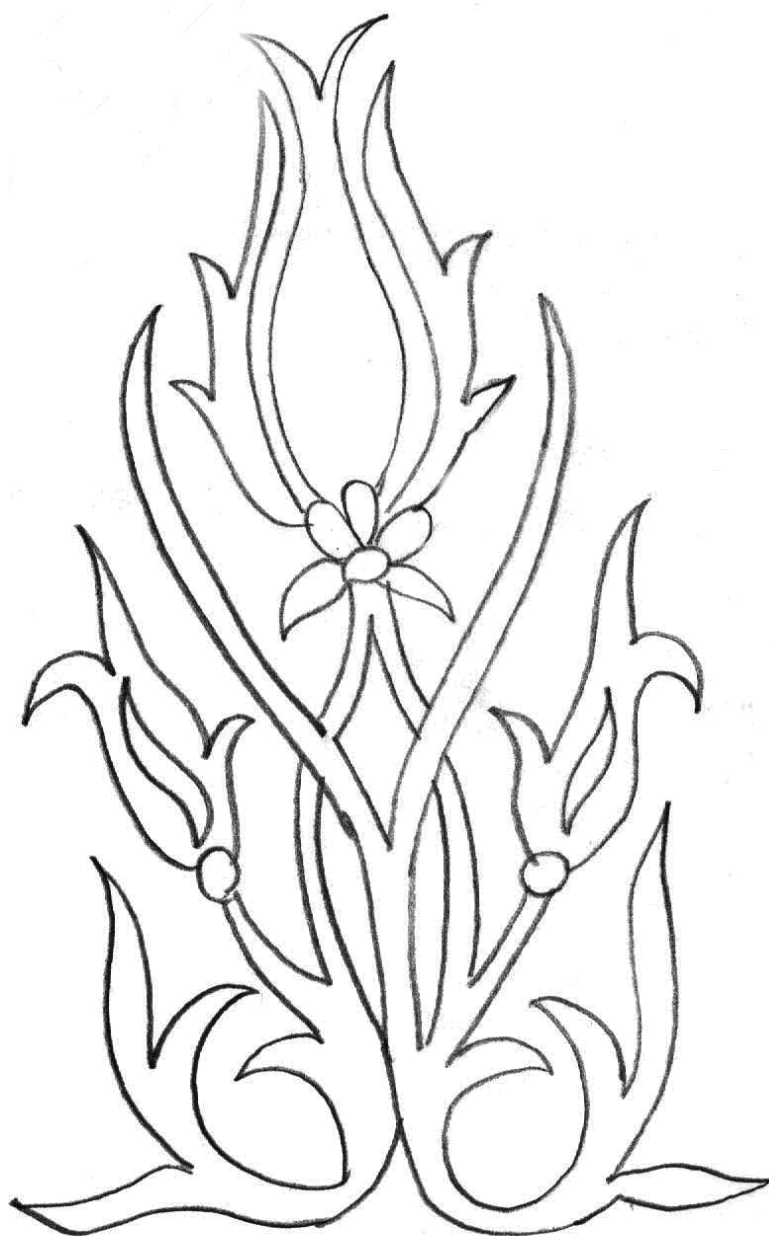

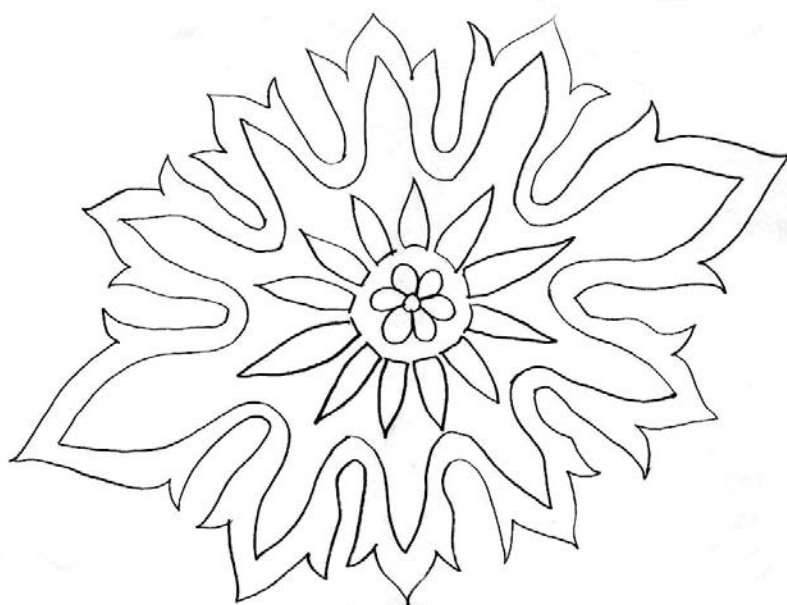

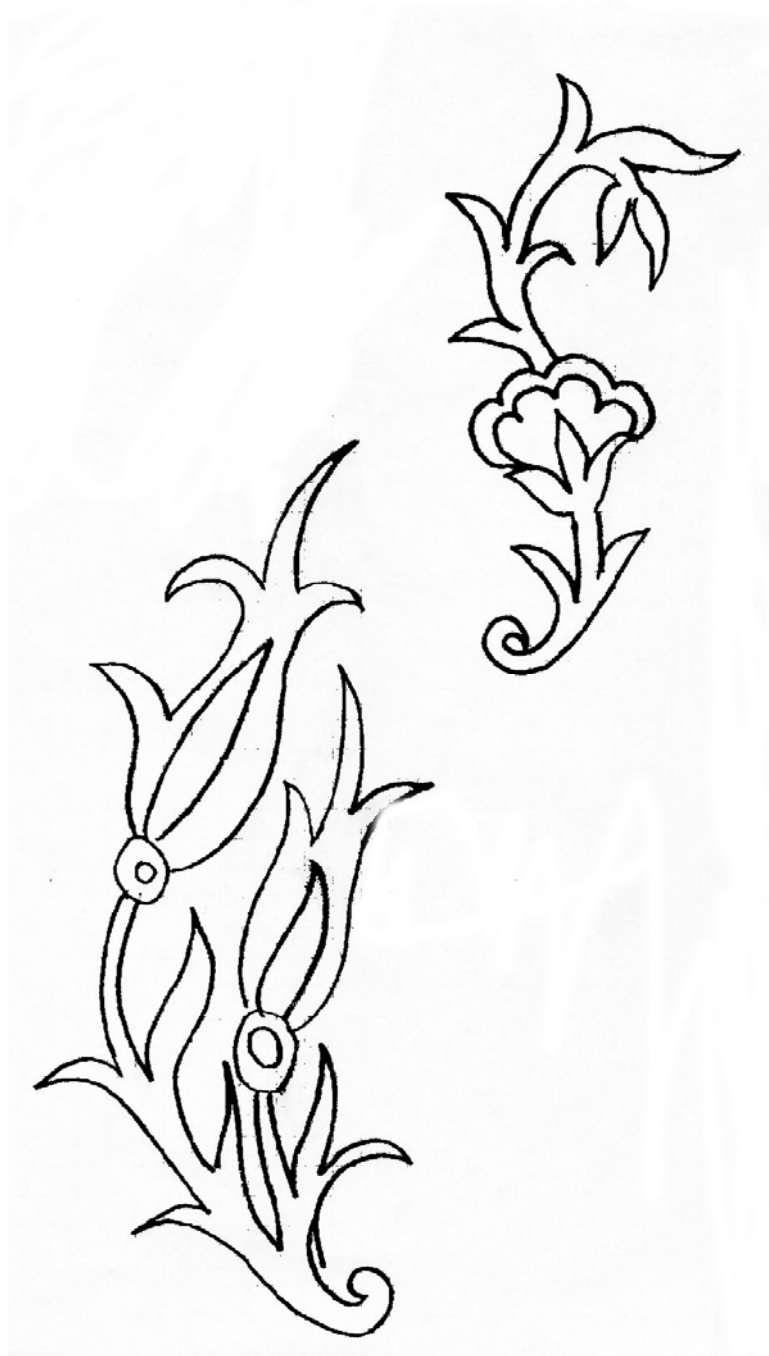

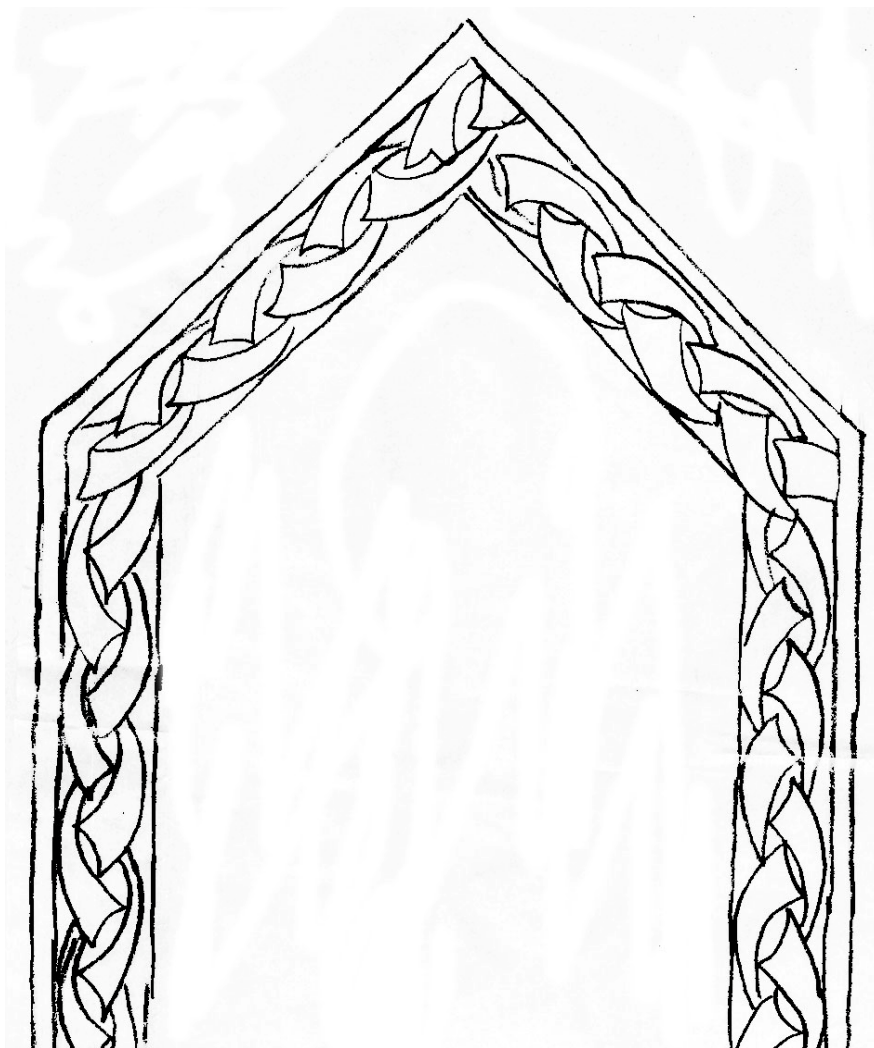

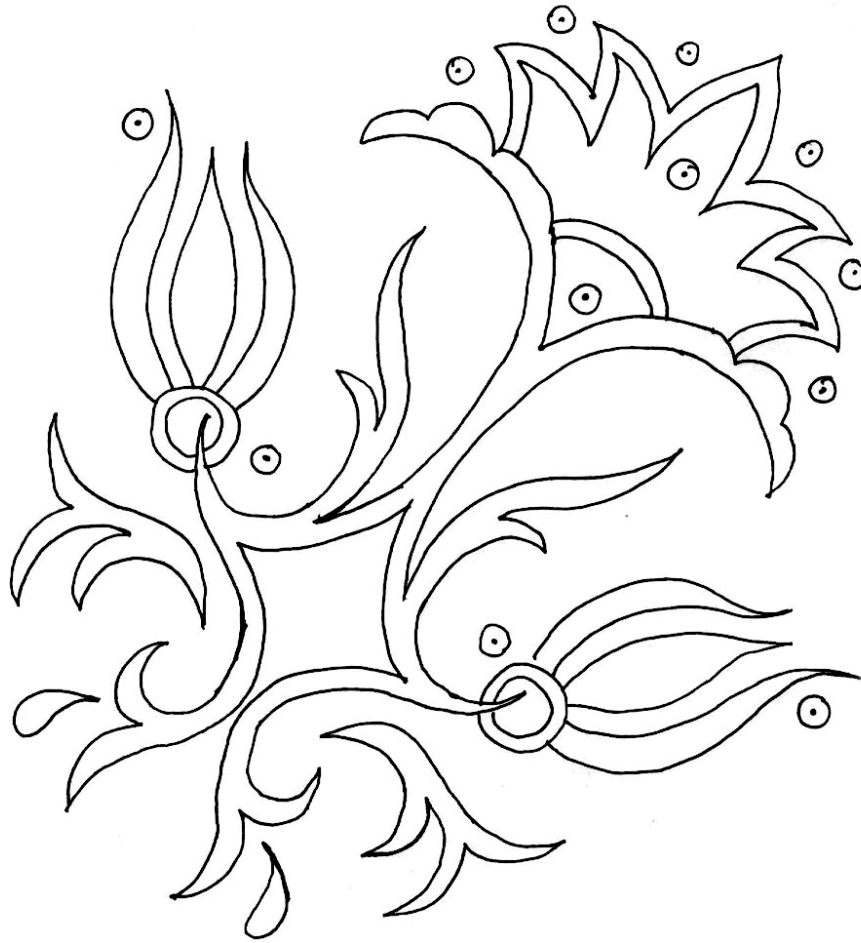

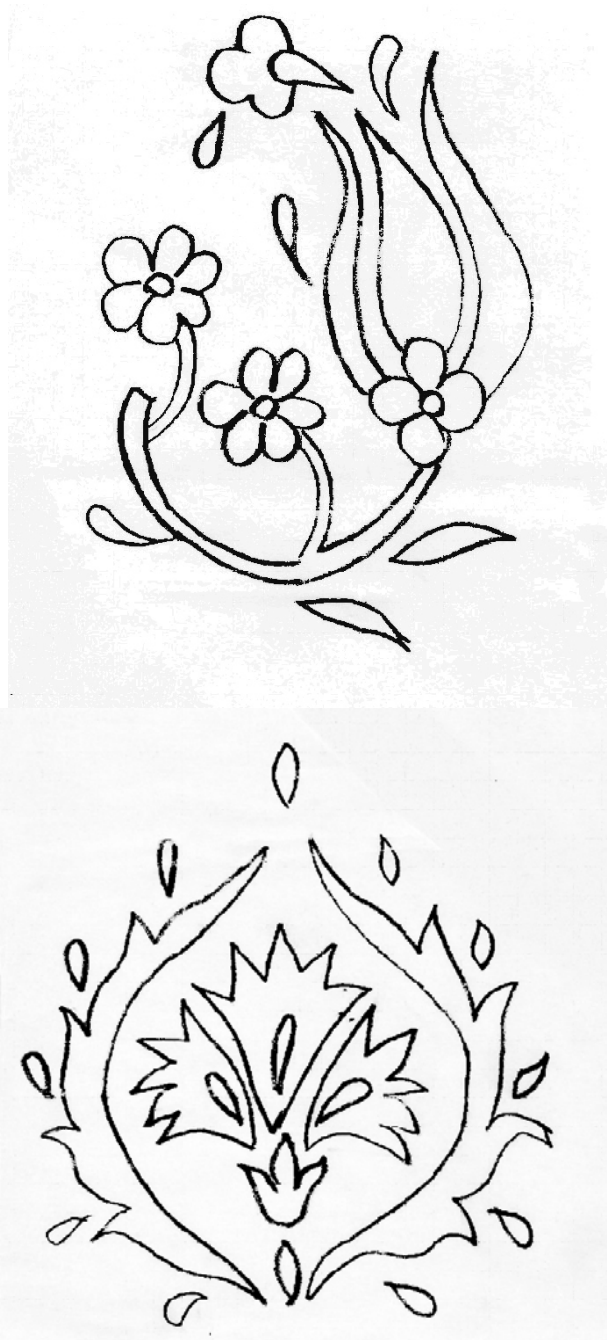

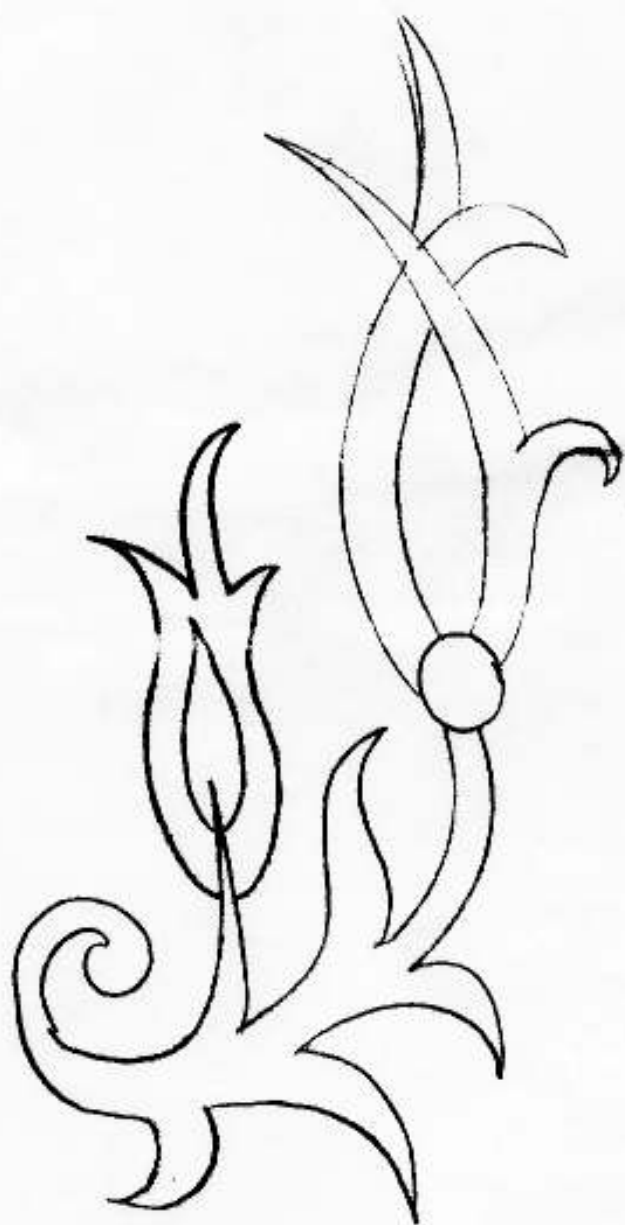

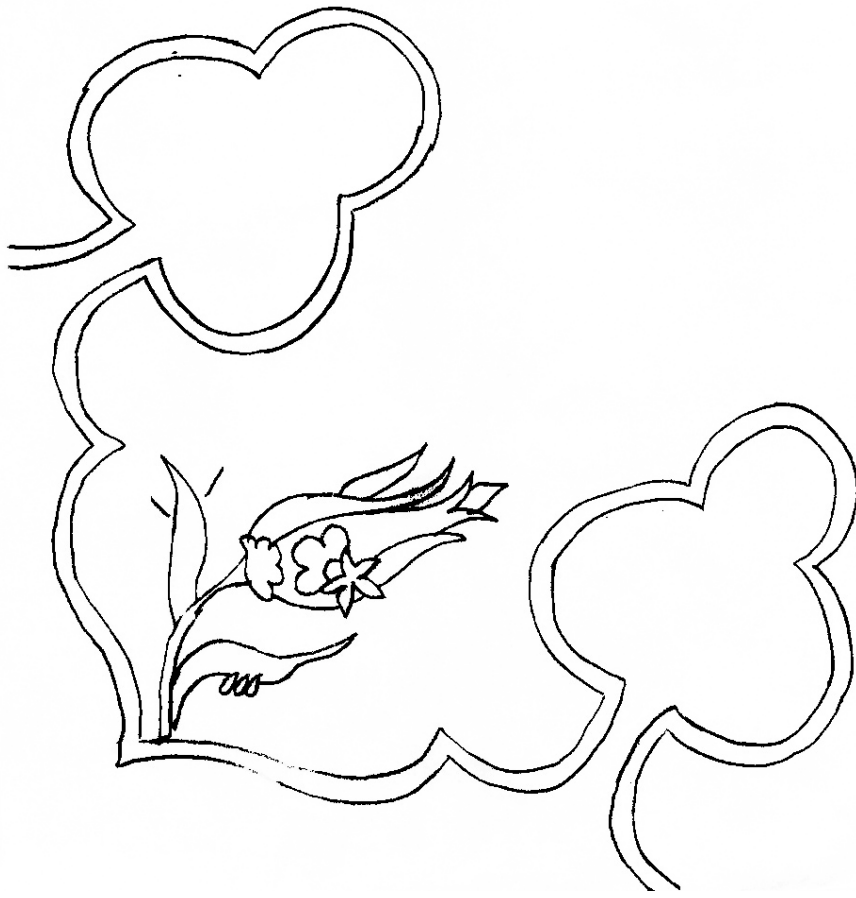

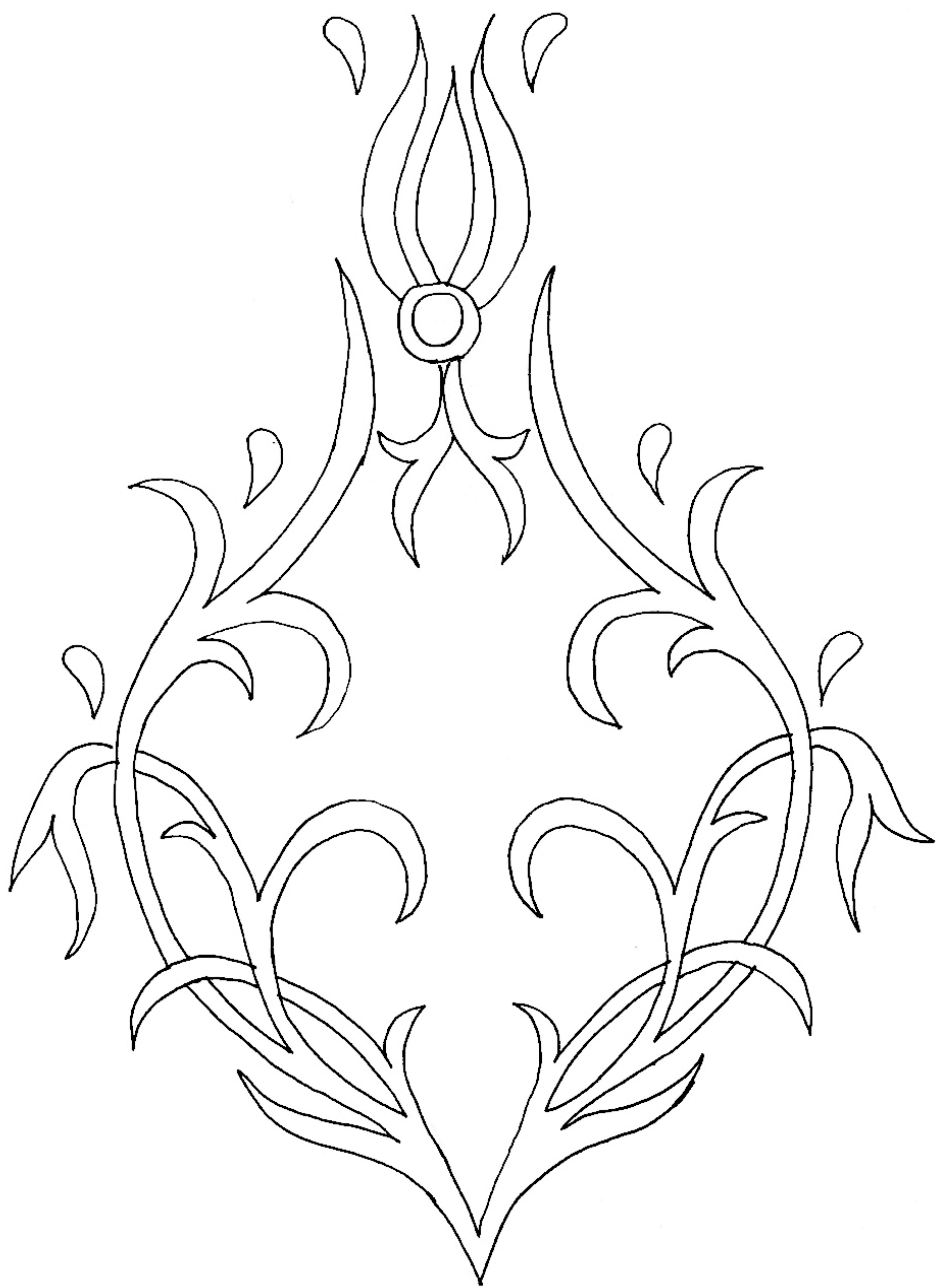

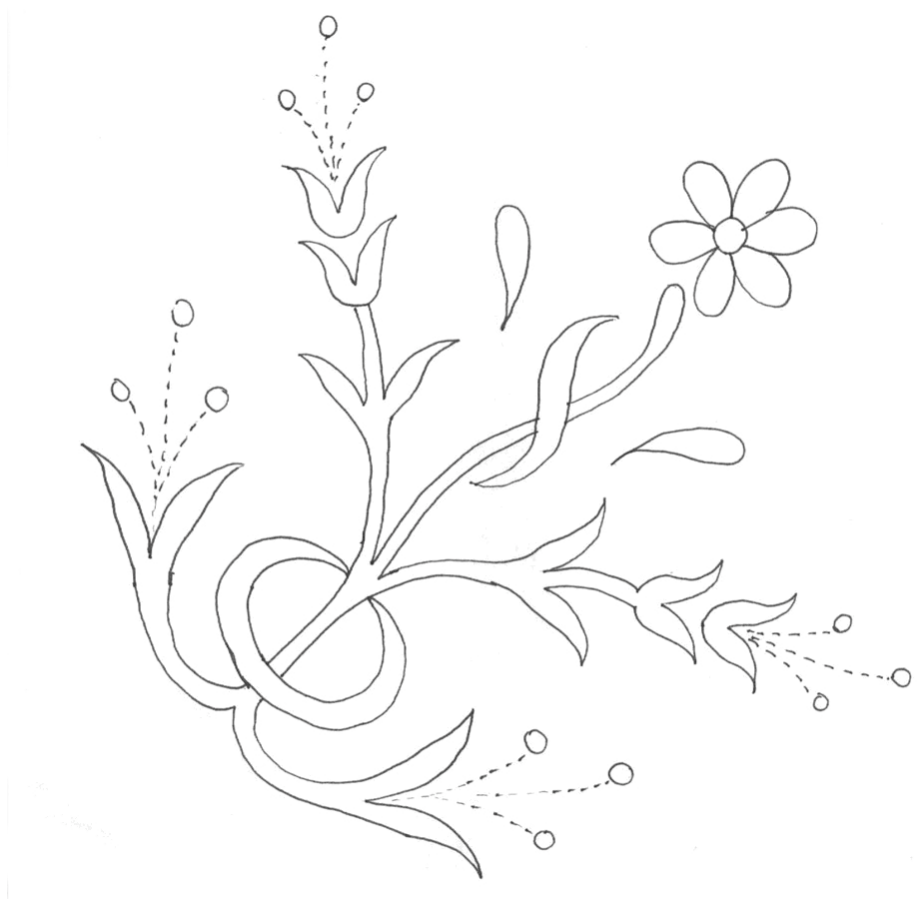

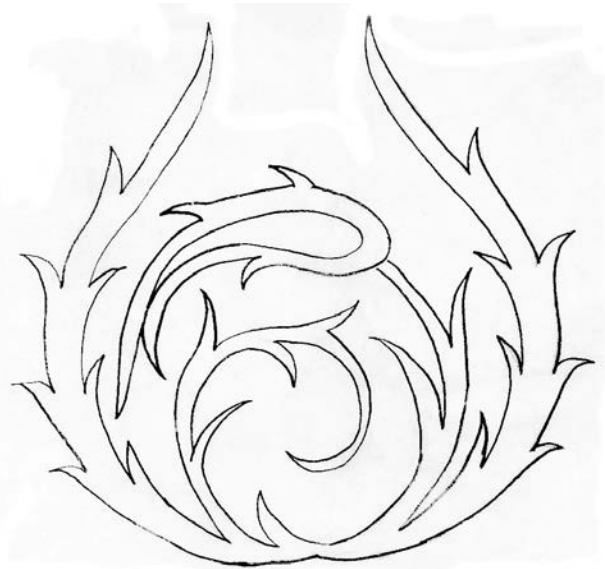
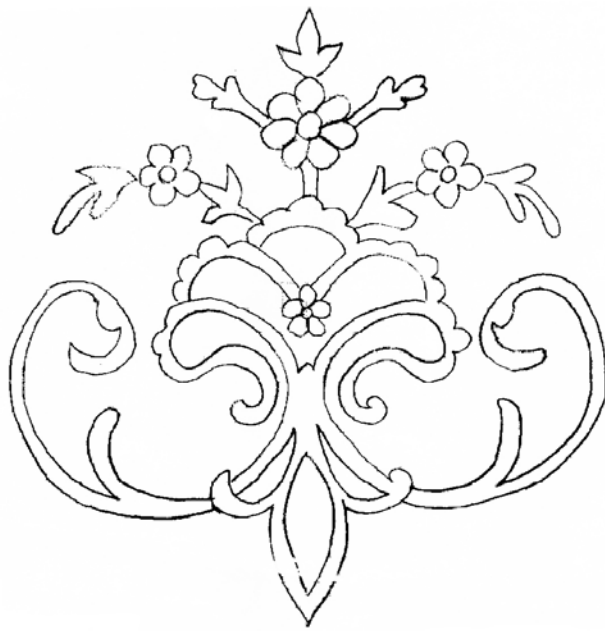

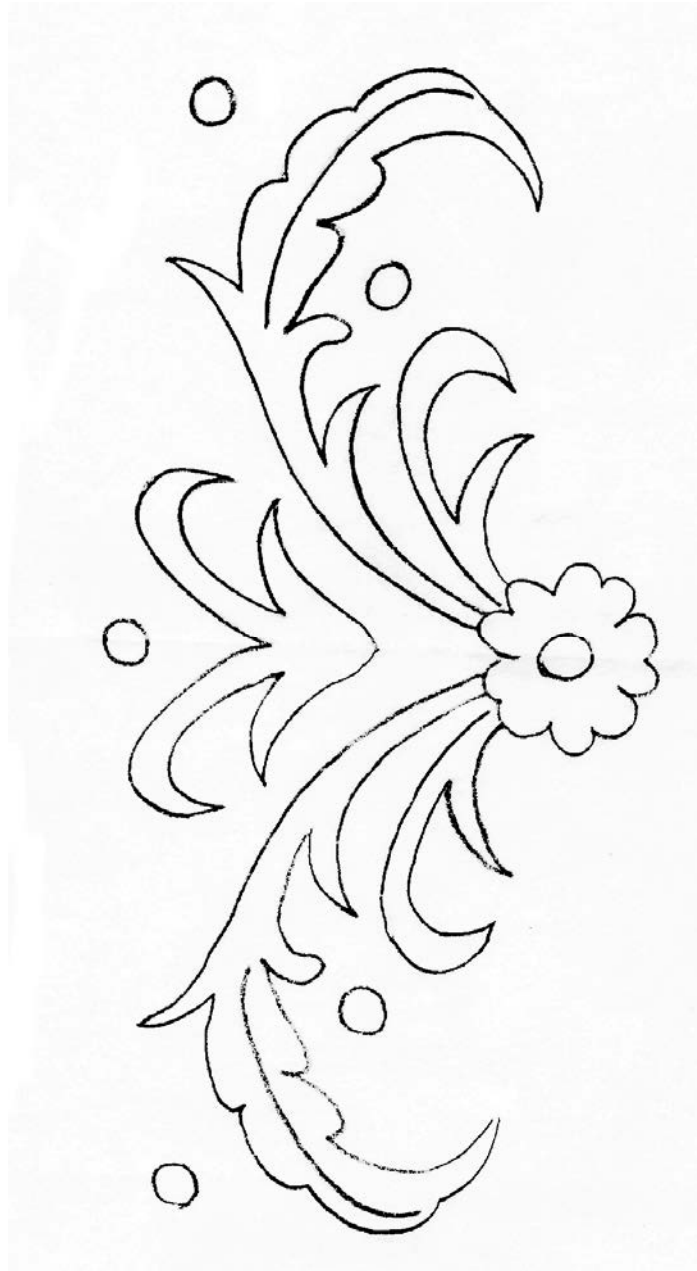

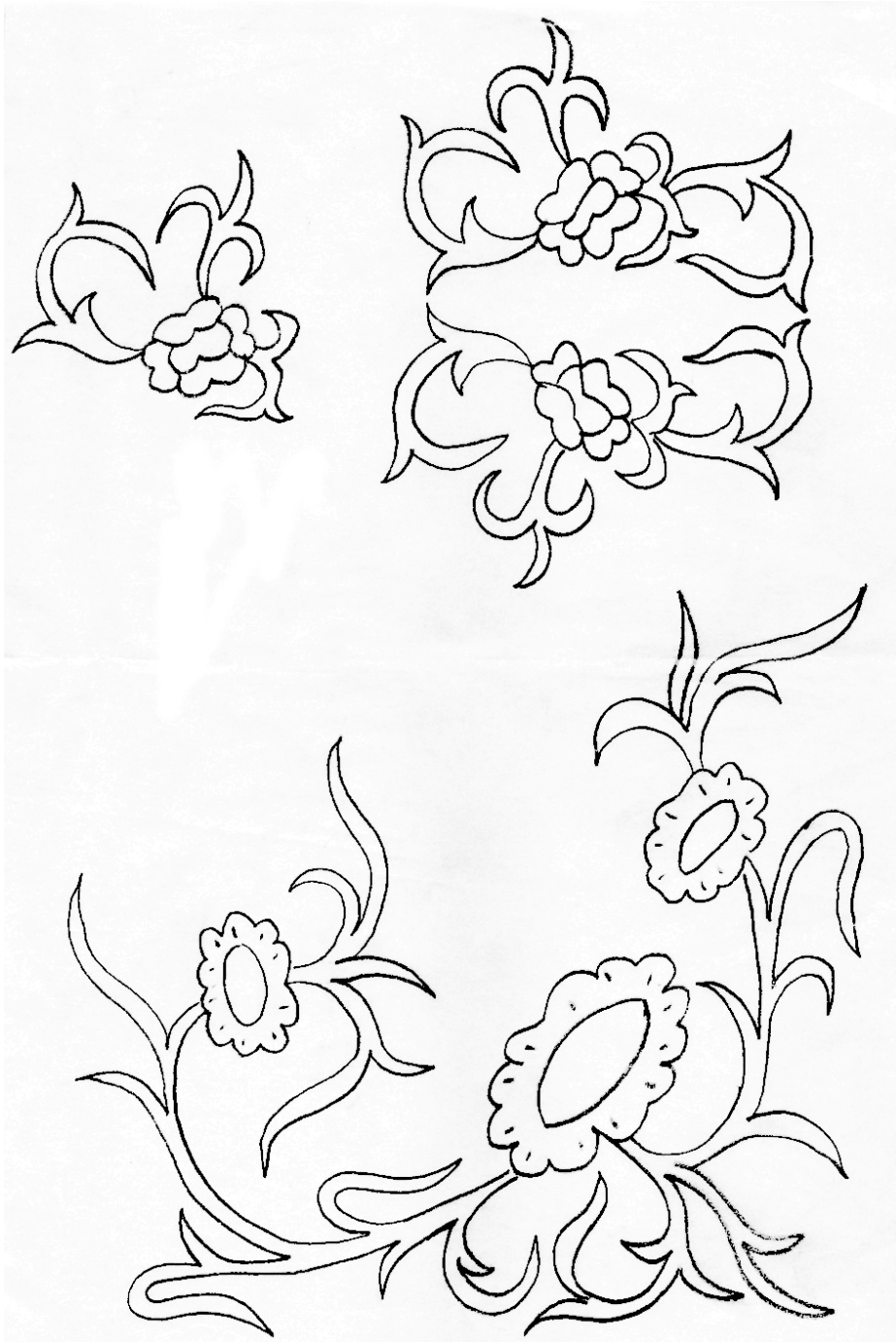

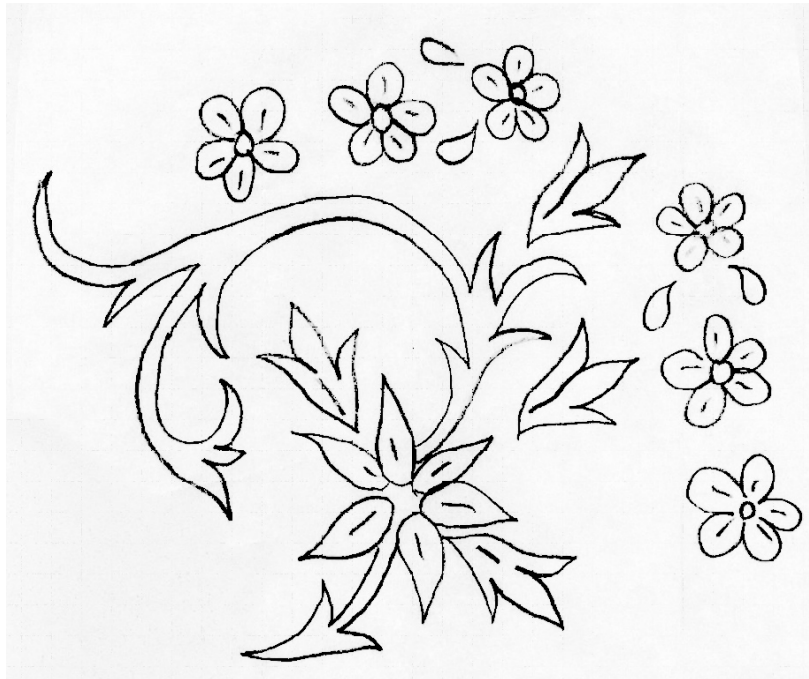
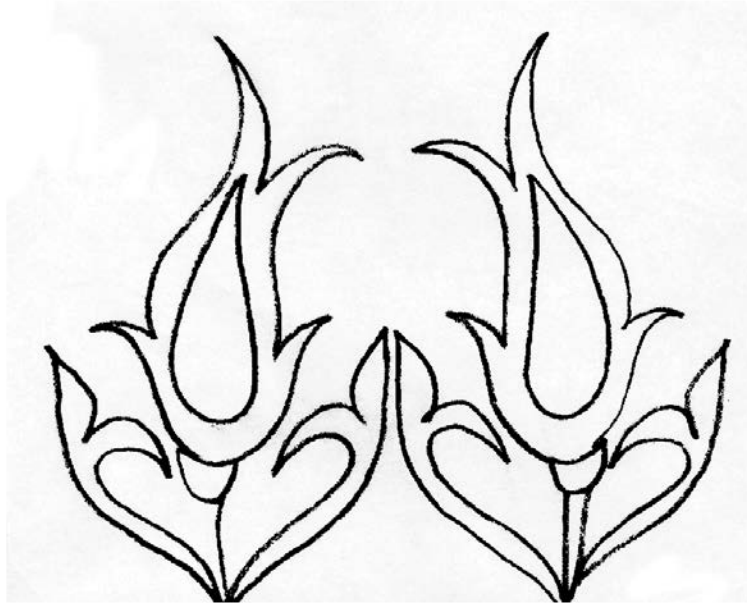

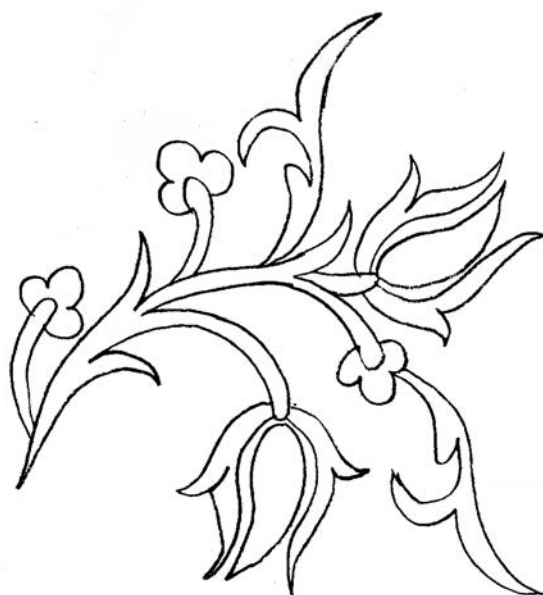

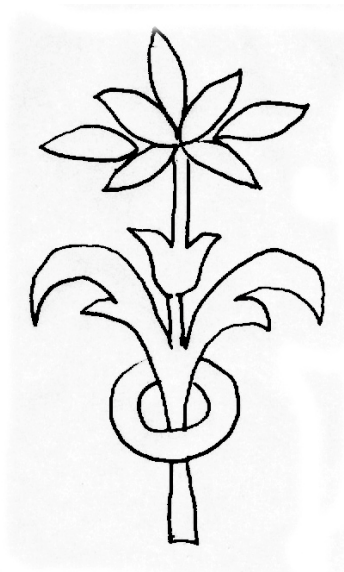

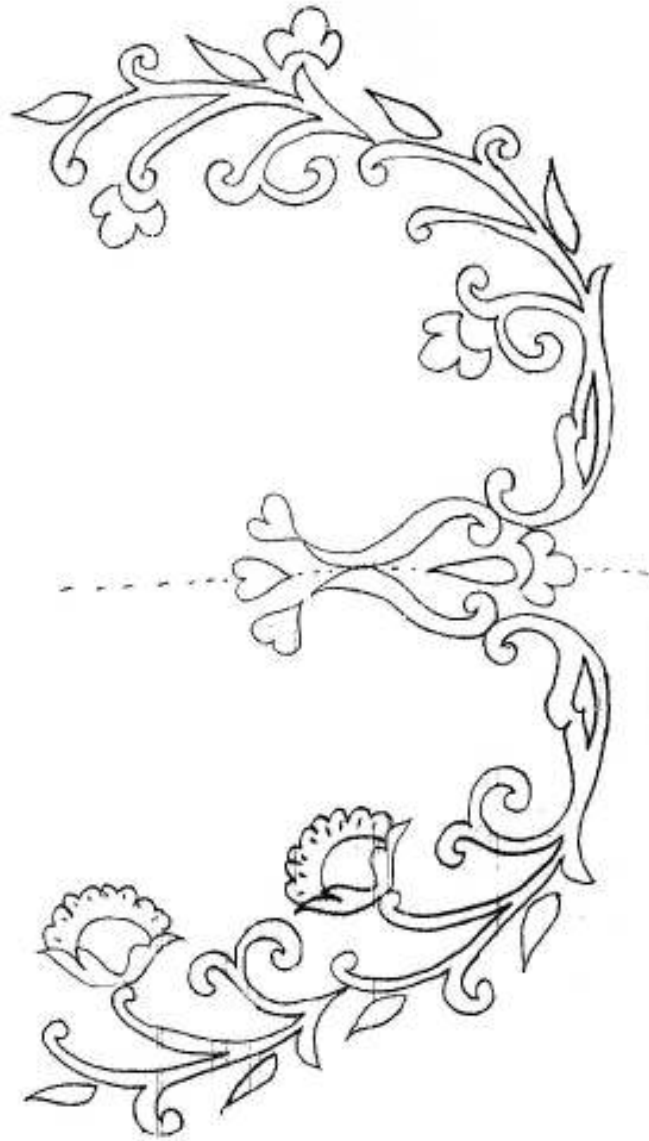

RESİMLER

